

Til medlemmene i Universitetets utdanningsutvalg

Innkalling til møte i Utdanningsutvalget – Møte 7 2015

Tidspunkt: 13. november 2015, Kl. 09.00–12.00

Møtested: Museplass 1, kollegierommet

Forslag til dagsorden:

I Godkjenning av innkalling og dagsorden

II Godkjent protokoll fra tidligere møte

III Diverse tilbakemeldinger fra utvalgsleder

Orienteringssak:

Sak 60/15 Orientering fra Karrieresenteret om Jobbklar og mentorordning
Orientering ved Rønnaug Tveit

Vedtaksaker

Sak 61/15 Opptaksrammer *blir ettersendt*
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 62/15 Studieportefølje
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 63/15 Tildeling av PEK-midler og Uglepris
saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 64/15 Møtedatoer 2016
Saksnotat fra studieadministrativ avdeling

Sak 65/15 Retningslinjer for sensorveiledninger
Saksnotat og rapport fra Studieadministrativ avdeling

Sak 66/15 Endringer i «Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Drøftingssaker

Sak 67/15 Ny strategi for Universitetet i Bergen 2016 – 2022
Saksnotat fra studieadministrativ avdeling

Sak 68/15 Skoleprosjektet -orientering om rekrutteringsarbeidet rettet mot 8. -12 trinn i skolen.
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 69/15 Ny SFU-utlysning våren 2016
Saksnotat fra studieadministrativ avdeling

Orienteringssak:

Sak 70/15 Ny studieplan i medisin
Orientering av Arne Tjølsen

Sak 70/15 Eventuelt

Kommende saker

- Internasjonal rekruttering

Årshjulsaker i Utdanningsutvalget:

April: Utdanningsmeldingen
Mai: Satsingsområder for PEK, utlysning
Mai: Orientering om planer for opptaket
Mai: Nasjonal studiekvalitetskonferanse
September: Opptak og studentrekrutteringsmelding
Oktober: Melding om mottaket
Oktober: Årsmelding fra læringsmiljøutvalget
November: Studieportefølje og opptaksrammer
November: Melding om internasjonalisering
November: Tildeling av PEK-midler
Desember: Internt studiekvalitetsseminar

Ephorte:

Sak 62/15

Studieportefølje

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Vedtakssak

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 13. november 2015

ephorte

Bakgrunn

Universitetsstyret vedtar årlig endringer i universitetets studietilbud og omfang av utlyste studieplasser, med utgangspunkt i tilrådinger fra utdanningsutvalget.

Studietilbudene skal følge standarder og kriterier for akkreditering av studier gitt i NOKUTs studietilsynsforskrift kapittel 7.

I henhold til kvalitetshandboka skal fakultetenes utdanningsmeldinger i vårsemesteret dokumentere planer om intern allokering av opptaksrammer, samt beskrive hvilke program som eventuelt ønskes opprettes og nedlagt. Skisser til studieplaner for nye program skal være vedlagt. De foreløpige planene skal vedtas av utdanningsutvalget og universitetsstyret gjennom behandlingen av utdanningsmeldingen.

Etter videre bearbeiding i fagmiljøene skal nye studieprogram konkretiseres i ferdigstilte studieplaner med frist medio oktober. I forslaget skal det også ligge ressursmessige vurderinger.

Utdanningsutvalget behandler fakultetenes innspill og eventuelle nye studieplaner, og gir anbefaling til universitetsstyret. Vedtak må fattes i forkant av innmeldingsfristen til Samordna opptak i desember. Etablering av nye studietilbud i videreutdanning kan avvike fra de ordinære tidsrammene.

Ny mal for søknad om oppretting av nye studietilbud

I løpet av året er det utarbeidet et nytt søknadskjema for oppretting av nye studietilbud. Skjemaet tar utgangspunkt i NOKUTs skjema som høyskolene skal bruke når de søker om akkreditering av sine studietilbud. Det samme gjelder to tilhørende UiB-veiledninger, en for første syklus og en for andre syklus. Dokumentene er ment både som en støtte til fagmiljøene i arbeidet med å planlegge og tilrettelegge studietilbudene, og som en hjelp i selve utformingen av søknadene.

Proessen: Pilotfase med dialog og veiledning

Siden malene og veiledningene nå ble tatt i bruk for første gang, er arbeidet definert som en pilotfase der hensikten også er å høste erfaringer med prosessen og planleggingsarbeidet. Det er blant annet interessant å se på hva som virker som et rimelig dokumenterings- og detaljeringsnivå og identifisere punkter som er uklare, slik at en kan vurdere å justere dokumentene og eventuelt også revidere Kvalitetshandboka.

Fakultetene og fagmiljøene bak de nye studietilbudene ble også tilbudt dialog og veiledning i arbeidsprosessen. Professor Arild Raaheim og/eller seniorrådgiver Toril Eikaas Eide har hatt møter med alle fakultetene om studietilbudene de ønsker å opprette.

Generelle inntrykk fra dialogprosessen og gjennomgangen av søknadene

Det overordnede inntrykket fra prosessen er at det er gjort svært mye godt og omfattende arbeid. Søknadene er grundige og inneholder en stor mengde verdifull informasjon og dokumentasjon. Det er like fullt noe ulikt i hvilken grad søknadskjemaet er fylt ut og de ulike punktene i veiledningen fulgt. Det gjelder beskrivelsen og særlig begrunnelsen av arbeids- og undervisningsformer og sammenhengen med læringsutbyttebeskrivelsene. Det samme gjelder vurderingsformene. Flere fagmiljøer med mange ansatte bak store studieprogram opplevde det som vanskelig, nærmest umulig, å skulle redegjøre så detaljert for fagmiljøets sammensetning, fordeling og kompetanse som både NOKUT og UiB forventer. Grunnen oppgis dels å være det lange tidsperspektivet på bachelor- og særlig integrerte masterprogram. Dels går undervisningen i de ulike emnene på rundgang i

fagmiljøene, noe som både betyr at det blir svært mange som underviser i programmet, og at de ved programopprettingen ikke vet flere semestre fram i tid hvem som skal undervise.

Et par fagmiljøer mangler data om underviserne sine fordi det skal lyses ut stillinger. Flere søknader mangler emnekoder og også flere av emnebeskrivelsene. Grunnen er dels at det i de store programmene kan bli svært mange mulige emner (54 ble nevnt i ett program), men også fordi emnene ennå ikke er utviklet.

I det følgende gjengis utdrag fra fakultetenes søknader. Vurderingene av søknadene finnes under egne overskrifter til slutt under hvert program/fakultet.

Oversikt: Forslag til endringer i programporteføljen 2016-2017

Endringer i programporteføljen kan innebære etablering av reelt nye utdanninger, eller ha form av tekniske omlegginger av studieretninger til studieprogram eller omvendt, som ikke innebærer reelle endringer i studietilbudet. Foreslåtte endringer med virkning for 2016 er listen opp i tabellen under.

Oppretting av studieprogram studieåret 2016/2017

<i>Det humanistiske fakultet</i>	
Bachelorprogram i klassisk filologi	Justering av studietilbud
Integrert lektorprogram i historie eller religionsvitenskap	Nytt program
Årstudium i kjønn, seksualitet og mangfold	Nytt program
<i>Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet</i>	
Integrert masterprogram i havbruk og sjømat	Nytt program
<i>Det psykologiske fakultet</i>	
Bachelorprogram i spesialpedagogikk	Nytt program
Integrert masterprogram i logopedi	Nytt program
Master's Programme in Global Development Theory and Practice	Nytt program
Årsstudium i pedagogikk	Nytt program
<i>Det samfunnsvitenskapelige fakultet</i>	
Bachelorprogram i politisk økonomi	Nytt program

Nedlegging av studieprogram studieåret 2016/2017

<i>Det humanistiske fakultet</i>	
Bachelorprogram i gresk	Nedlegges for å opprette Bachelorprogram i filologi
Bachelorprogram i latin	Nedlegges for å opprette

	Bachelorprogram i filologi
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	
Bachelorprogram i havbruk	Nedlegges for å opprette Integrert masterprogram i havbruk og sjømat
Det psykologiske fakultet	
Master in Health Promotion	

Forslag til opprettelse av studieprogram

Det humanistiske fakultet

Bachelorprogram i klassisk filologi

Navnet på studieprogrammet

Begrepet «klassisk filologi» benevner på en faglig tilfredsstillende måte innholdet i studiet, mens man også har vurdert andre navn som kunne kommunisere mer direkte til målgrupper som ikke ennå kjenner til begrepet «klassisk filologi». Fakultetsstyret kom likevel i sin behandling av saken til at de ville støtte fagmiljøets navnevalg «Bachelor i klassisk filologi» og argumentasjonen for dette.

Begrunnelse

Rekrutteringen til gresk og latin som disiplinprogram har vært lav de siste årene, og både fagmiljø og fakultet ser det som et hensiktsmessig formelt tiltak å slå de to programmene sammen. Fakultetet planlegger en større gjennomgang av studieporteføljen kommende år og en mulig omstrukturering av porteføljen fra 2018. Fakultetet har på dette tidspunktet ikke ønsket å forskuttere større endringer eller andre studieprogrammodeller for å sikre rekruttering og en mer hensiktsmessig kullstørrelse for gresk og latin/klassisk filologi, men mener likevel at en sammenslåing av de to programmene gresk og latin til ett bachelorprogram er hensiktsmessig. Opprettelsen av bachelorprogrammet i klassisk filologi er i praksis en sammenslåing av disse to programmene.

Fagmiljø

Fagmiljøet består av to førstestillinger i latin (førsteamanuensis) og to i gresk (professor), alle med 50% undervisningsplikt i sine stillinger; i skrivende stund også en postdoktor i gresk som bidrar til undervisningen. Om noen år kommer etter all sannsynlighet en professor i latin etter avtale med Bergens forskningsstiftelse. Den varierte spesialistkompetansen er godt tilpasset innholdet og kursene i programmet.

De tilsatte har førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet, og fagmiljøet driver aktiv forskning.

Fagmiljøet samarbeider med de øvrige klassisk-filologiske miljøene i Norge og har gode kontakter internasjonalt, blant annet med:

- Corpus Christi College ved Oxford
- Cambridge og University of Leicester.
- Alexander von Humboldt-Netzwerk
- Klassisk Forum
- Parvum lexicon stemmatologicum

Rekrutteringsgrunnlag og dimensjonering

En sammenslåing av de tidligere bachelorprogrammene i gresk og latin er tenkt å bidra til et mer stabilt læringsmiljø for studentene. Klassisk filologi vil fortsatt være et fag med relativt få studenter, og med tett oppfølging av studentene fra fagmiljøets side. Imidlertid er det ønskelig å rekruttere minst 5 studenter hvert år, av hensyn til studiemiljøet, stabilitet og studentrepresentasjon i programstyret for klassisk og andre fora. Det anslås at det vil være totalt 15 studenter ved full drift.

I 2015 rekrutterte programmene 1 student.

Relevans for arbeidsliv og/eller videre studier

Studiet gir den nødvendige kompetansen for masterstudier i gresk og latin.

Internasjonalisering

De norske instituttene i Athen og Roma arrangerer kurs i gresk og romersk kultur på BA-nivå, uten krav om språkkunnskaper. Disse kursene passer godt som frie studiepoeng.

Studentene tilbys å delta i fakultetets Erasmus-program:

- Justus Liebig-Universität Giessen og Det humanistiske fakultet (ERASMUS+)
- Lancaster University og Det humanistiske fakultet (BILATERAL)
- Otto-Friedrich-Universität Bamberg og Det humanistiske fakultet (ERASMUS+)
- Saint-Petersburg State University og Det humanistiske fakultet (BILATERAL)
- Saint-Petersburg State University og Det humanistiske fakultet (ERASMUS+ - Erasmus+ International Credit Mobility)
- School of Oriental and African Studies, U. of London og Det humanistiske fakultet (BILATERAL)
- School of Oriental and African Studies, U. of London og Det humanistiske fakultet (ERASMUS+)
- Syddansk Universitet og Det humanistiske fakultet (ERASMUS+)
- Université de Nice-Sophia Antipolis og Det humanistiske fakultet (ERASMUS+)
- Universiteit Utrecht og Det humanistiske fakultet (ERASMUS+)
- University of Southampton og Det humanistiske fakultet (BILATERAL)
- University of Wolverhampton og Det humanistiske fakultet (ERASMUS+)

Vurdering

Det er positivt at fagmiljøene i gresk og latin ønsker å legge til rette for å gjøre de nåværende studietilbudene mer robuste gjennom å slå dem sammen til ett studieprogram, Bachelor i klassisk filologi. Det forventede rekrutteringspotensialet er lavt, bare 5 studenter hvert år, og i 2015 er det bare én student på de to fagene. Normalt vil dette måtte vurderes å ikke være tilstrekkelig grunnlag for å opprette et bachelorprogram når det gjelder ressursbruk og med tanke på et godt og stort læringsmiljø. Det kan like fullt være grunner for å opprette studiet. Hensynet til at UiB er et breddeuniversitet, kan være en grunn. Et annet spørsmål er om det kunne være mulig å etablere samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner om studietilbud i disse fagene.

Integrert lektorprogram i historie eller religionsvitenskap¹

Navnet på studieprogrammet og på graden

Søknaden sier dette om navn på program og grad:

Studiets navn Lektorutdanning med master i historie eller religionsvitenskap beskriver at programmet utdanner lektorer. Det sier også at programmet er et masterprogram og at det derfor

¹ Hvis formuleringen «historie eller religion» aksepteres, må graden i følge UiBs studieforskrift hete *Master i historie eller religion med integrert praktisk-pedagogisk utdanning*, jf. pkt (9) i sitatet ovenfor. På engelsk skal graden hete *Master of Philosophy and Education. History or Religion*.

avsluttes på masternivå. Navnet sier også noe og hvilke fag studentene kan velge å ta master i. Slik mener vi at navnet er dekkende for programmet – både for profil og nivå.

- *Begrunnelse for hvordan studiets navn kommuniserer med studenter, arbeidsgivere og samfunnet for øvrig*
Lektorprogram er et kjent begrep for de som skal studere eller vil ha informasjon om lærerstudier. Navnet sier også hvilket nivå studiet går til og hvilke fag som kan velges.
- **Navn på program – navn på grad**
Navnet på dette lektorprogrammet er «*Lektorutdanning med master i historie eller religionsvitenskap*», mens de to fagene fører til ulike kvalifikasjoner/grader som heter «*Master i historie - integrert praktisk-pedagogisk utdanning*» og «*Master i religionsvitenskap - integrert praktisk-pedagogisk utdanning*».
- **Navn på program – krav i forskriften**
Det humanistiske fakultet baserer navnevalg for program og grader på UiBs *Forskrift for opptak, studier, vurdering og grad ved Universitetet i Bergen* (§ 2.3):

(7) Tilleggsbetegnelse for graden master på grunnlag av et femårig sammenhengende (integrert) studium ved Det humanistiske fakultet, Det samfunnsvitenskapelige fakultet, og ved Det psykologiske fakultet angis som følger: Master i <navn på studieprogrammet>

(9) Tilleggsbetegnelse for graden master på grunnlag av et femårig sammenhengende (integrert) studium for lektoryrket med faglig tyngde i nordisk eller utvalgte fremmedspråk angis som følger: Master i <navn på fag> med integrert praktisk-pedagogisk utdanning

Det er bare nordisk og fremmedspråk som nevnes i (9), da forskriften tar utgangspunkt i de lektorutdanningene som eksisterte da gjeldende versjon av forskriften ble utarbeidet. Men ettersom dette også er et «studium for lektoryrket» som inkluderer PPU, så bør opprettelsen av dette programmet gjøre det mulig å utvide punktet til også å gjelde MAHF-LÆHR.

Begrunnelse

Lektorutdanningen er et strategisk satsningsområde for HF og UiB og det har de siste par år vært god søknad til HFs nåværende to lektorprogram. Alle samarbeidende fagmiljø har vært positive til opprettelsen av et nytt lektorprogram ut fra faglige og strategiske hensyn.

Studieprogrammet skal forankres faglig og administrativt ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap (AHKR). Programmets praksisinnslag og integrerte pedagogikk er forankret ved Det psykologiske fakultet. HF-fakultetet koordinerer all programmets aktivitet.

Programmet er et masterstudium med integrert lektorutdanning, og klassifiseres som lærerutdanning.

Fagmiljø

Lektorprogrammet med master i historie eller religionsvitenskap er et tverrfaglig program sammensatt av etablerte fagdisipliner ved UiB, forankret i hver sine etablerte fagmiljøer som hver for seg også tilbyr egne, godt etablerte studieprogram.

Hva som skal telle som «fagmiljøet» i et program som dette er dermed ikke åpenbart, da det er snakk om mange fagmiljø som bidrar med hver sine vesentlige komponenter i studieprogrammet, på samme måte som i de allerede etablerte lektorutdanningene ved HF og UiB.

De ulike fagmiljøene i programmet er historie og religionsvitenskap, nordisk, engelsk, fransk, spansk, tysk og pedagogikk. Det er i overkant av 50 involverte fagpersoner totalt i programmet, fordelt på de nevnte fagmiljøene. Alle vitenskapelig ansatte tilknyttet programmet er også engasjert i flere andre studieprogram.

Fagmiljøene i historie og religionsvitenskap står for de mulige hoved-disiplinene (fag I) i programmet både på bachelor- og masternivå. Nordisk, engelsk, fransk, tysk og spansk står for de mulige valgene som fag II.

Historie og religionsvitenskap bidrar med emner tilsvarende 340 studiepoeng (170 hver). I tillegg er fagmiljøenes fagdidaktikere inne med didaktikkundervisning i de to fagene, og pedagoger fra psykologisk fakultet gir undervisning i pedagogikk. Fagmiljøene i de fagene som tilbys som fag II bidrar med emner tilsvarende 60 studiepoeng hver. De fagdidaktiske miljøene under den enkelte fagdisiplin utgjør en profesjonsfaglig kjernekompetanse i programmet.

Ressursene innen fagdidaktikk i de mulige fag II i programmet opplever et merkbart press i og med en stor portefølje innen lektorutdanning, PPU-tilbud og erfaringsbasert master i undervisning (gjelder kun engelsk og nordisk/norsk). Det ventes at studentene på Lektorprogram med master i historie eller religionsvitenskap i hovedsak vil velge nordisk eller engelsk som fag II og at spesielt fagdidaktikk-ressursene i disse to miljøene vil få et økt press. Det psykologiske fakultet har meldt at det vil bli et stort press på praksis-administrasjonen og på undervisningsressursene til pedagogikk-undervisning. Det humanistiske fakultet ønsker likevel å satse på lektorutdanningen. Det vil være en stor fordel at det tilføres nye fullfinansierte studieplasser til programmet, men fakultetet vil uansett prioritere å kunne håndtere belastningen på ressursene i lektorutdanningen for å kunne foreta opprettelsen av lektorprogrammet med historie og religionsvitenskap som fag I.

Fagmiljøene i historie og religionsvitenskap (AHKR) er tungt involvert i nasjonale og internasjonale nettverk, og dette gjelder både disiplinfaglige og profesjonsfaglige nettverk. Flere vitenskapelig ansatte ved AHKR har også viktige lederverv i sentrale internasjonale og nasjonale faglige nettverk/organisasjoner, blant andre:

- Norsk Religionspedagogisk Forskerforum
- EASR Working Group on Religion in Secular Education
- Nordic Conference on Religious Education
- ISREV
- Norsk religionshistorisk forening
- CHAOS-seminarer
- Association for the History of Religion
- European Association for the Study of Religions
- American Academy of Religion
- Society of Biblical Literatures annual meetings.
- Den norske historiske forening
- Norske historiedagar
- Dei nordiske historikarmøta
- The European Social Science History Conference
- International Society for History Didactics
- Nordisk fagdidaktisk konferens
- Nordidaktica
- Race and Racialization in higher education
- Motivasjon for lærerutdanningen
- Migrantnarrativer i fremmedspråksfaget
- Markedsføringen av Cuba som reisemål
- Spansklæreres forestillinger om eget fag
- International Forum for Teacher Educator Development
- Sammen for bedre læring
- Nasjonal forskerskole for lærerutdanning
- Forsknings samarbeid med forskere ved University of East London.
- Oxford University Center for Educational Assessment
- Governing complex education systems

- Nasjonal skolelederutdanning (Rektorskolen)
- Center for the Science of Learning and Technology
- Digitale læringsfellesskap
- National Graduate School in Education
- Prosjekt om bruk av bilder i undervisningen sett i lys av den digitale utviklingen
- Europas grenser
- LexIF
- Strategiar for språkkompetanse
- Nettverk av lærerutdannere i språk- og naturfagsdidaktikk i de nordiske landene og Universitetet i Kiel
- DISPRA-prosjektet
- International Research Institute of Stavanger
- Norsk Litterær Årbok

Andelen av årsverkene som utgjøres av ansatte i hovedstilling vil kunne variere noe i forbindelse med vikariater som oppstår ved forskningsfri og lignende. Det vil aldri forekomme at andelen går under 50 prosent. Andelen vil normalt ligge stabilt på minst 90 prosent.

Fagmiljøet består av ansatte i stillinger med 46 % forskning og 46 % undervisning. Følgelig vil det drives aktiv forskning og faglig utviklingsarbeid i tett tilknytning til den faglige aktiviteten på programmet.

Rekrutteringsgrunnlag og dimensjonering

Fakultetet anser at 20 studenter per kull vil gi et tilfredsstillende læringsmiljø. Studentene følger undervisning og emner sammen med studenter fra andre studieprogram på de fleste emner som inngår i programmet. Selv med et visst frafall vil derfor studentene ha et tilfredsstillende læringsmiljø innenfor sine fagemner.

Det humanistiske fakultet søkte i juli 2015 om omdisponering av studieplasser fra andre studieprogram knyttet til historie og religionsvitenskap for å gjøre rom for 20 studieplasser på Lektorutdanning med master i historie eller religionsvitenskap. Studiestyret ved HF behandlet sak om opptaksrammer for 2016 og vedtok der en reduksjon i Bachelorprogram i historie (BAHF-HIS) med 12 plasser, Bachelorprogram i religionsvitenskap (BAHF-RELV) med 3 plasser, Årsstudium i historie (ÅRHF-HIS) med 16 plasser, Årsstudium i religionsvitenskap (ÅRHF-RELV) med 15 plasser, Masterprogram i historie (MAHF-HIS) med 10 plasser og Masterprogram i religionsvitenskap (MAHF-RELV) med 2 plasser. Omregnet i overensstemmelse med antall års-ekvivalenter gir dette 20 studieplasser på et femårig program.

Det humanistiske fakultet har videre i sitt budsjettinnspill til 2016 bedt om 10 nye fullfinansierte studieplasser til det nye programmet. Dette innspillet har også UiB tatt videre i sitt budsjettinnspill til departementet.

Pågang over flere år fra studenter som har ønsket å ta master i historie eller religion innenfor integrert lektorutdanning, gir en god indikasjon på at man kan regne med en god rekruttering til programmet. Historie og religionsvitenskap rekrutterer jevnt som fag II i de eksisterende lektorprogrammene. Og nasjonale opptakstall viser at lektorprogrammet med master i disse to fagene ved andre institusjoner har høye søkertall, og at programmet dermed sikres en god konkurranse under opptaket.

Relevans for arbeidslivet og/eller videre studier

Programmet har en klar yrkesmessig innretning gjennom hele studieløpet. Studiet er en profesjonsutdanning for lektoryrket. Ferdig uteksaminerte kandidater vil også kunne gå videre med ph.d.-studier innenfor hhv. historie eller religionsvitenskap (fag I).

Internasjonalisering

Lektorutdanningen legger til rette for utveksling i 6. semester. Utvekslingen vil foregå innenfor rammene av UiBs etablerte utvekslingsavtaler, og innenfor fagene i studieprogrammet. For enkelte av fag II i programmet er det mulig å få praksiserfaring i skolen under utenlandsoppholdet. Så langt det er gjennomførbart, vil man bestrebe fleksibilitet for å muliggjøre utveksling for flest mulig. Erasmus lærerutveksling åpner for muligheter for utenlandske lærere på programmet. Studiene som tas under et utvekslingsopphold vil vurderes av fagmiljøene og gjennomgå en grundig godkjenningsprosess før de kan inngå i graden.

Vurdering

Det er positivt at fakultetet arbeider for å styrke lektorutdanningen. Her er like fullt forhold knyttet til ressursvurderinger som framstår som uavklarte. Det psykologiske fakultet har meldt at det vil bli et stort press «på undervisningsressursene til pedagogikk-undervisning». Det humanistiske fakultet ønsker likevel å satse på lektorutdanningen, og prioritere oppretting av lektorprogrammet innenfor egne studieplasser. De ønsker fortrinnsvis at det tilføres 10 nye fullfinansierte studieplasser til programmet, og har meldt dette inn i budsjettprosessen.

UiB kan vanskelig opprette et studieprogram «i historie eller religionsvitenskap». Ifølge UiBs studieforskrift vil graden da hete *Master i historie eller religionsvitenskap med integrert praktisk-pedagogisk utdanning*, siden navnet på graden følger av navnet på studieprogrammet. Fagmiljøet foreslår at studieprogrammet fører fram til to ulike kvalifikasjoner, grader, henholdsvis «*Master i historie - integrert praktisk-pedagogisk utdanning*» og «*Master i religionsvitenskap - integrert praktisk-pedagogisk utdanning*». Ifølge studieforskriften kan ikke ett studieprogram resultere i to kvalifikasjoner, grader. En teknisk løsning kan være å opprette de to fagene som to studieretninger innenfor programmet.

Det er ikke lagt noen emnebeskrivelser ved søknaden. Begrunnelsen for dette fra fagmiljøet er at det er et stort sammenfall av et betydelig antall emner i flere program, noe som gjør det uhåndterbart og utilrådelig å samle dem i dette studieplandokumentet, en forståelig vurdering.

Det er imidlertid mer problematisk at emnene som er unike for dette programmet (didaktikkemner i historie og religionsvitenskap som fag 1) ikke er utviklet enda. Begrunnelsen er at emnene må samkjøres med revidering av tilsvarende didaktikkemner i de to andre lektorprogrammene på fakultetet.

Samlet sett tilrår vi at oppretting av studieprogrammet utsettes til styrebehandling våren 2016. Programmet kan likevel utlyses i SO i påvente av ferdigstilling og klargjøring av momentene nevnt ovenfor. Fristen for dette foreslås satt til 1. februar 2016 med sikte på styrebehandling i mars.

Årsstudium i kjønn, seksualitet og mangfold

Navnet på studiet

Navnet på studiet blir forklart og begrunnet slik:

Navn på årsstudium dekker hovedkomponentene i studiet. Kjønn, seksualitet og mangfold tas opp i alle kursene som tilbys innenfor studiet, med noe ulik vekt. I kjønnsforskningen er studier av kjønn og seksualitet nært forbundet, både når det gjelder utvikling av teoretiske perspektiver og som empiriske kunnskapsfelt. Hvilken betydning ulike former for sosialt og kulturelt mangfold har for kjønn og seksualitet er et tema som i senere tid er viet stor oppmerksomhet innenfor både forskningen og innenfor likestillingspolitikk knyttet til kjønn og seksualitet. Mangfold peker mot en bestemt type problematisering av kjønn og seksualitet både som teoretiske og empiriske felt, og gir derfor et godt bilde både av kursets innretning og en pekepinn til arbeidsgivere, studenter og samfunnet for øvrig om hva slags kunnskap studenten får gjennom studiet. Betegnelsen «årsstudium» tydeliggjør også studiets nivå, da årsstudium vanligvis ikke krever forkunnskaper.

Begrunnelse

Årsstudiet vil egne seg både for nye studenter og for personer som ønsker å fordype seg i kjønnsstudier etter å ha studert noen år, og er et studium innen tverrfaglig kjønnsforskning.

Fagmiljø

Årsstudiet er som beskrevet over forankret ved Senter for Kvinne- Og Kjønnsforskning (SKOK), og fagmiljøet ved SKOK har ansvaret for de obligatoriske emnene i årsstudiet og to av de tilrådte valgemnene. I denne beskrivelsen av fagmiljø vil det tas utgangspunkt i fagmiljøet ved SKOK, som er kjernefagmiljøet for studiet. Å dokumentere alle fagmiljøene rundt de tilrådte valgemnene er ikke vært praktisk mulig å gjøre innenfor tidsrammen mellom utsendelse av søknadsskjemaet i sin endelige form og fristen for innsending.

Fagmiljøets størrelse i årsverk er 3,5 (faste stillinger). I oktober 2015 er det 30 studenter registrert på Bachelorprogram i kjønnsstudium, noe som gir 8,6 studenter per faglig ansatt. Når årsstudiet er i full drift regner vi med at studenttallet ved SKOK utvides til 50 studenter og tallet for studenter per faglig ansatt vil da være 14,2. I tillegg har SKOK stipendiater og en postdoktor som deltar i undervisningen.

Fagmiljøet ved SKOK har både bred og spisset kompetanse på kjønn, seksualitet og mangfold. Senteret har to førsteamanuenser innen humanistisk kjønnsforskning med fagbakgrunn fra historie og litteraturvitenskap og to professorer innen samfunnsvitenskapelig kjønnsforskning med bakgrunn i sosiologi og antropologi. Årsstudiet i kjønn, seksualitet og mangfold vil være tett knyttet til forskningen ved senteret. Ansatte ved senteret har ledet og deltatt i en rekke forskningsprosjekter om ulike aspekter ved kjønn, seksualitet og mangfold, inkludert blant annet feminisme og multikulturalisme, kjønn, seksualitet og religiøs mangfold, rasialisering og post-kolonial tenkning, likestillingshistorie, skeiv teori og transseksualitet, transnasjonal prostitusjon/sex arbeid. Flere av de sentrale publikasjonene innen området, som også undervises på andre læresteder, er forfattet av ansatte ved SKOK. Staben ved SKOK har også utgitt en lærebok i kjønnsteori som brukes i undervisningen ved senteret. En av senterets faste ansatte (Hanne Johansen) har i en årrekke vært medlem av Likestillingskomiteen ved UiB og har således utstrakt erfaring fra praktisk likestillingsarbeid. I tillegg til den faste staben bidrar stipendiater til undervisning ved SKOK. Flere av disse jobber med temaer som er direkte relevant for årsstudiet.

Senter for kvinne- og kjønnsforskning har en internasjonal profil og samarbeider med en rekke ulike internasjonale institusjoner og miljøer:

- Centre for Women's Studies ved Barnard College, Columbia University i USA
- Witwatersrand University
- University of Stellenbosch i Sør-Afrika
- Department for Women's Studies, Duke University, USA
- International Research Network of Institutions of Advanced Gender Studies
- The Nordic Network Gender, Body, Health'
- Inter Gender
- Nasjonalt fagråd for kjønnsforskning
- Den nasjonale forskerskolen for kjønnsforskning

Kjernefagmiljøet for ÅRHF-KSM er fagmiljøet ved SKOK. Dette består av 3,5 stillinger som alle er hos fagmiljøet ved SKOK driver aktiv forskning på et høyt nivå innenfor tverrfaglig kjønnsforskning.

Rekrutteringsgrunnlag og dimensjonering

Læringsmiljøet for Årsstudium i kjønn, seksualitet og mangfold må sees i sammenheng med læringsmiljøet for SKOKs Bachelorprogram i kjønnsstudium, siden de fleste emnene i årsstudiet også inngår i bachelorprogrammet. KVIK101 og KVIK201 er obligatoriske i bachelorprogrammet. KVIK110 har felles undervisning med KVIK100 som også er obligatorisk i bachelorprogrammet. Emnene KVIK102 og KVIK206 inngår ikke i BA i kjønnsstudium, men tiltrekker seg hvert semester et tilstrekkelig antall studenter fra andre studieprogrammer.

Årsstudiestudenter vil ikke bare ha felles emner med bachelorprogramstudentene, men også integreres i studentmassen ved hjelp av det eksisterende fagutvalget i kjønnsstudier, SKOKs mottak av nye studenter i semesterstart, faglunsjer og andre tiltak for å bedre studiekvaliteten ved SKOK.

Høsten 2015 møtte 14 studenter opp til studiestart på bachelorprogrammet og det er sannsynlig at årsstudiet vil trekke like mange studenter. De to studiene vil sammen styrke og forbedre læringsmiljøet ved at de utgjør en større og mer robust studentmasse. SKOK mener det er sannsynlig med et opptak til årsstudiet på 15 studenter det første året og 20 studenter de følgende år når studiet er bedre etablert.

Et studenttall på til sammen rundt 30 nye studenter hver høst på de to studiene til sammen vil etter SKOKs syn være tilfredsstillende, og det medfører at omtrent 15 studenter begynner på årstudiet hvert år.

Relevans for arbeidslivet og/eller videre studier

Studiet er relevant både for videre studier og for arbeidsliv. Studentene får innblikk i sentrale perspektiver i kjønns og seksualitetsforskningen, og lærer hvordan disse kan anvendes i ulike fagfelt. Studiet gir også innføring i en rekke sentrale humanistiske og samfunnsvitenskapelige perspektiver og hvordan disse er anvendt innenfor kjønns- og seksualitetsforskningen. Studenter med fullført årsstudium vil være særlig godt rustet til videre studier innenfor kjønnsforskningsfeltet, for eksempel i form av en bachelorgrad i kjønnsstudier som også tilbys ved SKOK. Et årsstudium i kjønn vil kvalifisere studenter som allerede har en bachelorgrad til opptak ved masterprogram i kjønnsstudier ved andre norske læresteder (UiO, NTNU). Kunnskap de har tilegnet seg under årsstudiet vil kunne brukes til å utvikle kjønnsperspektiver innenfor videre studier og forskning innen andre fagfelt ved universitet og andre høyere utdanningsinstitusjoner. Kjønnsperspektiver i forskning blir i økende grad vektlagt av større forskningsfinansieringskilder som NFR og EU, og kompetanse innen kjønnforskning vil således være en viktig ressurs for studenter som ønsker å forfølge en forskerkarriere.

Årsstudiet er også relevant for en rekke områder av yrkeslivet innen den offentlige sektor, privat næringsliv og det sivile samfunn. Stadig flere offentlige institusjoner så vel som private bedrifter har et eksplisitt mål om likestilling. Også større organisasjoner har i økende grad et likestillingsperspektiv. Det er behov for kunnskap om likestilling som kan sette slikt arbeid inn i et større faglig perspektiv. Fokuset på mangfold er særlig viktig da likestilling i både privat og offentlig sektor nå i økende grad omtales som Likestilling+, det vil si at man i tillegg til kjønn peker på en rekke ulike diskrimineringsgrunnlag som kjønn, etnisitet, nasjonal opprinnelse, seksuell orientering, klasse, språk, religion og livssyn, funksjonsevne og alder. Studentene ved Årsstudium i kjønn, seksualitet og mangfold vil være attraktive for arbeidsplasser som har likestillingsarbeid i fokus. Innenfor offentlig administrasjon, byråkrati, i HR-avdelinger i ulike private og offentlige bedrifter, det sivile samfunn, i arbeid med barn og unge og minoriteter etc.

Internasjonalisering

Det er ikke aktuelt med utveksling for årsstudiestudenter, men studentene vil møte internasjonale kjønnsforskningsmiljøer gjennom åpne seminarer og konferanser ved SKOK. Studenter som velger KVIK206 som valgemne vil studere sammen med utenlandske studenter siden dette emnet undervises på engelsk og er populært blant innreisende studenter.

Senter for kvinne- og kjønnforskning har en internasjonal profil og samarbeider med en rekke ulike internasjonale institusjoner og miljøer. SKOK har en nylig inngått samarbeidsavtale med Centre for Women's Studies ved Barnard College, Columbia University i USA og samarbeider tett med forskere ved blant annet Witwatersrand University og University of Stellenbosch i Sør-Afrika. SKOK har de siste årene hatt en bilateral samarbeidsavtale med Department for Women's Studies, Duke University, USA og SKOKs intensjon er å fornye denne for kommende år. SKOK er også medlem av det nystartede RINGS, International Research Network of Institutions of Advanced Gender Studies og fra 2015 er SKOK vertskap for 'The Nordic Network Gender, Body, Health'. SKOK bidrar også til de n internasjonale forskerskolen Inter Gender gjennom sitt medlemskap i den nasjonale forskerskolen.

Vurdering

Søknaden om oppretting av årsstudiet gir gode og grundige beskrivelser og begrunnelser på alle punkt, og det tilrås derfor at *Årsstudium i kjønn, seksualitet og mangfold* blir opprettet.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Integrert masterprogram i havbruk og sjømat

Navnet på studieprogrammet

Norsk navn (bokmål og nynorsk): Integrert masterstudium i havbruk og sjømat (sivilingeniør)

Engelsk navn: Integrated master in Aquaculture and Sea Food²

Begrepet *Sjømatkandidat* ble lansert tidlig i diskusjonen om opprettelsen av en sivilingeniørutdanning ved BIO. Etter grundige diskusjoner med samarbeidspartnere og internt på instituttet ble det besluttet å også inkludere havbruk i tittelen, sammen med sjømat. Begrepet sjømat omfatter større deler av nærings- og fagområdet enn havbruk, men kan også lett forbindes med sluttproduktet sjømat og næringsmiddel/matlaging. Ved å inkludere *havbruk* vil tittelen omfatte hele verdikjeden og produksjonsprosessen.

Begrunnelse

Institutt for biologi (BIO) er Norges største akademiske fagmiljø innen marinbiologi og har lang tradisjon for å utdanne kandidater innen havbruk, fiskeri, sjømat og marinbiologi.

Sjømatnæringen har uttrykt ønske om en ny type kandidat – sjømatkandidaten, som har en breiere utdanningsbakgrunn enn den tradisjonelle biologen med fag som teknologi, ledelse, økonomi og innovasjon i tillegg til en solid bakgrunn i biologi og naturvitenskaplige fag.

MN-fakultetet ønsker å styrke den teknologiske profilen i enkelte utdanningsløp, og har signert avtale med HIB og NHH som skal sikre studentene et bredere tilbud innen sivilingeniørutdanning.

Marin forskning er ett av UiBs satsningsområder.

BIO er partner og vertskap for UiBs eneste Senter for fremragende utdanning – bioCEED. bioCEEDs visjon er å utvikle fremragende utdanning som kobler teori, praktiske ferdigheter og samfunnsrelevans og utdanne kandidater som møter samfunnets behov og framtidens utfordringer. Det integrerte masterprogrammet i havbruk og sjømat er designet med bioCEEDs visjon som grunnleggende forutsetning.

Det nye studieprogrammet er en 5-årig integrert masterutdanning i havbruk og sjømat (HAVSJØ) med oppbygning som en sivilingeniørutdanning, og vil erstatte dagens Bachelorprogram i bærekraftig havbruk som har vært tilbudt ved BIO i litt ulike versjoner siden 1985. Kjerneemner innen biologi, havbruk og naturvitenskap fra dette programmet videreføres i HAVSJØ, men bli supplert med emner innen teknologi, ledelse, økonomi og innovasjon. HAVSJØ har i tillegg sterkere innslag av matematiske og tekniske basisfag.

Fagmiljø

Institutt for biologi er Norges største akademiske fagmiljø innen marinbiologi og har lang tradisjon for å utdanne kandidater innen havbruk, fiskeri, sjømat og marinbiologi.

² På engelsk må navnet være *Master's Programme in Aquaculture and Seafood* og ikke *Integrated master in Aquaculture and Sea Food*.)

Instituttets vitenskapelig stab (forskning og undervisning) innen marine fag (2004-2013)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Total number of staff involved	101	104	105	119	130	131	131	124	117	123
Number of staff involved in the field more than 50% of their time	98	101	102	115	125	127	128	120	113	120
Full time equivalents (FTEs) in the field:										
• Professors (professor/førstemanuensis/andre førstestillinger)	37,1	39,5	40,1	42,3	39,6	40,9	40,1	39,5	39,1	40,4
• Other permanent academic staff	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
• Postdoc fellows	11	15	13	10	13	11	9,5	11,5	10,5	9
• PhD fellows	27,3	27,5	27	30	35	38	36	28,75	31,75	34,75
• Researchers	16,1	12	11,8	18,9	19,75	18,55	23,7	21,1	14,7	17,5

Gjennom de siste ti årene har den marine aktiviteten ved instituttet økt og mellom 75% og 85% av instituttets faste vitenskapelige stab er involvert i marin forskning og utdanning.

Fagmiljøet deltar aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk relevante for studiet.

Rekrutteringsgrunnlag og dimensjonering

Opptaksrammen for studiet er satt til 15 plasser, overført fra Bachelorprogram i bærekraftig havbruk (BA HAV), som blir lagt ned som følge av opprettelse av havbruk/sjømat.

Fakultetet ønsker å omdisponere 25 bachelorplasser (15 plasser fra Bachelorprogram i bærekraftig havbruk og 10 plasser fra Bachelorprogrammene i biologi og/eller miljø og ressursfag MN) til integrerte femårige masterplasser i havbruk og sjømat fra og med opptaket 2016/2017.

Studieprogrammene har ulike finansieringskategorier (C og E) og ulik studielengde. Fra og med 2019/2020 må også 15 toårige masterplasser trinnvis omgjøres til integrerte masterplasser i havbruk og sjømat.

Bachelorprogrammet i bærekraftig havbruk har hatt rimelig stabil rekruttering siden oppstarten. Et nyopprettet studium i havbruk/sjømat vil ha overlappende målgruppe med BA-HAV, men vil ha en bredere målgruppe siden studiet ikke bare er et integrert masterstudium innen havbruk, men også sjømat. Studiet favner hele næringen/produksjonsprosessen.

Antall studenter ved det omsøkte studiet	Studenter totalt første studieår	Studenter totalt ved full drift
Antall fulltidsstudenter	15	75
Antall deltidsstudenter	0	0
Antall nettstudenter	0	0

Læringsmiljø

15 studieplasser er i utgangspunktet et lavt tall, men læringsmiljøet vil favne om betydelig flere studenter. HAVSJØ vil inngå i et stort og godt etablert læringsmiljø ved Institutt for biologi. Studieplanen følger langt på vei den reviderte planen til Profesjonsstudium i fiskehelse (25 studieplasser), og disse programmene danner til sammen et større faglig læringsmiljø. Studentene innen disse fagområdene har en felles studentorganisasjon.

Studiet vil bli en del av BIOs studietilbud og læringsmiljø, som i tillegg til Profesjonsstudium i fiskehelse (25 studieplasser) omfatter Bachelorprogram i biologi (85 studieplasser per år), Bachelorprogram i miljø- og ressursfag (24 studieplasser per år) og Masterprogram i biologi (55

studieplasser per år). Instituttet har gjennom flere år jobbet målrettet med kvalitetsutvikling og læringsmiljø, og er vert for et Senter for fremragende utdanning i biologi (bioCEED).

Frafallet fra bachelorutdanningene (HAV, BIO og MIRE) er betydelig større enn frafallet fra Profesjonsstudium i fiskehelse (5-årig integrert studium). Det er vår vurdering at HAVSJØ som et 5-årig integrert studium med tette koblinger til Sjømatklyngen og en ingeniør-faglig profil vil gi lavere frafall og høyere kandidatproduksjon enn det vi i dag kan vise til for BA HAV.

Stabilt studium

BIO har tradisjon tilbake til oppstarten av norsk havbruksnæring tidlig på 80-tallet for å tilby utdanninger innen havbruk og sjømat i tett dialog med aktuelle nærings- og forvaltningsaktører. Vi ser på oppretting av HAVSJØ som en naturlig utvikling av dette studietilbudet, der samarbeid med samfunn og næring får et enda sterkere fokus samtidig som utdanningen utvikles for å gi studentene den solide faglige dybde og bredde som arbeidsmarkedet krever.

Relevans for arbeidslivet og/eller andre studier

Potensialet for økt verdiskaping i norsk biomarin industri er stort. I en analyse sier en arbeidsgruppe oppnevnt av de to vitenskapsakademiene NTVA og DKNVS at det er mulig med en omsetning på 550 milliarder i 2050, en seksdobling fra i dag. Evnen til å tiltrekke seg talenter og et behovsrettet utdanningssystem er spesielt nevnt i rapporten, bl.a. oppsummeres følgende:

For å kunne realisere det store verdiskapingspotensialet, som er pekt på i rapporten, må næringen i større grad fremstå som attraktiv for talenter. En utvikling mot større forretningsenheter vil bidra i riktig retning da større bedrifter oftere etterspør mer personell med høyere utdanning og skaper reelle karrierestiger for de ansatte. Utdanningssystemet rettet mot marin sektor må gjennomgå kontinuerlig og tilpasses behovene i sektoren. Utdanningsstrukturen må bli evaluert med tanke på å utvikle verdens beste marine utdanningssystem.

I dagens situasjon med lav oljepris i overskuelig framtid og oppbremsing av aktiviteten i oljenæringen tror vi det er mange dyktige og ambisiøse studenter som ser etter alternativ innen en næringsretta utdanning der utsiktene for et sterkt arbeidsmarked er gode. Havbruks- og sjømatnæringen representerer nettopp et slikt alternativ og tidspunktet for å starte opp et slikt studium er derfor gunstig.

Planene for studiet har på mange måter sitt utspring i Seafood Innovation Cluster i Bergen våren 2015. UiB ved rektor dag Rune Olsen tok invitasjonen, og fakultetet spilte ballen videre til BIO.

Vestlandet/Vestlandskysten har stor og bred aktivitet innen havbruk som vil ha behov for ulik kompetanse på mange nivå. En utdanning innen havbruk og sjømat er etterspurt fra næringen, og kandidater fra studiet vil kunne gå inn i en rekke ulike jobber som for eksempel innenfor oppdrettsselskap, forselskaper, forskning, finansiering, forsikring, utstyrsleverandører, mm.

Sjømatklyngen (NCE Seafood Innovation Cluster) har vært en sentral samarbeidspartner for instituttet i utviklingen av studieprogrammet HAVSJØ. Klyngen er en av verdens største sjømatklynger og representerer 70 industriaktører i hele sjømatverdikjeden. Klyngens mål er å fremme videre bærekraftig vekst i norsk sjømat ved å styrke samarbeidet mellom bedrifter, FoU og utdanning gjennom strategiske samarbeidsprosjekt mellom klyngen og eksterne partnere.

Se også rapporten [Verdiskaping basert på produktive hav i 2050](#) som trekker opp perspektiver og muligheter Norge, som en av verdens største havnasjoner, har innen høsting og dyrking av havets biologiske ressurser.

Internasjonalisering

Det er ikke direkte tilrettelagt for delstudium i utlandet med et anbefalt semester, men det vil være mulig gjennom [BIOs utvekslingsavtaler](#) å tilbringe 3. eller 5. semester i utlandet med forhåndsgodkjente emner som erstatter obligatoriske emner i studiet.

Praksis og masteroppgave kan gjennomføres i utlandet gjennom etablert forskningssamarbeid eller gjennom avtaler med samarbeidspartnere av Sjømatklyngen.

Vurdering

Det er svært positivt at MN har utviklet *Integrert masterprogram i havbruk og sjømat*. Studiet framstår som innovativt, tverrfaglig og tverrinstitusjonelt, et fellesprogram. Initiativet følger fint opp intensjonene om ytterligere styrking av UiBs samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner. (Jf. kommende styresak om økt samarbeid mellom HiB og UiB). Det framgår ikke av dokumentasjonen at det foreligger formelle avtaler med samarbeidspartnerne NHH og HiB, slik det kreves ved oppretting av fellesprogram som dette. Siden det allerede er mye erfaring med samarbeid mellom Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved UiB og HiB, regner en med at disse formalitetene kommer på plass.

Fire emner, som er samarbeidsemner og unike for dette programmet, er ikke utviklet ennå. Noen av emnebeskrivelsene for de eksisterende emnene er mangelfulle.

Det går ikke fram hvem som skal undervise på eller er ansvarlige for flere av emnene, noe som er særlig uheldig i de tilfellene flere institusjoner skal samarbeide.

Studieprogrammet trenger følgelig en del videreutvikling og flere klargjøringer.

Samlet sett tilrår vi at oppretting av studieprogrammet utsettes og legges fram for styrebehandling våren 2016. Programmet kan likevel utlyses i SO i påvente av ferdigstilling og klargjøring av momentene nevnt ovenfor. Fristen for dette foreslås satt til 1. februar 2016 med sikte på styrebehandling i mars.

Det psykologiske fakultet

Med bakgrunn i at flere av tilbudene er overlappende, er vurderingen av de fire søknadene fra Det psykologiske fakultet vurdert under ett til slutt i dette kapitlet.

Bachelorprogram i spesialpedagogikk

Navnet på studieprogrammet

Bachelor i spesialpedagogikk. På engelsk: Bachelor in Special Education.

Begrunnelse

Spesialpedagogikk handler om tilrettelegging for læring og kunnskapsutvikling på tvers av store individuelle forskjeller. Målet med studiet er å gi et bredt faglig fundament for å arbeide systemrettet og individorientert med tjenester for personer med ulike forutsetninger for læring. Gjennom studiet skal studentene tilegne seg et teoretisk og metodisk grunnlag for å kunne gå inn i spesialpedagogiske arbeidsoppgaver i helseforetak, barnehage, skole og andre læringsarenaer. Gjennom studiets praksis vil studentene utvikle kompetanse slik at de kan forstå, vurdere og delta i planlegging av individuelle opplærings- og undervisningstiltak. I løpet av studiet får studentene grunnleggende kjennskap til relevante tema innen spesialpedagogikk, utviklingspsykologi, språkutvikling, flerspråkleighet, normalitet og variasjon, testteori og systemforståelse. De skal oppnå kompetanse til å vurdere kartleggingsinstrument som inngår i spesialpedagogisk arbeid, samt å jobbe profesjonelt ut fra profesjonsetiske retningslinjer, lovverk og andre styringsdokument som regulerer det spesialpedagogiske arbeidet. I tillegg til dette skal studiet gjennom å utnytte forskning og ekspertise på feltet, gi kompetanse til å formidle forståelse for normalitet og variasjon i læringsprosesser.

Fagmiljø

Fagmiljøet som er knyttet til studiet i spesialpedagogikk driver i dag logoped utdanning, lærerutdanning og utdanninger i pedagogikk og psykologi. De fleste fagpersonene har hovedstillinger ved Det psykologiske fakultet, bakgrunn i ulike fagområder som er relevant for spesialpedagogikk, og alle har førstekompetanse som dekker de områdene som er definert i studieplanen. Det vil også bli tilsatt nye fagpersoner spesifikt tilknyttet bachelor i spesialpedagogikk.

Fagpersonenes kompetanse dekker områdene lingvistikk, fonetikk, språkutvikling, testteori, flerspråklighet, profesjonsdanning, lovverk, etikk, lese/skrivevansker, læring i ulike pedagogiske perspektiv, utviklingspsykologi, læringspsykologi, samt innføring i logopedi og spesialpedagogikk. I tillegg til dette representerer enkeltpersoner solide forskningsmiljø innen de ulike områdene, og fakultetet har flere fagpersoner som kan være aktuelt å involvere.

Programmet har et fagmiljø på 10 personer: professorer og 8 førsteamanuensiser.

1 Ansatte som bidrar faglig	2 Stillingsbetegnelse	3 Ansettelsesforhold	4 Faglige årsverk i studiet				8 Årsverk i andre studier oppgi studium og inst. navn	9 Formell pedagogisk kompetanse	10 Undervisnings-/veiledningsområde i studiet	11 Ekstern praksis erfaring	
			Total	U&V	FoU	Annet				Antall år	Årstall
Steinar Bøyum	førsteamanuensis	Fast 100%	0,1	0,05	0,05		BA og MA, PED	ja	PED112		
Kariane Westrheim	førsteamanuensis	Fast 100%	0,1	0,05	0,05		BA og MA, PED	ja	SPED100, SPED-LOGO210	9	1995-2003
Bjarte Furnes	førsteamanuensis	Fast 100%	0,4	0,2	0,2		PPU, Lektorutdanning	ja	SPED100, SPED211		
Linda Knudsen	førsteamanuensis	20%	0,1	0,05	0,05		ÅRPS, BAPS	ja	PSYK101		
Ståle Pallesen	professor	Fast 100%	0,1	0,05	0,05		ÅRPS, BAPS	ja	PSYK101, PSYK202A/B		
Astrid Tolo	førsteamanuensis	Fast 100%	0,4	0,2	0,2		BA og MA, IPED	ja	SPED-LOGO200, SPED-LOGO210, SPED250		
Marco Hirnstein	førsteamanuensis	100%	0,1	0,05	0,05		BAPS-PSYK	ja	PSYK207		
Arve Asbjørnsen	professor	Fast 100%	0,5	0,25	0,25		MA logopedi	ja	SPED-LOGO101, SPED-LOGO102, SPED-LOGO210, LOGO220	4	1994-1997
Lise Jones	førsteamanuensis	Fast 100%	0,5	0,25	0,25		MA logopedi	ja	SPED100, LOGO220, SPED-LOGO200	3	2004-2006
Sigurd Hystad	førsteamanuensis	Fast 100%	0,1	0,05	0,05		BAPS	pågående	PSYK202A/B		
SUM			2,4	1,2	1,2						

Fagmiljøet deltar aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk relevante for studiet, og fagmiljøet driver aktiv forskning:

- Internasjonal tvillingstudie
- Lesesenteret v/Universitetet i Stavanger
- Oxford University Center for Educational Assessment
- Nasjonal skolelederutdanning (Rektorskolen)
- Center for the Science of Learning and Technology
- Bergen Logopediforskning

Rekrutteringsgrunnlag og dimensjonering

I følge *Ekspertgruppen for spesialpedagogikk* sin rapport, har det norske samfunnet behov for mer spesialpedagogisk kompetanse, både innen skole og barnehage, og innen helse- og omsorgssektoren. Det rapporteres blant annet om behov for kompetanse innen utviklingspsykologi og normalutvikling, tilrettelegging for læring, observasjon og kartlegging (inkludert kartleggingsverktøy), iverksetting av tiltak, flerkulturalitet og tospråklighet, ulike typer vansker, lover og regler, og handlingskompetanse på individ- og systemnivå. Fakultetet har per i dag stabil rekruttering til bachelorprogrammene i psykologi og pedagogikk, og til masterprogrammet i logopedi og det er derfor grunn til å tro at en bachelorgrad i spesialpedagogikk som kan utgjøre opptaksgrunnlag til flere av fakultetets masterprogrammer vil ha et godt grunnlag for rekruttering.

Ekspertgruppen anbefaler også at en spesialpedagogisk mastergradsspesialisering i logopedi bør legges til Universitetet i Bergen.

Bachelorprogrammet skal ta opp 20 studenter per år, samt 20 studenter som skal tas opp på et integrert femårig løp i logopedi fra 2017. Ved full drift vil det være totalt 60 studenter på bachelorprogrammet, 120 hvis man inkluderer de som har et integrert femårig løp i logopedi.

Relevans for arbeidslivet og/eller videre studier

Fra 2017 (jamfør søknad om oppretting av femårig integrert studium i logopedi) er studiet planlagt å være delvis en del av integrert masterutdanning i logopedi (20 studenter pr kull) og delvis en ren bachelorgrad i spesialpedagogikk som kvalifiserer til opptak på master i pedagogikk, andre masterprogram ved fakultetet og andre læresteder i Norge.

En bachelor i spesialpedagogikk gir mulighet for jobb i områder der kompetanse innen læring og utvikling er relevant. Kandidaten har ikke formell undervisningskompetanse, men kan arbeide i ulike typer assistentstillinger i barnehage, skole, SFO, omsorgsboliger, osv. Andre aktuelle arbeidsarenaer kan være kriminal- og rusomsorg, helse- og sosialsektoren, arbeidsinkludering, kultursektoren eller velferdsforvaltningen.

Internasjonalisering

Studiet legger til rette for studentutveksling i det sjette semesteret, der studentene tar valgfrie emner. Dette gir studentene maksimal fleksibilitet når det gjelder sted for og innhold i delstudium i utlandet. Det kan også legges til rette for et lengre eller flere utvekslingsopphold dersom studenten finner kurs ute som kan innpasses som obligatoriske emner i utdanningen. Dette semesteret er valgt fordi studentene på dette tidspunktet er ferdig med det obligatoriske innholdet i graden og slik har oppnådd læringsutbyttet, men likevel kan supplere dette gjennom valg av utvekslingssted opp mot fagområder de har fått spesiell interesse for i løpet av studiet og/eller ønsker å gå videre til 11 masterstudier i. Det er lagt til rette for ett semesters utveksling fordi kravene til hva en spesialpedagogisk utdanning må inneholde gir et omfattende obligatorisk løp. Med gode utvekslingsavtaler innen spesialpedagogikk kan det legges til rette for lengre utvekslingsopphold. Det er også mulighet for at et eller flere emner kan undervises på engelsk og tilbys innreisende utvekslingsstudenter.

Vurdering

Søknaden gir i utgangspunktet et solid bilde av studiets innhold, begrunnelse, dimensjonering og behov. Alle emnebeskrivelsene foreligger.

Det tilrås at Bachelor i spesialpedagogikk opprettes.

Integrert masterprogram i logopedi

Navnet på studieprogrammet

Studieprogrammet heter *Integrert masterprogram i logopedi*. I studieplanen er dette oversatt til engelsk med *Integrated Master's Programme in Logopedics*.³

Begrunnelse

Opprettelsen inngår i fakultetets nye strategiplan for perioden 2016-2020. Det femårige integrerte masterprogrammet i logopedi ved Universitetet i Bergen har en helsefaglig profil og bygger på støtteemner fra psykologi, spesialpedagogikk, språkvitenskap og biomedisin for å forstå normal og avvikende utvikling av evne til kommunikasjon, herunder språk, talevansker og svelgevansker. Studiet er todelt, de tre første årene fører frem til et bredt grunnlag i logopediske støttetidiscipliner mens de to siste årene er en spesialisering i klinisk logopedi.

Fagmiljø

Fagmiljøet som er knyttet til studiet i spesialpedagogikk driver i dag logopedutdanning, lærerutdanning og utdanninger i pedagogikk og psykologi. De fleste fagpersonene har hovedstillinger ved Det psykologisk fakultet, bakgrunn i ulike fagområder som er relevant for spesialpedagogikk, og alle har førstekompetanse som dekker de områdene som er definert i studieplanen. Det vil også bli tilsatt nye fagpersoner spesifikt tilknyttet bachelor i spesialpedagogikk.

Fagpersonenes kompetanse dekker områdene lingvistikk, fonetikk, språkutvikling, testteori, flerspråklighet, profesjonsdanning, lowerk, etikk, lese/skrivevansker, læring i ulike pedagogiske perspektiv, utviklingspsykologi, læringspsykologi, samt innføring i logopedi og spesialpedagogikk. I tillegg til dette representerer enkeltpersoner solide forskningsmiljø innen de ulike områdene, og fakultetet har flere fagpersoner som kan være aktuelt å involvere.

Fagmiljøet i logopedi består per i dag av to medarbeidere med professorkompetanse, to med førstestillingskompetanse, en universitetsstipendiat og en postdoktor. Vi har tre bistillinger tilknyttet programmet (20%), samt timelærere innleid fra Statped Vest. I tillegg vil en medarbeider med førstestillingskompetanse tiltre per 1. oktober. Tilførsel av ressurser for etablering av studiet vil gi to-tre nye stillinger i logopedi over de neste to årene, og en jevnlig tilførsel av to stipendiatstillinger per år vil sammen med timelærere gi det nødvendige grunnlaget for å ivareta de sentrale undervisnings- og veiledningsoppgavene i en integrert logopedutdanning.

Det vil ligge en utfordring i å rekruttere et tilstrekkelig antall kvalifiserte fagpersoner til PBL-veiledning, hvor en på sikt kan inkludere viderekomne studenter, dels som praksisavvikling knyttet til ferdighetsvurdering og dels som lønnet undervisningsassistanse.

Medarbeidere i logopedi deltar aktivt i nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid med relevans for logopedutdanningen, og deltar også i nordiske (Nordisk nettverk for logopedi) og internasjonale nettverk (CPLOL, COST) av relevans for logopedutdanning og logopedisk forskning.

Det anslås at en fast stab bestående av 7 førstestillinger vil være tilstrekkelig for å kunne ivareta faste undervisnings- og veiledningsoppgaver på en forsvarlig måte. Deler av undervisningen på lavere gradsdelen vil også bli ivaretatt av fagpersoner (timelærere med spisskompetanse (universitetslektor) hentet fra praksisfeltet gjennom samarbeidsavtaler med StatPed Vest og Logopedtjenesten, Haukeland Universitetssykehus. Også innkjøp (timelærere) fra andre fagmiljø ved andre universiteter/høyskoler kan komme til anvendelse fram til en fast undervisningsstab av tilstrekkelig omfang og kompetanse er etablert.

³Må endres til *Master's Programme in Logopedics*, uten «Integrated».

1	2	3	4				5	6	7	8	9	10	11	
Ansatte som bidrar faglig	Stillingsbetegnelse	Ansettelsesforhold	Faglige årsverk i studiet				Årsverk i andre studier oppgi studium og inst. navn	Formell pedagogisk kompetanse	Undervisnings-/veiledningsområde i studiet	Ekstern praksis erfaring				
			Total	U&V	FoU	Annet				Antall år	Årstall			
Steinar Bøyum	førsteamanuensis	Fast 100%						BA og MA, PED	ja	PED112				
Kariane Westrheim	førsteamanuensis	Fast 100%						BA og MA, PED	ja	SPED100, SPED-LOGO210	9	1995-2003		
Bjarte Furnes	førsteamanuensis	Fast 100%						PPU, Lektorutdanning	ja	SPED100, SPED211				
Linda Knudsen	førsteamanuensis	20%						ÅRPS, BAPS	ja	PSYK101				
Ståle Pallesen	professor	Fast 100%						ÅRPS, BAPS	ja	PSYK101, PSYK202A/B				
Astrid Tolo	førsteamanuensis	Fast 100%						BA og MA, IPED	ja	SPED-LOGO200, SPED-LOGO210, SPED250				
Marco Hirnstein	førsteamanuensis	100%						BAPS-PSYK	ja	PSYK207				

Arve Asbjørnsen	professor	Fast 100%						MA logopedi	ja	SPED-LOGO101, SPED-LOGO102, LOGO220, SPED-LOGO210	4 år	1994-1997	
Lise Jones	førsteamanuensis	Fast 100%						MA logopedi	ja	LOGO220, SPED-LOGO200	3 år	2004-2006	
Frøydis Morken	førsteamanuensis	100%						MA logopedi		LOGO300-345			
Wenche Helland	førsteamanuensis II	20%						MA logopedi		LOGO300-345			
Hedda Døli	Stipendiat	100%						MA logopedi		LOGO300-335			
Sigurd Hystad	førsteamanuensis	Fast 100%						BAPS	pågående	PSYK202A/B			
Turid Helland	professor	Fast 100%						MA logopedi		LOGO300-345			
SUM													

Rekrutteringsgrunnlag og dimensjonering

I følge Ekspertgruppen for spesialpedagogikk sin rapport, har det norske samfunnet behov for mer spesialpedagogisk kompetanse, både innen skole og barnehage, og innen helse- og omsorgssektoren. Det rapporteres blant annet om behov for kompetanse innen utviklingspsykologi og normalutvikling, tilrettelegging for læring, observasjon og kartlegging (inkludert kartleggingsverktøy), iverksetting av tiltak, flerkulturalitet og tospråklighet, ulike typer vansker, lover og regler, og handlingskompetanse på individ- og systemnivå. I følge rapporten har samfunnet også et udekket behov for kompetanse innen spesialpedagogiske spesialiseringer som logopedi. Ekspertgruppen anbefaler at en spesialpedagogisk mastergradsspesialisering i logopedi bør legges til Universitetet i Bergen og at den legger grunnlag for et tverrprofesjonelt samarbeid. Det foreslåtte masterprogrammet innebærer tverrfaglig samarbeid mot helsefag, psykologi og pedagogikk.

Fakultetet har per i dag stabil rekruttering til bachelorprogrammene i psykologi og pedagogikk, og til masterprogrammet i logopedi og det er derfor grunn til å tro at et integrert masterprogram i logopedi vil ha et godt grunnlag for rekruttering. Søkertallene for logopedi de tre siste årene viser at masterprogrammet i logopedi er et svært attraktivt studium og at søkertallene er økende. Søkertall i parentes er antall søkere som har hatt logopedi som 1. prioritet.

2015: 167 (142)

2014: 168 (139)

2013: 147 (126)

På det integrerte masterprogrammet i logopedi vil det tas opp 20 studenter med generell studiekompetanse fra samordna opptak. Videre vil 10 plasser på mastergrad være tilgjengelig for innpassing av søkere med andre bachelorgrader som for eksempel vokale studier, psykologi, språkvitenskap og lærerutdanning.

Internasjonalisering

Det er etablert utvekslingsavtale med University of Arizona (UoA) for utveksling. I tillegg deltar de ansatte i programmet i nordisk og europeisk samarbeid rundt logopedisk utdanning, fagutvikling og forskning. Vi har over flere år hatt bilateral utveksling med primært fokus på studentene sitt forskingsarbeid, og et relativt høyt antall studenter har utarbeidet sine masteroppgaver ved University of Arizona, samt at et tilsvarende antall innreisende studenter (undergraduate) har mottatt veiledning ved UiB for tilsvarende forskingsprosjekter. Utvekslingen er basert på eksisterende forskingssamarbeid med fagmiljøet ved Department of Speech, Language and Hearing Sciences ved UoA. Universitetet tilbyr også kursmodular som dekker både lavere (undergraduate) og høyere grad (graduate) som kan følges som del av et utvekslingsopphold.

Vurdering

Søknaden gir i utgangspunktet et solid bilde av studie ts innhold, begrunnelse, dimensjonering og behov. Det engelske navnet må endres i tråd med kommentaren ovenfor. I søknaden planlegges det med tilsetninger som per i dag ikke er på plass. Fakultetet har opplyst om at studiet uansett ikke vil ha oppstart før 2017/2018.

Det tilrås at Integrert masterprogram i logopedi opprettes når ressursituasjonen er avklart og tilsetninger er på plass.

Master's programme in Global Development Theory and Practice

Navnet på studiet

Det norske navnet på studiet er Masterprogram i Global Development Theory and Practice. Det engelske navnet på studiet er Master's Programme in Global Development Theory and Practice.

Navnet indikerer at dette er et studium hvor det fokuseres både på global utviklingsteori og på utviklingsarbeid som et praksisfelt. Kjernen i studieplanen utgjøres av de to felleskursene *Critical Perspectives on Global Development* og *Development Practice*, og navnet dekker derfor godt hovedinnholdet i studiet og det som alle studentene blir undervist i. I programmet vil studentene bli eksponert for debatter om og perspektiver på mange av de sentrale utfordringer vi står overfor, ikke bare i det som tradisjonelt blir sett på som «utviklingsland», men som gjelder hele verden. Dette reflekteres i valget om å legge til begrepet «Global» i navnet på studiet. I tillegg indikerer navnet den tosidige muligheten studentene får i students andre år, nemlig valget mellom å ha et praktisk rettet internship + en 30 ETCS oppgave, eller kun en 60 ECTS oppgave. Studiets innhold og profil er derfor godt dekket av navnet. Når det gjelder nivå, så er det indikert ved termen *MPhil* (også brukt ved andre internasjonale grader ved UiB). *MPhil*-termen er valgt for å kommunisere typen mastergrad til et internasjonalt publikum. I Norge er alle Mastergrader 2-årige og inkluderer eget forskningsarbeid. Internasjonalt er det ikke slik; en Master kan være et 12-18 måneders studium basert kun på litteraturstudier. *MPhil*-termen peker på at vårt studium er forskningsbasert, dvs. at studentene har utført et eget forskningsarbeid i løpet av studiet.

Spesialiseringenes navn, «Health Promotion» og «Gender in Global Development», reflekterer klart innholdet i teori-kursene som tilbys som del av spesialiseringen og skulle begge være utvetydige.

Vi mener at studiets navn vil komme til å kommunisere godt med studenter; globale utviklingsstudier er kjent som begrep og tilbys ved en rekke læresteder internasjonalt. Kombinasjonen «theory and practice» vil være attraktiv for studenter som tenker seg en fremtid i globalt orientert utviklingsarbeid, f.eks i ulike NGOer eller i statlige deler av hjelpeapparatet. På arbeidsgiversiden og i samfunnet for øvrig gjelder det samme – vi tilbyr et studium innenfor et kjent fagområde, men med en vri som vi mener vil komme tydelig fram i navnet. Studieretningene Health Promotion og Gender in Global Development representerer også velkjente fagområder. Når det gjelder sistnevnte så har vi gjort samme valg som ved studiet for øvrig ved å inkludere begrepet «global» i navnet. Vi ønsker med dette å kommunisere at studieretningen ikke bare skal handle om kvinne/kjønnsproblematikk i det globale sør, men om globale kjønnsrelaterte utfordringer i vid forstand.

Begrunnelse

Opprettelsen inngår i fakultetets nye strategiplan for perioden 2016-2020. En hovedoppgave har vært å utarbeide en studieplan for et nytt internasjonalt og engelskspråklig masterprogram ved HEMIL- senteret. Dette innebærer at dagens to nåværende engelskspråklige masterprogrammer legges ned, (Gender and Development er lagt ned fra 30. juni 2015, Health Promotion legges formelt ned juni 2016 når siste kull har fullført).

Fagmiljø

Hemilsenteret som institusjon har lang erfaring med drift av internasjonale masterprogram samt med globalt orientert utviklingsforskning. MPhil-graden i Health Promotion ble etablert ved Hemilsenteret allerede i 1992. Fra 2005 ble masterprogrammet i Gender and Development en del av porteføljen til det som den gang var Institutt for utdanning og helse, og programmet ble med over til Hemilsenteret da dette ble etablert som egent institutt i 2010.

Instituttet har 3 forskningsgrupper: BLI som arbeider innen de tematiske områdene barnevern, likestilling og inkludering, og som har et særlig fokus på norsk og nordisk kontekst; SIPA (Social Influence Processes on Adolescent Health) som har fokus på hvordan sosiale prosesser påvirker utviklingen av subjektiv helse og helseadferd blant unge; og Multicultural Venues in Health, Gender and Social Justice. Forskingen på det globale feltet har det siste tiåret vært sentrert i den sistnevnte forskningsgruppen, hvor tema som kjønn, generasjon og fattigdom, helse og utvikling i det globale sør, samt globale utviklingsdiskurser og kunnskapshegemoni, har stått og står sentralt. Gruppen har holdt et høyt aktivitetsnivå og har gode resultater. Hemilsenteret har også tradisjon for å drive anvendt orientert forskning i form av f.eks. evalueringsoppdrag og intervensjonsbasert forskning. Dette gjelder både forskningen i det globale feltet og den nordisk/vestlig orienterte forskningen. I tillegg finnes det en utstrakt kompetanse innen både kvalitative og kvantitative forskningsmetoder ved instituttet som det nye masterprogrammet kan trekke på.

Masterprogrammet i Global Development Theory and Practice er et sammensatt program: Det har to ulike spesialiseringer (Health Promotion og Gender in Global Development), man tilbyr både kvantitativ og kvalitativ metodeopplæring. Studentene kan i tillegg velge mellom Internship pluss kort masteroppgave eller lang masteroppgave. Studiet skal ha opptak hvert år (20 studenter hvert år, 40 studenter totalt når programmet er i full drift, dvs. fra 2017). Vi regner med at det vil være behov for 5 stillinger totalt for å dekke undervisnings- og veiledningsbehovet ved studiet (se også pkt. 2.3. om tilrettelagt undervisning)

To personer i den eksisterende staben er allerede engasjert for å arbeide fulltid i programmet.

I tillegg har instituttet to ubesatte stillinger på førsteamanuensis-nivå som også skal benyttes inn mot programmet. Den første av disse er allerede utlyst (frist 01.09) og en rekke kvalifiserte søkere har meldt seg. Den er utlyst som en stilling i helsefremmede arbeid (Health Promotion på engelsk).

Den andre ubesatte stillingen er i ferd med å bli utlyst, og skal utlyses som en stilling i kjønn og utvikling (Gender and Development på engelsk).

Den nye stillingen (altså stilling nr. 5) er tenkt utlyst som en stilling i kjønn og utvikling, men med en noe annen profil enn den omtalt over. Vi tenker oss at den skal utlyses med krav om erfaring med global og utviklingsrelatert kjønnsforskning, men vil gi prioritet til søkere som har erfaring med forskning på klima- og miljøspørsmål.

I tilsynsforordning fra NOKUT § 7-3, blir det pekt på at «fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres». Det fremgår imidlertid ikke av forskriften hva som er tilstrekkelig. Vi støtter oss her på NTNU sine vurderinger om faglig robusthet innenfor master i psykologi der tok de utgangspunkt § 7.3 og la vekt på at de i forhold til langvarig drift måtte ha 7 fagpersoner i stab (til sammen) i forhold til studieprogrammet for å ha en stabil drift på et program med 25 studieplasser. Med stabil drift tenker de på at de har vitenskapelig personale som kan dekke inn ved sykdom, forskningstermin mm.

- International Francophone Network for Health Promotion
- International Network of Health Promotion Foundations
- International School Health Network
- Latin American Consortium of Universities and Training Centres for Health Promotion
- Schools for Health in Europe
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO)
- United Nations Children's Fund (UNICEF)
- World Federation of Public Health Associations
- The International Union for Health Promotion and Education
- Forskningsprosjektet *Gender in Poverty Reduction: Critical Explorations of Norwegian Aid Policy on Gender Equality and Women's Rights*
- Department of Sociology, UDSM
- Department of Sociology and Anthropology, Univ. of Addis Ababa
- *Centre for Gender Studies*, University of Addis Ababa
- Forskningsprosjektet *Competing discourses impacting girls' and women's rights: Fertility control and safe abortion in Ethiopia, Tanzania and Zambia*
- World Universities Network (WUN) prosjektet "Bridging health promotion and sustainability science"
- Myndighetene i Botswana
- the Resilience Research Centre ved Dalhousie University, Halifax, Canada
- Avdeling for Gender studies ved Institute of Sociology, Czech Academy of Sciences

Rekrutteringsgrunnlag og dimensjonering

Master's Programme in Global Development Theory and Practice skal årlig ha opptak av 20 studenter. Det skal være en blanding av kvotesøkere fra utviklingsland og fra land på Vest-Balkan/Øst-Europa/Sentral-Asia, internasjonale fullgradssøkere og søkere bosatt i Norge. Det er lagt til grunn at fakultetet får videreføre 20 kvoteplasser fra de tidligere masterprogrammene. Det er ventet en avklaring rundt videreføring av kvoteordningen senere i høst, og dette vil være viktig for programmets innretning og ressursgrunnlag.

Rekuttering

Programmet har som nevnt tre ulike typer studenter:

- Kvotesøkere fra utviklingsland og fra land på Vest-Balkan/Øst-Europa/Sentral-Asia
- Internasjonale fullgradssøkere
- Søkere bosatt i Norge

Kvotestudenter blir rekruttert på bakgrunn av generelle samarbeidsavtaler UiB har med institusjoner i utviklingsland og i Øst-Europa/Sentral-Asia, samt ved direkte kommunikasjon med instituttets og fagmiljøets egne forskningskontakter. Rekrutteringen av selvfinansierende studenter skjer gjennom UiBs generelle promotering av sin studieportefølje internasjonalt. Rekrutteringen av kvotestudenter for både Gender and Development og Health Promotion har gjennom flere år vært veldig god. Det samme gjelder internasjonale fullgradssøkere som finansierer studiene sine selv. Vi har vært noe forsiktige med å ta inn internasjonale fullgradssøkere, så her ligger det et ubrukt potensiale som vi vil utforske i arbeidet med rekruttering til det nye programmet. Rekruttering av norske studenter har vært noe mer ujevn, muligens grunnet manglende informasjonsarbeid rettet mot disse men vi har også hatt en rekke godt kvalifiserte norske studenter i begge program opp gjennom årene. Det nye programmet vil legge ned ytterligere krefter i å promotere studiet gjennom relevante internasjonale og nasjonale kanaler, slik at vi sikrer de mest relevante og best motiverte søkerne til vårt program. Vi mener at vår innovative kombinasjon av Global utviklingsteori og praksis-relaterte emner vil være attraktiv, og tiltrekke seg mange gode søkere, både internasjonalt og nasjonalt.

Frafall

De internasjonale Mphil-programmene ved Hemilsenteret (Health Promotion og GAD) har hatt svært lite frafall opp gjennom årene, noe som både skyldes høy grad av motivasjon hos studentene og at de følges tett opp av fagmiljøet og administrasjonen. Vi har tradisjon for å bruke mange studentaktive undervisningsformer, noe vi også legger opp til i det nye programmet. Ved GAD-programmet utviklet vi for noen år siden et eget undervisningsopplegg for å hjelpe studentene i prosessen med skrivingen av masteroppgaven. Dette opplegget, som for øvrig fikk undervisningsprisen i 2009, er adaptert av instituttets andre masterprogram, og tenkes videreført også i den nye, internasjonale masteren. Samlet sett tror vi at disse tiltakene vil være med på å forebygge frafall.

Andre forhold

Følgende tekst er et sstat fra fakultetsstyresaken 77/15 (arkivsaksnr. 2014/9113) og viser hvordan det nye masterprogrammet vil være strategisk viktig for fakultetet:

HEMIL-senteret inngår som et viktig element i UiBs langsiktige og målrettede satsning på utviklingsrelatert forskning. Den foreliggende studieplanen til nytt internasjonalt masterprogram vil bidra til å styrke og videreutvikle UiBs internasjonale profil og aktuelle nye innsatsområde på «Global Challenges» der forskningsområdene «Health Promotion» og «Gender» er sentrale områder. Innretningen på dette nye engelskspråklige programmet vil antas å fortsatt være meget attraktivt for årlig opptak av kvotestudenter og nye grupper av internasjonale studenter (selvfinansierende og norske studenter).

Ved å legge inn mulighet for «internship» som del av mastergradsløpet vil programmet kunne utvikle samarbeid med bistandsorganisasjoner, NGO-er og internasjonale organisasjoner som tilbyr «internship» til mastergradsstudenter som del av sin utdanning.

Gjennom valgemen og to fordypningsretninger vil det nye studieprogrammet være et bidrag inn mot noen av vår tids store samfunnsutfordringer knyttet til klima, miljø, sosial ulikhet, kjønn, utdanning og helse. Det er avgjørende for det nye studieprogrammet at man også lykkes med å etablere en robust fagstab med tilstrekkelig ressurser til å ivareta årlig opptak og studieplanfestet undervisning (undervisning, veiledning og sensur) på en god måte. NOKUTs gjennomgang av masterprogrammet «Gender and Development» avdekket sårbarhet og usikkerhet knyttet til ressursgrunnlaget for programmet. Selv om den foreslåtte restruktureringen av de internasjonale programmene ved HEMIL vil bidra til å samle fagstaben er det fremdeles behov for å styrke bemanningen knyttet til det nye studieprogrammet med ett forskerårsverk.

Relevans for arbeidslivet og/eller videre studier

Det vises her til studieplanens presentasjon av yrkesmuligheter:

“A Master's degree in Global Development Theory and Practice Development gives the candidate broad competence in the global development field, and qualifications for employment in a broad spectrum of local, regional, national and international development aid organisations (the UN, national development agencies and NGOs), as well as in different parts of national and local public administration. All students who complete the programme satisfactorily will be qualified for public and private positions that require entry-level skills in development programme planning, implementation and evaluation, related to their specialisation in either health promotion or gender and global development. Graduates of the programme will have demonstrated skills in interdisciplinary teamwork and will know how to build, participate in and manage teams with members from different professional backgrounds, and from community organisations. Graduates will also be qualified to work as research assistants both in industry and in the public sector. Students with superior performance in the programme may be qualified for further academic work, including doctoral study”.

Masterprogrammet skal forberede studenter til doktorgradsstudier og/eller til stillinger i utviklingsrelaterte offentlige eller private organisasjoner. Ettersom både Gender and Development og Health Promotion, programmene som ligger til grunn for dette nye masterprogrammet, har hatt stor suksess med å få kandidatene inn i stipendiatstillinger eller i andre interessante yrker, føler vi oss sikre på at denne utdanningen er verdifull for høyere utdanningsinstitusjoner og for arbeidslivet. Det gode ryktet de to foregående programmene har hatt for vellykket å forberede sine studenter på fremtidig arbeid innen utvikling, var en av hovedgrunnene til at søkertallene på de to programmene var blant de høyeste for alle masterprogrammene på UiB. Det er også viktig å påpeke at det fortsatt er «development» som er hjertet av dette nye masterprogrammet, og dette utgjorde kjernen i de to tidligere programmene. Master i Global Development Theory and Practice har derfor solid erfaring å stå på, dette er ikke noe helt nytt og uprøvd.

Internasjonalisering

Innledningsvis vil vi påpeke at studiets karakter i seg selv innebærer en utstrakt grad av internasjonalisering. Studentgruppen vil ha en internasjonal sammensetning; som student ved Global Development Theory and Practice møter man medstudenter fra mange ulike utdanningsinstitusjoner og land og får på denne måten muligheten av å opparbeide seg et internasjonalt nettverk. Studentene får dessuten, gjennom deltagelse i seminarer og konferanser tilbudt av UiB global, SKOK, CMI og Bergen Ressurscenter) mulighet til å oppleve internasjonale eksperter som forelesere.

Studentutveksling til utdanningsinstitusjoner utenfor Norge vil tilbys i 3. semester i studiet, først og fremst i forbindelse med emnet «Internships» GLODE 310. Som det skulle fremgå både av studieplanen og av informasjon om praksis, vil der tilbys mulighet til å tilbringe internship-perioden ved våre samarbeidsuniversiteter, dvs. et akademisk internship. De studentene som velger denne muligheten vil også kunne følge kortere kurs på masternivå ved institusjonen de oppholder seg ved. Ved Hemilsenteret har vi allerede erfaring med å ta imot studenter som tilbringer en slik internship-periode her. Disse har kommet via Erasmus-avtaler (f.eks. Magdeburg – Hemil-spesifikk avtale; Wageningen, generell UiB-avtale). Hemilsenteret har ellers spesifikke Erasmus-avtaler med ulike universitet: Syddansk Universitet, Universitetet i Jyväskylä (Finland), Magdeburg Fachhochschule (Tyskland), Universitetet i Girona (Spania), Maastricht University (Nederland). Vi er også i gang med å forhandle utvekslingsavtaler for vårt Internship-kurs med Stellenbosch University i Sør-Afrika, med University of Botswana og med Dalhousie University i Canada. Alle de overfornevnte institusjoner er anerkjente universiteter som fagpersoner ved Hemil-senteret har/har hatt forskningssamarbeid eller har samarbeidet om studentutveksling med. Alle tilbyr utdanning på masternivå av relevans for våre studenter for de som måtte ønske å ta kurs i tillegg til å gjøre internship. Med en solid internship-avtale i bunn vil studentene fint kunne oppnå det totale læringsutbyttet.

De studentene som velger å skrive en 60 studiepoengs masteroppgave vil oppfordres til å gjøre feltarbeid i utlandet, og dermed få internasjonal erfaring. Feltarbeidet vil foregå i 3. semester av 27 studiet (første del av semesteret). Det vil være aktuelt å koble en del av studentprosjektene til pågående samarbeid med noen av institusjonene nevnt over.

Vurdering

Søknaden gir i utgangspunktet et solid bilde av studiets innhold, begrunnelse, dimensjonering og behov. Studieplanen vurderes som god både på program- og emnenivå. Det planlegges for tilsetninger som per i dag ikke er på plass. Ressurs- og rekrutteringspotensialet er per i dag uavklart siden kvoteprogrammet er lagt ned.

Det tilrås at Master's Programme in Development Theory and Practice opprettes når tilsetninger og ressurs- og rekrutteringspotensialet er avklart.

Årsstudium i pedagogikk

Navnet på studiet

Årsstudium i pedagogikk og One-year programme in Education.

Begrunnelse

Årsstudiet i pedagogikk inneholder et utvalg av tema som strekker seg fra individets læring til hvordan globale utdanningspolitiske trender påvirker utviklinga av det norske utdanningssystemet. Det handler om ulike perspektiver på læring og undervisning, faglige og etiske problemstillinger knyttet til pedagogiske aktiviteter, pedagogiske grunnlagsspørsmål knyttet til danning, rettferdighet og ulikhet, og utdanning i et samfunn i endring. Dette er emner som ikke bare er viktige i tradisjonelle utdanningsinstitusjoner, men også i arbeidslivet og i samfunnet generelt.

Fagmiljø

Studieprogrammene i pedagogikk har seks faste stillinger. Fem av disse er besatt av ansatte med førstekompetanse innenfor pedagogikk eller annen relevant fagbakgrunn, mens en førstestilling er til vurdering hos ansettelseskomite (17.08). Alle stillinger har den ordinære fordelingen mellom forskning, undervisning og administrasjon (46%, 46 %, 8 %). Alle ansatte har kompetanse innenfor tema som er relevant for det første semesteret av årsstudiet: Grunnleggende pedagogiske tema som læring, motivasjon, undervisning, oppdragelse og sosialisering (PED100 og PED112). Årsstudiets siste semester inneholder fordypning i pedagogiske grunnlagsspørsmål knyttet til utdanning, danning, rettferd og ulikskap (PED111), og samt utdanningshistorie og endringer innen utdanningspolitikk, teknologi og demografi, med konsekvenser dette har for oppvekst og utdanning (PED114). Fagmiljøet har forskningskompetanse på pedagogisk-filosofiske tema, utdanningspolitikk, barn og unges oppvekst og utdanning, samt utdanning og diversitet, som alle er relevant for årstudiets emner, og denne kompetansen blir særlig utnyttet i årstudiets andre del.

Den enkelte ansatte underviser i emner og tema hvor egen kompetanse er relevant. Ansatte i fagmiljøet har kompetanse på akademisk skriving og denne brukes aktivt i undervisningen i emner hvor skriving står sentralt for studentenes læringsprosesser.

Representant fra fagmiljøet er medlem i Nasjonalt fagråd for utdanningsvitenskap. Det er dessuten jevnlig kontakt med ekstern programsensor. Institutt for pedagogikk besøkes ofte av forskere med kompetanse for tema relevant for studieprogrammene (for eksempel skriving i høyere utdanning og digitale læringsmiljø). Fagmiljøet deltar også i internasjonale nettverk. Alle årsverk er tilsatt i hovedstilling, 100% av de ansatte i fagmiljøet har førstekompetanse, og fagmiljøet deltar aktivt i forskning.

Fire av fem ansatte er medlem av forskningsgruppen Kunnskap, utdanning og demokrati, den femte er medlem av Undervisningsprofesjonalitet og pedagogikk.

utgjør bachelordelen av Master i logopedi, har for eksempel angitt bare 1,4 årsverk knyttet til bachelorprogrammet, riktignok fordelt på flere fagpersoner. Både på bachelorprogrammet og på de to masterprogrammene, Master i logopedi og Master's programme in Global Development Theory and Practice, angis det dessuten behov for tilsetting i nye stillinger for å sikre et stort nok fagmiljø. Mest prekært er dette behovet på det sistnevnte programmet, der det per i dag er oppgitt kun to personer knyttet til programmet. Fagmiljøet selv beskriver behov for tre nyttilsettinger. Ressursgrunnlaget for programmet er usikkert også på grunn av nedleggingen av kvoteprogrammet, som programmet baserer seg på. Av disse grunnene tilrås det at Master's programme in Global Development Theory and Practice, ikke opprettes nå.

Fakultetet planlegger videre oppstart av Master i logopedi først studieåret 2017/2018. Av hensyn til den samlede ressurs situasjonen for logopedi og spesialpedagogikk anbefales det at opprettingen av også dette programmet utsettes. Dette innebærer at bare to av studiene, Bachelor i spesialpedagogikk og Årsstudium i pedagogikk, foreslås opprettet i denne omgang.

Bachelor i spesialpedagogikk og Årsstudium i pedagogikk foreslås opprettet. Masterprogrammene tilrås opprettet først når ressurs situasjonen er avklart og de planlagte tilsettingene er på plass.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Bachelorprogram i politisk økonomi

Navnet på studieprogrammet

Navnet på studiet er «bachelorprogram i politisk økonomi», på engelsk er navnet «Bachelor programme in Political Economy»⁴. Dette er en internasjonalt innarbeidet benevnelse på studiet av samspillet mellom politikk og økonomi. Studiet henter derfor komponenter fra statsvitenskap og økonomi. Det er et faglig begrep som må antas å være godt kjent i samfunnet, herunder blant studenter og arbeidsgivere.

Begrunnelse

Politisk økonomi omhandler problemstillinger i skjæringsfeltet mellom statsvitenskap og samfunnsøkonomi. I en blandingsøkonomi som den norske er en god forståelse av denne tematikken helt sentral. Det gjelder både for dem som ønsker seg arbeid i offentlig sektor og dem som søker seg til privat næringsliv. Som samfunnsborgere kan alle dra nytte av kunnskap om feltet, enten man skal bestemme seg for hvilket parti man skal stemme på eller for å kunne delta i den offentlige debatten. Et studium i politisk økonomi gir dermed muligheten til å tilegne seg en unik kombinasjon av generell og arbeidsrelevant kompetanse.

Et program med et tverrfaglig tilsnitt bør tilbys av flere institutter i fellesskap. Forslaget til et nytt bachelorprogram i politisk økonomi er basert på et forpliktende samarbeid mellom Institutt for økonomi og Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Fagmiljø

Store deler av programmet består av sentrale tema fra administrasjon og organisasjonsvitenskap og samfunnsøkonomi. Det må derfor legges til grunn at begge fagmiljøene samlet har den nødvendige kompetanse til å undervise emner som inngår i dette programmet og kan gi direkte bidrag til utvikling og gjennomføring av studiet.

⁴ Den engelske benevnelsen må endres til *Bachelor's Programme in Political Economy*

Institutt for økonomi tilbyr bachelor- og masterprogram i samfunnsøkonomi samt et femårig profesjonsstudium i faget. Det tilbyr også et årsstudium i samfunnsøkonomi. Instituttet har medvirket til det nå nedlagte bachelorprogrammet i utviklingsstudier og det nåværende bachelorprogrammet i politisk økonomi. I bachelorprogrammet i miljø- og ressursfag, samfunnsvitenskapelig retning (MIRE) er det mulig å velge samfunnsøkonomisk studievei. Til sammen gir dette et meget bredt studietilbud til studenter med interesse for faget. Det har også gitt fagmiljøet mye erfaring med tverrfaglig samarbeid i undervisningssammenheng.

Institutt for økonomi sin metodiske kjernekompetanse er innen spill-teori, insentivteori og anvendt mikroøkonomi. Basert på denne kompetansen, har instituttet forskergrupper på følgende tre spesialområder:

- Velferd, trygd og helse
- Naturressurser, miljø og utvikling
- Næring, finans og marked

En viktig fellesnevner for alle gruppene er studiet av effektene av økonomisk politikk. Ansatte ved institutt for økonomi har forsket på så vidt forskjellige felt som effekter av fødselspermisjon på kvinners arbeidstilbud og fertilitet, virkninger av «røykeloven» på nyfødtes helse, konsekvenser av norsk jordbrukspolitikk for klimagassutslipp og gjennomføringen av en konsentrasjonspolitikk for svensk bistand.

Økonomisk politikk kan ikke bare ha stor betydning for hvorvidt samfunnets ressurser utnyttes effektivt, men har også oftest effekter på hvordan disse fordeles mellom ulike individer og grupper. Fordelingsvirkninger av politikk står sentralt i politisk økonomi fordi de bestemmer hvilke grupper som påvirkes av eller ønsker å øve innflytelse på utformingen av offentlige tiltak. Samtidig formes denne prosessen av de offentlige institusjonene (politiske, byråkratiske og i stigende grad juridiske) som rammer dem inn. Dette reflekteres i programmets læringsutbyttmål om at «Kandidaten kjenner til samfunnsfenomen som i sterk grad er formet av både økonomiske interesser og politiske prosesser.»

Institutt for økonomi har lenge hatt sterke tverrfaglige forskningsforbindelser. Både innenfor helseøkonomi og trygdeforskning samarbeider forskere ved instituttet med faggrupper som medisinerne, psykologer og sosiologer. Prosjektet "Health, work and society - multi-disciplinary studies of determinants of sickness absence and disability" er et aktuelt eksempel på dette. Gjennom Bergen Center for Competition Law and Economics (BECCL) samarbeides det med jurister om samfunnsøkonomiske effekter av konkurranselovgivning. Også innenfor utviklingsøkonomi har instituttet bedrevet tverrfaglig forskning, spesielt gjennom samarbeid med CMI.

De ansatte ved instituttet er involvert i et bredt samarbeid med andre institusjoner og forskere både nasjonalt og internasjonalt. Et eksempel på dette er de mange forskerne fra utenlandske institusjoner som har toerstilling ved instituttet. Dette bidrar til å gi internasjonale impulser til forskningen ved Institutt for økonomi som kan utnyttes i det nye programmet i politisk økonomi.

I programmet vil instituttet kunne trekke på den brede kompetansen de ansatte besitter når det gjelder utforming og implementering av offentlig politikk, tverrfaglig så vel som samfunnsøkonomisk, samt erfaring med prosjekt- og undervisningsarbeid på tvers av institusjoner og fag. Dette vil kunne komme til nytte i de fleste av kursene i programmet som Institutt for økonomi tilbyr, men kanskje særlig i de programspesifikke kursene POLECON100, POLECON200 og POLECON250. Dokumentasjon av kompetanse, samarbeid og publikasjoner kan finnes i Cristin så vel som på hjemmesiden til instituttet.

Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap er et statsvitenskapelig institutt som tilbyr bachelor-, master- og ph.d.-utdanning i administrasjon og organisasjonsvitenskap. Sentralt i faget

står styringssystemer og offentlig forvaltning, offentlig politikk og styring. Organisasjonsteori og demokratiteori er sentrale faglige innfallsvinkler. Instituttets emner på dette området er også relevante for bachelorprogrammet i politisk økonomi fordi innsikt i offentlige styringssystemer på ulike nivåer er helt sentralt i politisk økonomi, jfr. Kunnskapsmålet om å «gjøre greie for organiseringen og virkemåten til de viktigste institusjonene i det norske politisk-administrative systemet».

Bachelorprogrammet i politisk økonomi må, fordi politisk økonomi ligger i skjæringsfeltet mellom politiske og økonomiske prosesser, i stor grad inneholde innføringer og studier i henholdsvis statsvitenskap og økonomi. Men det må også inneholde elementer hvor disse fagtradisjonene koples mer systematisk. I betydelig grad gjøres det i de ordinære kursene, men integrasjonen skal styrkes ved at der er kurs som går særlig på grenseflatene, det vil si POLECON100 og POLECON 200. Et viktig element her gjelder reformer i offentlig forvaltning og i grensene mellom offentlig forvaltning, marked og frivillig sektor, ikke minst studiet av reformer basert på New Public Management. Dette har vært en hovedprofil i forskningsprofilen til Institutt for administrasjon og statsvitenskap. Forskningsaktiviteten ved Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap er organisert i forskningsgrupper. Disse gruppene arrangerer forskningsseminar, student seminarer, gjesteforelesninger og andre aktiviteter innen sine tematiske felt:

- Politikk, nettverksstyring og innovasjon (PGI)
- Kunnskap, politikk og organisering
- Politisk organisering og flernivåstyring (Europeisering, statsforvaltning og lokalstyre)
- Globalisering og utvikling

En av instituttets forskningsgrupper, Politisk organisering og flernivåstyring (Europeisering, statsforvaltning og lokalstyre), definerer sitt arbeidsfelt som «Forvaltningspolitikk, administrative reformer og institusjonell endring», og utdyper det slik:

Eit føremål med denne forskningsgruppa er å studere forvaltningspolitikk, administrative reformer og institusjonell endring i eit fleirnivå-perspektiv. Mange av dei viktige utfordringane både teoretisk og i praksis når det gjeld utforminga og verkemåten til det politisk-administrative systemet ligg i dag i grenseflata mellom forvaltningsnivå, frå det lokale via det regionale til det nasjonale og overnasjonale nivået; i grenseflata mellom offentleg sektor, sivilsamfunnet og privat sektor; og i grenseflata mellom folkevalde og administrative organ.

Studiet av politisk økonomi er også studiet av ulike relasjoner mellom offentlig myndighet og markedsprosesser, herunder ulike former for offentlig politikk og styring. Dette er helt grunnleggende elementer i Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskaps portefølje, noe kursene AORG 103, 107 og 209 viser (se instituttets hjemmesider). Fra forskergruppen «Politikk, nettverk og innovasjon» vises det til følgende definisjon av gruppens arbeidsområde: Forskningsgruppen PGI er forankret i teorier om organisatorisk atferd og statsvitenskap - positive så vel som normative teorier. Forskningsfokus er å forklare og forstå hvordan utformingen av politikk og forvaltning påvirker enkeltindividers og gruppers handlinger. Mange styringsformer vokser fram i skjæringsfeltet mellom markedet, det sivile samfunn, offentligheten, borgerne og politiske institusjoner. Dermed oppstår politiske styringsprosjekter på andre arenaer og med nye mekanismer, som har betydning for vår forståelse og forklaring av hvordan politikk og forvaltning og forholdet til borgerne kan og bør utformes lokalt, nasjonalt og globalt.

Mange av forskningsprosjektene på PGI er internasjonale og komparative, og sammenligner policy og praksis i ulike land, i ulike tidsepoker eller studerer andre lands forvaltning og politikk. Det er flere pågående eksternt finansierte forskningsprosjekter som er ledet av medlemmene på PGI. Publikasjoner og prosjekter fra de to forskningsgruppene er dokumentert på forskergruppens sider og i Cristin. Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap er derfor sentralt nasjonalt

kompetansesenter for studiet at politiske institusjoner, offentlig forvaltning og offentlig politikk generelt og forholdet mellom offentlig styring og markedsprosesser spesielt.

Både ved institutt for økonomi og ved institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap er det ca. 15 årsverk i fast stilling. Ved begge institutt går undervisningen av de obligatoriske emnene på omgang, det vil si at hele fagmiljøet i praksis kan inngå i dette programmet. Det betyr også at fagmiljøene har tilstrekkelig kapasitet til å gjennomføre programmet.

Det er ansatte i hovedstilling som i all hovedsak vil undervise i dette studiet. Seminarledere er studenter på masternivå. Med andre ord har alle ansatte førstestillingskompetanse med unntak av seminarledere. Fagmiljøet driver aktiv forskning, og begge fagmiljø har dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Rekrutteringsgrunnlag og dimensjonering

Politisk økonomi har tidligere vært et studietilbud ved fakultetet med en opptaksramme på 20 studieplasser. Det har vært et godt søkergrunnlag til politisk økonomi, med rundt 30 primærøkonomere i snitt de siste 5 årene programmet var aktivt. Dette gir et godt grunnlag for et godt læringsmiljø. Studiet skal ha 20 plasser.

Relevans for arbeidsliv og/eller videre studier

Arbeidslivsrelevans: Det samlede læringsutbyttet som studiet i politisk økonomi tilbyr gir kandidaten kompetanse til å utføre arbeidsoppgaver innenfor kunnskapsintensiv virksomhet i næringslivet, offentlig sektor og frivillige organisasjoner. Kombinasjonen av økonomi og politikk er et godt grunnlag for å jobbe med informasjon, saksbehandling og lettere utredningsoppgaver i næringslivet så vel som i offentlig forvaltning. Dette studiet er svært nyttig for de som ønsker jobb i bistand eller andre internasjonale organisasjoner, som ofte opererer i skjæringspunktet mellom økonomi og politikk. Ved å bygge på med mastergrad i samfunnsøkonomi eller administrasjon og organisasjonsvitenskap, blir studentene godt rustet til utredningsoppgaver og til analyse- og ledelsesoppgaver på høyt nivå innenfor de samme sektorene.

Videre studier: Instituttene legger opp til at programmet har obligatoriske kurs som kvalifiserer studenten til opptak for masterprogram i samfunnsøkonomi, men åpner også for at studentene som ønsker det kan kvalifisere seg for opptak til masterprogrammet i administrasjon og organisasjonsvitenskap. De må i så fall ta følgende kurs som valgemenner: AORG104 og MET102.

Internasjonalisering

Programmet har en fleksibilitet som gjør det enkelt for studentene å dra på utveksling slik det fremgår av studieplanen. Fakultetet har svært gode ordninger for studentutveksling, og dette programmet vil kunne benytte seg av de avtaleverk som fakultetet og instituttene har.

Utveksling er tydelig tilrettelagt for programmet, med utvalgte partnerinstitusjoner og en ramme for faglig innhold. Studentutveksling er lagt til 4. semester, når studentene har opparbeidet seg gode faglige forutsetninger for å dra nytte av utvekslingsoppholdet.

Utveksling vil være et viktig verktøy i dette programmet for å gi en økt forståelse av forskjellene i samspillet mellom økonomiske og politiske faktorer, mekanismer og aktører i og mellom ulike land.

Her trenger vi et par eksempler på avtaler som vil være relevante i skjæringsfeltet mellom økonomi og adm.org.

Vurdering

Søknaden gir i utgangspunktet et solid bilde av studiets innhold, begrunnelse, dimensjonering og behov. I studieplanen kan det stilles spørsmål ved om læringsutbyttebeskrivelsene for kunnskap beskriver den brede kunnskapen som i NKR forventes på bachelornivå (første syklus), om noen av

utbyttebeskrivelsene for generell kompetanse burde flyttes til ferdigheter og gi plass til beskrivelser av flere læringsutbytter mer i tråd med NKR's angivelse av generell kompetanse.

Det tilrås at Bachelorprogram i politisk økonomi opprettes.

Oppsummering

Alle de aktuelle fagmiljøene har gjort en imponerende innsats og lagt ned et betydelig arbeid med søknadene om oppretting av studietilbud. Det er forståelig at det har vært utfordrende å oppfylle de nye og langt mer omfattende forventningene om dokumentasjon, kommentarer og begrunnelser.

Erfaringer som er høstet i løpet av prosessen, vil bli vurdert med tanke på hvilke konsekvenser de bør få for neste runde. På enkelte områder bør spesielt kravene til detaljering av dokumentasjonen vurderes nøye.

Søknadsformatet har likevel vært nyttig fordi det er blitt tydeligere hvor de ulike programmene har forbedringspotensial eller utfordringer når det gjelder krav i tilsynsforordningen. Program som tidligere ville blitt videresendt til U-styret for oppretting, får nå tilbakemelding om at enkelte punkter må klargjøres, dokumenteres eller videreutvikles før de kan videresendes. I tilfeller der slikt utviklingsarbeid trolig kan gjøres med litt mer tid til disposisjon, innstilles det på utsatt behandling til tidlig våren 2016, men like fullt med oppstart høsten 2016 som planlagt.

Flere program har emne-, program- og vitnemålstekster som med fordel kan forbedres uten at det får konsekvenser for oppretting nå. Uavhengig av graden av behov for videreutvikling, vil de ulike fakultet og studieprogram få spesifisert hva som bør forbedres og få tilbud om assistanse.

Forslag til vedtak

1. Utdanningsutvalget tilrår å opprette følgende studieprogram:
 - a. Årsstudium i pedagogikk, PS
 - b. Bachelorprogram i spesialpedagogikk, PS
 - c. Årsstudium i kjønn, seksualitet og mangfold, HF
 - d. Bachelorprogram i klassisk filologi, HF
 - e. Bachelorprogram i politisk økonomi, SV
2. Utdanningsutvalget tilrår oppretting av følgende studieprogram våren 2016:
 - a. Integrert lektorprogram i historie eller religionsvitenskap, HF
 - b. Integrert masterprogram i havbruk og sjømat, MN
3. Utdanningsutvalget tilrår at følgende studieprogram avventer oppretting til tilsetninger og ressursrammer er på plass:
 - a. Integrert masterprogram i logopedi, PS
 - b. Master's Programme in Global Development – Theory and Practice, PS
4. Utdanningsutvalget tilrår universitetsstyret å legge ned følgende program:
 - a. Bachelorprogram i gresk
 - b. Bachelorprogram i havbruk
 - c. Bachelorprogram i latin
 - d. Master in Health Promotion

Ephorte: 15/5279

Sak 63 /15 Tildeling av PEK-midler og Uglepris

Vedtaks sak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 13. november 2015

Ephorte: 15/5279

Bakgrunn

Program for evaluering og kvalitetsutvikling (PEK) har siden 1996 tildelt årlige midler til prosjekter. Tildelingen skjer på bakgrunn av søknad, og skal i hovedsak utgjøre tilskudd til tiltak som det enkelte fakultet selv planlegger og gjennomfører.

Fakultetene ble i brev datert 19.06.2015, invitert til å sende inn søknader til programmet, med søknadsfrist 30. september. Kriteriene for tildeling og tema som ville bli spesielt prioritert ble formidlet i utlysingsbrevet til fakultetene.

Samtlige av fakultetene er i år representerte i søknadene om PEK-midler og/eller kandidater til Ugleprisen. I alt 18 prosjekter har søkt om til sammen kr. 2.661.000-. Det kom i tillegg inn to søknader som ikke ble vurdert som støtteverdige av eget fakultet, som ikke er lagt ved. Der er kommet i alt 6 nominasjoner til Ugleprisen, fra i alt 5 fakulteter. Det kom i tillegg inn en Uglepris nominasjon som fakultetet ikke sendte til videre behandling i Utdanningsutvalget.

En oversikt over søknader og kandidater til Ugleprisen er lagt ved, sammen med søknadene. Søknadene er gjennomgått av en nemd bestående av viserektor for utdanning, to visedekaner samt en studentrepresentant. Nemdas anbefalinger følger vedlagt.

Av retningslinjene for tildeling av PEK-midler, som følger vedlagt, går det fram at midlene skal brukes til både prosjektsøknader (minst 70%) og til "Ugleprisen" (inntil 30%). Videre kan inntil 40 % av midlene kan benyttes til flerårige prosjekt. Retningslinjene gjør det imidlertid klart at flerårige prosjekt må søke for hvert år, og at disse stiller på lik linje som prosjekter av kortere varighet. Et prosjekt kan maksimalt få tildelt midler for tre år.

PEK-satsningen er for budsjettåret 2016 i en overgangsfase fra egen budsjettpost til innfasing som fast aktivitet i budsjetttrammene for Studieadministrativ avdeling. Finanseringsrammene er derfor ikke klare på gjeldende tidspunkt. Mange av årets søknader hadde budsjettert med lønns- eller reisemidler for gjennomføring av planlagt undervisnings-/læringsaktivitet. Komiteen vurderer at enkelte av disse søknadene ikke er støtteverdige da de kun vil fasilitere gjennomføring av campusbasert aktivitet eller reiseaktivitet for et begrenset antall studenter og ikke har videreføringsverdi til seinere kull uten permanent tilleggsfinansering. Videre var flere av søknadene lite konkrete på planlagt aktivitet og dermed vanskelige å vurdere relevansen av. På denne bakgrunn er foreslått tildeling på kr 800 000 til kvalitetsprosjekter og Uglepris.

Budsjettet for neste år er ikke klart på dette tidspunktet, og det tas forbehold om at det blir bevilget midler til PEK for neste år. Komiteen har lagt listen høyere ved vurdering av prosjektene, noe som har ført til at kun 800 000 foreslås tildelt til kvalitetsprosjekter og Uglepris.

I UU-sak UU-sak 30/15 ble det vedtatt at følgende områder vil bli prioriterte for tildelingene (i ikke-prioritert rekkefølge):

Prioriterte områder (vedtatt i Utdanningsutvalget)

- Rekruttering
- Studiegjennomføring og tiltak for å få studentene til å lykkes
- Samarbeid med videregående skoler
- Internasjonalisering
- Videreutvikling av undervisnings- og vurderingsformer
- Kvalifikasjonsrammeverket
- Etter- og videreutdanning

Sammendrag av søknadene til PEK-prosjekter

Det Humanistiske fakultet

Programutvalet for lærerutdanning ved HF (PUHF) søker om midler til å gjennomføre et *prøveprosjekt på hospitantordning ved universitetsskoler/partnerskoler for ansatte ved HF*. Formålet med hospiteringen er å oppdatere kunnskapen sin om skolen i både et lærer- og et organisasjonsperspektiv. Ordningen er primært rettet mot fagdidaktikerne ved fakultetet, men også representanter fra disiplinlagene skal ha muligheter til å delta. Prosjektet er toårig og etter prosjektperioden skal det vurderes om det skal bli en permanent ordning for alle ansatte ved lærerutdanningen ved UiB. Kostnaden for det første året er kr. 225 000,-. Og skal i all hovedsak dekke lønn.

Fagmiljøet i didaktikk ved AHKR søker midler til *prosjektet HUSK – Humanistisk skolesamarbeid prosjekt*. HUSK er rettet mot praksisopplæringen i lektorutdanningen ved Det humanistiske fakultet. Formålet med prosjektet er å øke kvaliteten på praksisopplæringen gjennom å etablere et tettere samarbeid mellom UiB og videregående skoler, og å prøve ut en mer fleksibel praksisordning for studenter som er under utdanning. For å etablere nære og varige forbindelser mellom ansatte i lektorutdanningen og ansatte i skolen, vil prosjektet ha en ramme på tre år (2016-18). Prosjektet vil være tilknyttet Programstyret for lektorutdanningen sitt partnerskoleprosjekt. Blant tiltakene som det vil bli jobbet med er; å skape gode felles møteplasser for fagdidaktikere ved UiB og praksisveiledere i videregående skoler, tilrettelegge for tettere samarbeid mellom fagdidaktikere og praksisveiledere om innhold i utdanningen, samarbeide om innhold og organisering av praksisopplæringen, bidra til faglig utvikling med videre. Det søkes om kr. 130 000,- midler skal brukes til å frikjøpe lærere (for å dekke vikarutgifter) samt midler til driftsutgifter.

LLE søker videre om støtte til å gjennomføre en *prøveordning med masterstudenter som mentorer* for ferske studenter på grunnleggende nivå. Prøveordningen startet opp høsten 2015 og skal videreføres våren 2016. Arbeidet er organisert ved at studentene deles inn i grupper på fem-seks studenter, som har minst fire møter i semesteret med sin mentor. I tillegg er mentorene kontaktperson for studentene i sin gruppe. Arbeidet er et delvis honorert arbeid, og hver student får kr. 3000,- i semesteret. Formålene med ordningen er å forebygge frafall, øke rekrutteringen til masterprogrammet og å gi masterstudenter mulighet til å engasjere seg faglig-sosialt til fremme for faget. Det søkes om kr. 30 000,- som skal gå til lønn til mentorene.

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier (LLE), søker støtte til å gjennomføre et prosjekt i kunsthistorie: *Sted og identitet- tegnediets analytiske egenskaper*. Instituttet ønske å videreutvikle et allerede eksisterende undervisningstilbud. Dette er et tverrdisiplinært kurs som har til hensikt å øke forståelsen av relasjoner i tid og rom mellom kunst, arkitektur, design og individ. Studentene følger i utgangspunktet ordinær undervisning som skal resultere i en skriftlig spesialisering på bachelor-nivå. I tillegg skal de foreta en konkret

tilnærming til rom og volumer gjennom tegning og observasjon, gjennom tre samlinger. Studentenes arbeider skal til slutt stilles ut, presenteres og diskuteres i gruppen. Det søkes om kr 50 000,- som i hovedsak skal brukes til å dekke lønn til foreleser/kursleder.

Det psykologiske fakultet

Institutt for pedagogikk (IPED) søker om midler til å gjennomføre prosjektet: *Utvikling av etter og videreutdanning i psykologididaktikk – i samarbeid med videregående skole.*

Hovedmålsettingen for prosjektet er å styrke fagområdet psykologididaktikk, samt å etablere en struktur for samarbeid med videregående skoler som kan ha overføringsverdi til andre fagområder. UiB er den eneste høyrere utdanningsinstitusjonene som tilbyr faget i sin lærerutdanning. Søknaden begrunnes med et misforhold mellom lav kompetanseutvikling innen psykologididaktikk innen academia på den ene siden, og en stor etterspørsel etter slik kompetanse på skolenivået på den andre siden. Dette er planlagt som et toårig prosjekt, og det søkes om kr. 250 000,- for 2016. Av dette skal 190 000 brukes til lønn/honorar og det resterende beløpet tenkes blant annet brukt til kostnader knyttet til fagdag, kursdager for lærere og nettverksmøter.

Institutt for samfunnspsykologi (ISP) søker om PEK-midler for å gjennomføre prosjektet *Innføring av forskningspraksis for bachelorstudenter i generell psykologi i emnet PSYK208.* PSYK208 «Affekt og kognisjon» inngår i 3.semester, og er per i dag basert på forelesninger og seminarundervisning som inkluderer skriving av akademisk tekst. Det er ønske å styrke undervisningsopplegget ytterligere med å innføre forskningspraksis gjennom at studentene deltar i kognitive laboratorieeksperimenter. Opplegget er basert på at studentene selv deltar i eksperimentene, i tillegg til at de deltar som «forskningsassistent» for andre grupper. I forlengelsen av dette gjennomføres det forskningsseminarer studentene reflekterer rundt erfaringen med eksperimentene, både som deltaker og som forskningsassistent. Formålet med opplegget er å øke studentenes forståelse av fagområdet gjennom deltakelse i forskningsarbeid, og å øke studentenes forståelse av metodene som benyttes innen fagområdet. I tillegg vil opplegget kunne være med på å forebygge frafall. Det søkes om kr. 188 000,- i PEK-midler. Størstedelen av midlene vil gå til å lønne undervisningsassistent. I tillegg vil noe gå til innkjøp av fem bærbare pc-er som skal brukes i laboratorievirksomheten.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Møtet med innvandrere i skole og barnehage - Sosiologisk institutt

Sosiologisk institutt ønsker å utvikle et videreutdanningstilbud rettet mot barnehage- og førskolelærere. En økende andel av barn og unge i barnehage og skole i Norge har innvandrerbakgrunn, og andelen ventes å fortsatt øke. Målsettingen med prosjektet er å gi et kunnskaps- og refleksjonsløft til lærernes møte med innvandrere i skolehverdagen. PEK-midlene skal brukes til å utvikle faglig innhold og plan for organisering av kurset, samt plan for rekruttering. Utviklingen av kurset kan gi synergieffekter ved fakultetet for utvikling av et bredere EVU-tilbud. Det søkes om kr- 108 000,-.

Sosialantropologi i den videregående skole – Institutt for sosialantropologi

Prosjektet fikk PEK-midler i 2015 og miljøet ønsker nå å videreføre arbeidet med fagformidling i videregående skole samt utvikle nye fokusområder. Særlig gjelder dette utvikling av mer langsiktig samarbeid med videregående skoler og kartlegging av interessen for EVU-tilbud i sosialantropologi for lærere. Prosjektet har også som målsetting å styrke rekrutteringen til sosialantropologi gjennom å sikre at elever i den videregående skole får kjennskap til antropologifaget på en god måte. Prosjektet har overføringsverdi til andre

lignende fagmiljøer i målsetting, design og bruk av evalueringer og resultater. Det søkes om kr. 130 000,- som i hovedsak er tenkt brukt til lønn.

World Climate Interactive Negotiation Project (WCINP) - Fagmiljøet i systemdynamikk Ved Institutt for geografi ønsker fagmiljøet i systemdynamikk å utvikle et studiepoenggivende nettbasert kurs i klimadynamikk og klimaforhandlinger i samarbeid med den amerikanske NGO'en Climate Interactive. De søker om PEK-midler fortrinnsvis for å videreutvikle teknologi som gjør den nettbaserte simulatoren C-ROADS tilgjengelig som undervisningshjelpemiddel i dette kurset. Prosjektet er nyskapende og vil gi kunnskap og kompetanse om utvikling og bruk av simuleringbaserte, interaktive læringsmiljøer som kan brukes av andre fagmiljøer. Det søkes om kr. 259 000,- som skal brukes til lønn.

Fagleg-sosialt integrasjonsprosjekt – Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap I dette fagmiljøet ser de behov for å styrke sosial og faglig integrasjonen på to av sine studieprogram. For å oppnå dette ønsker de å prøve ut en ordning med mentorer for disse studentene, parallelt med andre sosiale tiltak, i løpet av deres første studieår. Målsettingen er bedre gjennomstrømming, bedre resultater og bedre rekruttering. PEK-midlene skal gå til avlønning av mentorene og gjennomføring av sosiale tiltak. Utfordringene prosjektet retter seg mot er felles for mange studieprogram ved UiB og prosjektet har dermed stort overføringspotensiale. Det søkes om kr. 90 000,- som i hovedsak er planlagt brukt til lønn for mentorer, samt omkostninger for bevertning, transport, sosiale tiltak samt reiser.

Ambassadørprogrammet – Institutt for sammenliknende politikk, Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og Sosiologisk institutt Disse fagmiljøene ønsker å øke rekrutteringen og kvaliteten i utvekslingen av studenter ved å etablere et ambassadørprogram. Ambassadørene rekrutteres før de reiser på utveksling og deltar på aktiviteter under og i etterkant av studieoppholdet. Det planlegges for å rekruttere minst to ambassadører fra hvert institutt per semester. Ambassadørenes oppgave vil være å delta i forberedende møter, utreiseseminar, info. møter/ stands og arrangementer om utveksling, skrive blogg mv. PEK-midlene skal brukes til å sette i gang tiltaket, blant annet ved å finansiere teknisk utstyr til utlån og reisereportasjer. Fakultetet skriver i søknaden at rammeverket for ambassadørprogrammet kan enkelt tilpasses andre fagmiljøer ved UiB, og prosjektet har dermed stor overføringsverdi. Det søkes om kr. 60 000,-.

Det juridiske fakultet

Det Juridiske fakultet søker PEK-midler til prosjektet: *Auka internasjonalisering og styrka kunnskap om kinesisk rett gjennom deltaking i Chinese Law Summer Program som del av faget JUS134 Retts historie og komparativ rett.* Fakultetet søker om midler for å kunne legge til rette for at et utvalg av studenter på 3. studieår av masterprogrammet i rettsvitenskap, skal kunne utveksle til Renmin University i Beijing i fire uker som en del av det obligatoriske emnet Retts historie og komparativ rett. Prosjektet har flere delmålsettinger; Øke sjansen for at studentene reiser på lengre studieopphold senere i studiet, økt læringsutbytte i emnet Retts historie og komparativ rett, kjennskap til ulike rettslige kulturer vil være viktig for framtidens jurister. Prosjektet har videre til hensikt å prøve ut modell for å legge til rette for utenlandsopphold tidligere i studiet, der kortere opphold ved partneruniversitet kan bidra til økt læring i de obligatoriske emnene i masterprogrammet. Det er også en målsetting at prosjektet skal bidra til en styrking av relasjonen til Renmin University og økt faglig samarbeid. Universitetet bli regelmessig rangert som ett av de to beste juridiske fakultetene i Kina, og fakultetet ser på universitetet som en svært viktig langsiktig internasjonal partner, både for studentutveksling, forskerkontakt og forskningssamarbeid. Det blir søkt om tot. Kr.

133 000,- .Midlene skal brukes til å dekke boutgifter for 10 studenter, samt utgifter til oppfølgingsbesøk fra kursansvarlig.

Det medisinsk- odontologiske fakultet

Kvalitetssikring av profesjonalitetsundervisning i ny medisinsk studieplan

Søknaden gjelder midler til å gjennomføre et kvalitetssikringsprosjekt av nye studieelementer på medisinstudiet. Prosjektet vil gjøre det mulig å gjennomføre systematisk evaluering av to nye undervisningstiltak under profesjonalitetssøylen i ny studieplan, nemlig det obligatoriske 40-timerskurset «Pasientkontakt» på første studieår, og ordningen med obligatoriske profesjonsgrupper (mentorgrupper) fra studieår 2 til 5. Formålet er å lære av erfaring og få dypere teoretisk og praktisk innsikt slik at undervisningstiltakene kan justeres og erfaringene kan brukes til å utvikle nye undervisningselementer i senere deler av studiet. Slik vil også erfaringene kunne gjøres tilgjengelige for andre på og utenfor universitetet. På lenger sikt vil et slikt evalueringsprosjekt kunne utvikles til et forskningsprosjekt, eventuelt i et ph.d.-løp. Det søkes om kr. 180 000,- som vil brukes til lønn for prosjektmedarbeider, og videoopptak for kvalitativ analyse av plenumsøker.

Bruk av simulator i undervisningen i klinisk odontologi

Institutt for klinisk odontologi (IKO) kjøpte i 2014 fire simulatorer (MOOG Simodont Dental Trainer), som er en virkelighetsnær virtuell læringsplattform hvor studentene får en reell opplevelse av å bore i naturlige tenner samt at de får en opplevelse av hva som kreves av fingerferdighet og presisjon for å mestre faget. Bruk av simulatorer gir studentene et bredere erfaringsgrunnlag før de skal utføre de ulike arbeidsoppgavene i praksis på pasienter i studentklinikken. Dette gir økt sikkerhet for studenten selv og for pasientene, og det reduserer sannsynligheten for skader på kostbart utstyr. Simulatorene kan også benyttes til eksamener og praktiske prøver.

Mange begynner på odontologiske fag uten å vite hva dette vil innebære av praktiske utfordringer. En del bytter studium fordi de føler liten tilknytning til odontologi de først studieårene. Fakultetet ønsker derfor å introdusere simulatorene på et tidlig stadium i studiene for å øke fagtilhørighet og fagforståelse. De ønsker også å tilby mulighet for elever i videregående skole å prøve tannlegesimulatorene, slik at potensielle søkere kan få bedre kunnskap om yrkene tannlege og tannpleie og på den måten gjøre et informert studievalg. Dette ble gjort som en forsøksordning i 2015. Det søkes om kr. 281 000,-. Midlene skal i hovedsak brukes til å dekke lønn, samt reise for opplæring og møter.

Utvikling av rekrutteringsarbeidet ved Institutt for biomedisin og MOF ved hjelp av digitale læremidler

Det søkes PEK-midler for innkjøp av et classesett med nettbrett til bruk i rekrutteringsarbeid. Instituttet har et omfattende rekrutteringsarbeid rettet først og fremst mot videregående skoler i regionen. Formålet er å utvikle instituttets utadrettede virksomhet for å øke interessen for virksomheten ved instituttet og MOF blant skoleelever (med særlig vekt på videregående skoler), og dermed øke rekrutteringen til de studieretninger instituttet og fakultetet tilbyr.

Eksisterende løsninger skal utvides og fagspesifikke tilbud skal utvikles. Til å begynne med planlegges det å utvide og utvikle noen av de mest populære aktivitetene som er omvisning med et eget opplegg i anatomisk samling, samt medisinske undersøkelser som inkluderer ultralyd, EKG og spirometri. Ved bruk av nettbrett kan de praktiske øvelsene avsluttes med oppgavesett som gir elevene mulighet til å reflektere over resultatene de har oppnådd, og strukturer de har sett. Det søkes om kr. 30 000,- til innkjøp av 20 nettbrett.

Programutvalget i farmasi søker midler til *Utvikling av kurs i klinisk farmasi i samarbeid med School of Pharmacy ved University of East Anglia, Haukeland Universitetssykehus og Sjukehusapoteka Vest*

Bakgrunnen for søknaden er et økende behov for farmasøyter med kompetanse i klinisk farmasi til arbeid i sykehus og andre deler av helsetjenesten. Farmasistudiet bør av den grunn i større grad kunne gi studentene innsikt i og erfaring med pasientrettet arbeid. I farmasistudentenes obligatoriske opphold ved University of East Anglia, har det inngått kurs i klinisk farmasi. Tilsvarende kurs er nå under etablering ved Universitetet i Bergen. Det planlegges for at ansatte fra University of East Anglia og Norwich hospital deltar i planlegging og gjennomføring av de første kursene i klinisk farmasi i Bergen. Gjennom dette samarbeidet vil undervisningstilbudet kunne etableres her og de ansatte i Bergen tilegne seg erfaring til selv å gjennomføre undervisningen her etter endt prosjektperiode. Det søkes om kr. 150 000,- som i hovedsak er planlagt brukt til studiereise/treningsopphold for UiB ansatte og farmasøyter til Norwich, frikjøp av farmasøyter til deltakelse på kurs og oppfølging samt reise, oppholdsutgifter, og godtgjørelse for lærere fra UEA.

Innføring av ny eksamensform i medisinstudiet: OSCE - objective structured clinical examination

Prosjektet er knyttet til fakultetets innføring av ny studieplan i medisin. OSCE er en type stasjonseksamen som er velegnet til å teste hvordan kunnskap anvendes i praksis, og hvor studentene etter tur vurderes på flere stasjoner. En viktig målsetting ved OSCE-eksamener er å sikre en objektiv og rettferdig vurdering av kandidatene. Opplegget på hver stasjon vil være godt strukturert for å sikre lik informasjon og lik vurdering etter gitte kriterier.

Pilotprosjektet for OSCE legger vekt på utvikling av et eksamensopplegg som hever kompetansen for alle involverte på fakultet - både faglig og administrativt - og som sikrer en bred vurdering av læringsutbyttet i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i de aktuelle semestrene. Prosjektet vil være sentralt for å ivareta intensjonen om å integrere teoretisk og klinisk undervisning i studiet. Det søkes om kr. 260 000,- for bruk til studiebesøk, utstyr, planlegging og gjennomføring.

MN

Senter for fremragende utdanning i Biologi ved Institutt for biologi søker midler til å gjennomføre prosjektet: *Veier til frafall – Hvordan forklare frafall i høyere utdanning i biologi*. Prosjektet har følgende målsettinger: 1) Kartlegge hvilke faktorer som forklarer frafall hos et kull biologistudenter ut ifra et motivasjonsperspektiv. 2) bidra med forskningsbasert kunnskap om hvordan studenter beskriver sin opplevelse av studiet og hvordan disse studentene relaterer til resten av biologikullet. Informasjon vil bli hentet inn ved intervjuer og spørreskjema. Prosjektet er tenkt som et treårig prosjekt, for 2016 søkes det om 107 000,- som i hovedsak skal dekke lønn

Nominasjoner til Uglepris

Det Matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Fremmer i år to kandidater til Ugleprisen:

Emnet BIO100

BIO100 tar i bruk ny teknologi for å aktivisere studentene i store grupper og følger dem opp på de kommunikasjonsplattformene der studenter i 2015 er aktive. Samtidig tilrettelegges møtet mellom mennesker for personlig oppfølging. Flertallet av de som tar BIO100 er førstesemesterstudenter som gjennom hyppige deleksamener får delmål å arbeide mot, og opplegget har likhetstrekk med det som foregår i videregående skole. Slik får de en myk

overgang til universitetsstudier, og tidlig følelsen av kontroll over sin egen læring og en struktur i studiet.

Emnet GEOV 252

GEOV 252 er etter fakultetets oppfatning et meget godt eksempel på en gjennomtenkt anvendelse av ulike undervisningskomponenter som samlet sett gir studentene et godt læringsutbytte, både med hensyn på fagspesifikk kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Gjennom teoretiske og praktiske forberedelser, seminarer og studentpresentasjoner legges grunnlaget for aktiv anvendelse av fagkunnskap for å kunne tolke reelle situasjoner i felt, og for vitenskapelig rapportskrivning. Kurset har også en internasjonal dimensjon.

Fakultetet mener at begge emnene som her trekkes frem vil være verdige vinnere av Ugleprisen. De representerer begge variert undervisning med fokus på interaksjon og studentmedvirkning, som får meget positive tilbakemeldinger fra studentene, og undervisningsmetoder som burde ha stor overføringsverdi til annen undervisning ved Universitetet i Bergen.

Det medisinsk-odontologiske fakultet

Nominerer *Seksjon for oftalmologi, Klinisk institutt 1* som kandidat til Ugleprisen 2015. Seksjonen ble tildelt den fakultetsinterne Studiekvalitetsprisen for 2015 for et særlig vellykket tiltak for studiekvalitet. Fakultetet skriver i sin nominasjon: Forslaget beskriver et forbilledlig undervisningselement med betydelig overføringsverdi. Undervisningen er studentaktiverende og motiverende, har direkte overføringsverdi, og har også resultert i en publikasjon i internasjonalt tidsskrift.

Det dreier seg om et nytt, frivillig undervisningstilbud for å styrke legestudentenes praktiske ferdigheter i oftalmoskopi (undersøkelse av netthinnen / øyenbunnen). Det tas bilder av studentenes øyenbunn, studentene skal så forsøke i løpet av undervisningsperioden å identifisere «eieren» av hvert bilde, gjennom undersøkelse av hverandre med oftalmoskopi. Dette er organisert som en premiert konkurranse, og hensikten er å stimulere til mengdetrening i oftalmoskopi.

Dette tilbudet har fått svært positive tilbakemeldinger fra studenter. Klart bedre oftalmoskopiferdighet kan også spores. En artikkel om opplegget ble publisert i *Journal of Visual Communication in Medicine*, og opplegget vant *The Informa Healthcare Award 2014*. Publikasjonen ble også «most read online article» knyttet til denne prisen.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Fakultetet delte for første gang i år en egen fakultetsintern studiekvalitetspris. Vinneren av denne prisen, prosjektet «Studenten i Sentrum» ved Institutt for informasjons- og medievitenskap, nomineres videre som fakultetets kandidat til Ugleprisen. Begrunnelsen for fakultetets tildeling var følgende: *SIS er en mentorordning for bachelorstudenter ved Institutt for informasjons- og medievitenskap. Tiltaket skal styrke studentens sosiale og faglige forankring og forståelsen av forskning og akademisk. Ordningen har blitt utviklet med utgangspunkt i evalueringer av bachelorprogrammet i medievitenskap og i tett samarbeid med studenter og programsensor. Tiltaket er nyskapende i form og omfang, og utviklet på bakgrunn av kartlegging blant studentene. Tilbakemeldingene fra studentene har vært svært positive, og ordningen kan på en enkel måte overføres til andre fagmiljøer.*

Det humanistiske fakultet

Vinneren av årets fakultetsinterne studiekvalitetspris ved HF, Spurvugleprisen, er Akademisk skrivesenter. Fakultetet nominerer Akademisk skrivesenter til årets Uglepris.

Akademisk skrivesentere er et tiltak som tar sikte på systematisk å forbedre studentenes skriveferdigheter fra førstesemester til PhD-nivå. Senteret ble åpnet 1. september 2014 og er et samarbeid mellom HF og UBHF. Tilbakemeldinger fra fagmiljøene fra det første året tyder på at studentene og de faglig ansatte setter stor pris på tilbudet og at de opplever at tilbudet fyller et tomrom. Undervisningen/ veiledningen er dialogbasert og er basert på at det skal skrives mye samtidig som det blir så lite tradisjonell forelesning som mulig. Formålet er at skriving og utvikling av skriveferdigheter blir en integrert del av emnene der studentene blir sett fra oppstartsfasen til gjennomføring og avslutning. Skrivesenteret er nå involvert i rundt 29 emner på HF-fakultetet.

Det psykologiske fakultet

Fakultetet nominerer *Profesjonsstudiets eksternpraksis i Sør-Afrika* til Ugleprisen. Fakultetet begrunner søknaden slik: Tilbudet gir studentene som reiser dit unike muligheter til å praktisere sine kunnskaper og kompetanse i en kultur- og samfunnskontekst som i utgangspunktet er ukjent for dem, og som representerer vesentlige faglige og personlige utfordringer som ikke nødvendigvis var forventet. De tilbakemeldinger vi får fra praksisstedene i Sør-Afrika forteller fagmiljøet ved profesjonsstudiet i psykologi og Det psykologiske fakultet at studentene våre holder faglig mål. Tilbakemeldinger viser også at det faglige læringsutbytte, samt de gruppebaserte og individuelle prosesser studentene har inngått i underveis i studiet, gjør dem i stand til å takle uventede situasjoner og ofte store faglige utfordringer i andre kontekster og samfunnsforhold enn våre egne.

Den viktigste faktoren er imidlertid at studentene bidrar til kunnskapsvekst på praksisplassen, og selv lærer mye nettopp fra praksisstedet og de mange møter de inngår i. Slik bidrar ekstern praksis til gjensidig faglig og personlig vekst både hos våre studenter, og hos faglig ansatte og studenter på praksisstedet i Sør-Afrika.

Vurderingskomiteens innstilling

Komiteen som har vurdert søknadene, har bestått av Oddrun Samdal, Claus Huitfeldt (HF), Kariane Westrheim (PSY) og Jin Sigve Mæland (studentrepresentant). Claus Huitfeldt meldte seg inhabil og deltok ikke ved vurdering av Uglepriskandidaten fra HF. Kariane Westrheim meldte seg inhabil og deltok ikke ved vurdering av Uglepriskandidaten fra PSY, og ved behandlingen av søknad om PEK-midler fra IPED.

Vurderingskomiteens oppgave er å innstille til Utdanningsutvalget fordeling av PEK-midler og nominere kandidater til Ugleprisen. Utdanningsutvalget vedtar fordeling av PEK-midler og deler ut Ugleprisen.

Alle søknadene om PEK-midler for 2016 skisserer tiltak som på ulike måter vil kunne bidra til å styrke kvaliteten ved de respektive utdanningene. Enkelte prosjekter treffer likevel årets satsningsområde for PEK bedre enn andre. Komiteen har i sin innstilling valgt å knytte sin anbefaling om tildeling av PEK-midler til følgende forutsetninger: Prosjektene må dekke minst ett av årets satsningsområder. Videre må søknadene være tydelige på hvilke konkrete tiltak som skal gjennomføres i prosjektperioden. Prosjektene må ha en klar overføringsverdi både innenfor- og utover eget fakultet. De av søknadene som ikke er innstilt på tildeling av midler, treffer etter komiteens vurdering ikke godt nok på en eller flere av disse forutsetningene.

PEK komiteen rår til at følgende prosjekt tildeles PEK-midler for 2015:

- Fagmiljøet i didaktikk ved AHKR, *HUSK - Humanistisk skolesamarbeid*, får tildelt kr. 130 000,-. Prosjektet har som mål å styrke praksisopplæringen i lektorutdanningen ved HF gjennom å etablere tettere samarbeid mellom UiB og videregående skoler, og ved å

prøve ut en mer fleksibel praksisordning for studenter. Komiteen vurderer tiltakene som skisseres som konkrete og gode, og peker videre på at prosjektet har overføringsverdi til andre utdanninger der praksis er en sentral del av utdanningen.

- Institutt for pedagogikk (IPED), *Utvikling av etter- og videreutdanning i psykologididaktikk – i samarbeid med videregående skole*, får tildelt kr. 250 000,- for 2016. Kursrekken organiseres som et etterutdanningstilbud. Komiteen vurderer prosjektets målsetting om å styrke fagområdet psykologididaktikk som viktig, ikke minst på grunn av stor etterspørsel etter faget og fordi UiB er den eneste høyere utdanningsinstitusjonen som tilbyr faget i sin lærerutdanning. Komiteen ser det videre prosjektets målsetting om å etablere en struktur for samarbeid med videregående skoler som viktig. Prosjektet har overføringsverdi til andre fagområder.
- *Innføring av ny eksamensform i medisinstudiet: OSCE - Objective Structured Clinical Examination*, Det medisinsk- odontologiske fakultet får tildelt kr. 260 000,-. Innføring av OSCE som vurderingsform er studieplanfestet i ny studieplan i medisin, og det søkes om midler til å sette i gang prøveprosjektet som skal gå fram til implementering av OSCE i 2018. Komiteen ser det som positivt at nye vurderingsformer tas i bruk med den målsetting å styrke sammenhengen mellom læringsutbytte og vurderingsform. Komiteen mener videre at erfaringene fra innføringen av OSCE har en viktig overføringsverdi til profesjonsfagene.
- Institutt for sammenliknende politikk, Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og Sosiologisk institutt, *Ambassadørprogrammet*. Kr. 60 000,-. Komiteen vurderer utviklingen av programmet som et positivt tverrfaglig tiltak som har til hensikt å styrke studentutveksling. Det er også positivt at prosjektet inneholder konkrete tiltak, og at det med relativt begrensede midler kan videreføres til senere år.

Det går fram av søknadene fra IPED sitt prosjekt *Utvikling av etter- og videreutdanning i psykologididaktikk*, og AKHR sitt prosjekt *HUSK*, at de er planlagt å gå over henholdsvis tre og to år. Retningslinjene for PEK-midler er klare på at det bare er mulig å søke om PEK-midler for ett år om gangen, og at prosjekter som har fått PEK-midler ett år, må søke på lik linje med andre prosjekter det påfølgende året. Begge prosjektene er klar over at de må søke på ny til senere år.

Vurderingskomiteens forslag til tildeling av Uglepris

Blir utdelt i møtet.

Forslag til Vedtak:

Utdanningsutvalget, vedtar følgende tildeling av pek-midler og Uglepris for 2016:

- Det humanistiske fakultet:
Fagmiljøet i didaktikk ved AHKR, prosjektet: *HUSK - Humanistisk skolesamarbeid*, prosjekt, får tildelt kr. 130 000,-.
- Det psykologiske fakultet:
Institutt for pedagogikk (IPED), *Utvikling av etter- og videreutdanning i psykologididaktikk – i samarbeid med videregående skole*, får tildelt kr. 250 000,-.
- Det medisinsk- odontologiske fakultet:
Innføring av ny eksamensform i medisinstudiet: OSCE - Objective Structured Clinical Examination, kr. 260 000,-.

- Det samfunnsvitenskapelige fakultet:
Institutt for sammenliknende politikk, Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og Sosiologisk institutt, *Ambassadørprogrammet*. Kr. 60 000,-

Uglepris: kr. 100 000,-

Tot. kr. 800 000,-

Vedlegg:

1. Oversikt over PEK-søknader 2016
2. Oversikt over PEK-tildelinger 2008-2015
3. Kriterier for tildeling av midlar frå program for evaluering og kvalitetsutvikling
4. Utlysingsbrev datert.

PEK-søknader 2015

	Side	institutt	Sum	Komiteens anbefaling
Det humanistiske fakultet I fakultetets prioriterte rekkefølge				
1.Hospitantordning ved universitetsskoler/ partnerskoler for ansatte ved HF. Første av et toårig prosjekt, kr. 290 000 fordelt på to år		Programutvalet for lærerutdanning ved HF (PUHF)	2016: 225 000	
2.HUSK - Humanistisk skolesamarbeid, prosjekt		fagmiljøet i didaktikk ved AHKR	130 000,-	130 000
3. Allmenn litteraturvitenskap: Mentorordning		LLE	30 000	
4. Kunsthistorie: Sted og identitet- tegnemediets analytiske egenskaper		Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier (LLE)	50 000	
Det psykologiske fakultet I fakultetets rangerte rekkefølge				
1.Utvikling av etter og videreutdanning i psykologididaktikk – i samarbeid med videregående skole. To-årig prosjekt		Institutt for pedagogikk (IPED)	250 000	250 000
2.Innføring av forskningspraksis for bachelorstudenter i generell psykologi i emnet PSYK208		Institutt for samfunnspsykologi (ISP)	188 000	
SV fakultetet				
Møtet med innvandrere i skole og barnehage		Sosiologisk institutt	108 000	
Sosialantropologi i den videregående skole		Institutt for sosialantropologi	130 000	
World Climate Interactive Negotiation Project (WCINP)		Institutt for geografi, Fagmiljøet i systemdynamikk	259 000	

Fagleg-sosialt integrasjonsprosjekt –		Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap	90 000	
Ambassadørprogrammet		Institutt for sammenliknende politikk, Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og Sosiologisk institutt	60 000,-	60 000
JUS				
Auka internasjonalisering og styrka kunnskap om kinesisk rett gjennom deltaking i Chinese Law Summer Program som del av faget JUS134 Retts historie og komparativ rett.			133 000	
MOF Ikke prioritert mellom prosjektene		Oversendelse		
Kvalitetssikring av profesjonalitetsundervisning i ny medisinsk studieplan			180 000	
Bruk av simulator i undervisningen ved institutt for klinisk odontologi		Institutt for klinisk odontologi	281 000	
Utvikling av rekrutteringsarbeidet ved Institutt for biomedisin og MOF ved hjelp av digitale læremidler.		Institutt for biomedisin	30 000	
MOF og MN Utvikling av kurs i klinisk farmasi i samarbeid med School of Pharmacy ved University of East Anglia, Haukeland Universitetssykehus og Sjukehusapoteka Vest.		Programutvalget for farmasi	150 000	
Innføring av ny eksamensform i medisinstudiet: OSCE - objective structured clinical examination			260 000	260 000

MN				
Veier til frafall (søker om 3 årig prosjekt , 107 000,- for 2016)		bioCEED	107 000	
Uglepris kandidater				100 000
Ugleprisnominasjon emnet BIO100 Innføring i evolusjon og økologi til Ugleprisen – belønning av god studiekvalitet.		Institutt for biologi		
Ugleprisnominasjon GEOV 252, Feltkurs i geologisk kartlegging på Elba, Italia		Institutt for geovitenskap		
MOF: Ugleprisnominasjon nytt undervisningstilbud for å styrke legestudentenes praktiske ferdigheter i oftalmoskopi (undersøkelse av netthinnen / øyebunnen).		Seksjon for oftalmologi, Klinisk institutt 1		
Studenten i sentrum <i>mentorordning for bachelorstudenter ved Institutt for informasjons- og medievitenskap.</i>		Studenten i sentrum		
PSY: Det psykologiske fakultet nominerer: « <i>Ekstern fordypningspraksis i Sør- Afrika: Profesjonsstudiet i psykologi, Det psykologiske fakultet, UiB</i> »		Psyk		
HF: Akademisk skrivesenter.		HF		

Vedlegg 2, oversikt over tildeling av PEK-midler 2008 -2014

Prosjekt	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	Fakultet
<i>Videreutvikling av teknologi for avansert interaktiv fjernundervisning</i>		kr. 200 000,-							SV
Institutt for geovitenskap og Matematisk institutt; fellesprosjekt – digital læringslab.	Kr. 250 000,-.								MN
<i>Å få studentene med på laget</i>		kr. 100 000,-							MN
<i>Differensialligninger – nett og samlingsbasert undervisningsopplegg</i>		kr. 110 000,-							MN
SFU ved. IFT:			kr. 200 000						MN
Bedre studiekvalitet gjennom kobling studentutveksling og forskningssamarbeid			kr. 100 000						MN
DigUiB og digital kompetanseheving blant UiB-tilsette (1 og 2)		kr. 280 000,-	kr. 150 000						PSY
Styrking av praksis i lektorutdanningen 2010-2013			kr. 110 000						PSY/ tverr- fakultær
Rekrutteringstiltak – Institutt for administrasjons- og organisasjonsvitenskap			kr. 100 000						SV
Forsøksordning med mentor på bachelornivå			kr. 150 000						SV

Velg språk! Rekruttering av studenter til språkfag			kr. 150 000						HF
Institutt for global helse og samfunnsmedisin, «Utvikling og utprøving av ny eksamensform som avslutning på FARM204 Samfunnsfarmasi II og veiledet praksis»:	kr. 100 000,-								MOF
TVEPS		Kr. 350 000+ 100 000 (Uglepris)	kr. 200 000						MOF
Institutt for pedagogikk, «DigUIB og digital kompetanse II»	kr. 280 000								Psyk
Institutt for pedagogikk, «Sammen for bedre læring. Hva lærer studenter i praksis?»:	Kr.280 000								Psyk
Styrking av praksis i lektorutdanningen				Kr. 150 000	kr. 220 000				Psyk.
Teach as we preach: Digital kompetanse som del av lærarutdannaren si profesjonelle utvikling (presentert muntlig)					kr 120 000	kr. 190.000		Kr.70.000	Psyk.
Tverrfakultært samarbeid i lektorutdanningen				Kr. 150 000	kr. 200 000				Psyk.
Academic writing and feedback from bachelor to PhD kr. 233.000 (3-årig) totalt: kr 575.000						kr. 233.000	Kr 192.000	kr 150.000	Psyk.
Frafall i den integrerte lektor- og adjunkt utdanningen ved UiB						kr. 120.000			Psyk.
Tiltak: Prof II, Universitetspedagogikk, 3-årig frå 01.01.07,							kr 90.000	2. års løyving Løyving:	Psyk.

								kr 90.000	
Evaluering av partnerskap for profesjonsutvikling - Samarbeid mellom skole og universitetet, 3 års løyving, 3 årig prosjekt							kr 500.000		Psyk.
Fagdidaktisk nettverk i realfag som del av realfagspartnerskap				Kr. 140 000	kr. 50 000				MN
Aktivitetsbasert læring innen protein-kjemi og strukturbologi					kr. 50 000				MN
Tiltak: LIME – Learning community i Informatikk, Matematikk og Examen Philosophicum. Første års løyving.								kr 175.000	MN
BIFF - Biologer FullFører							kr 150.000		MN
Utviklingsarbeid - søknad om Senter for framragende utdanning til institutt for biologi				Kr. 149 000					MN
Evaluering av helheten i andre semester				Kr. 25 000					MN
Fjernundervisning ved Senter for internasjonal helse kr. 150 000					kr. 150 000				MOF
Tiltak: Generell kommunikasjonstrening av medisinstudenter								kr 125.000	MOF
Sosiologisk institutt og Institutt for sosialantropologi: prosjekter knyttet til rekruttering/studievalg/fravalg.	kr. 150 000,-								SV
Institutt for geografi,	kr. 215 000								SV

«Videreutvikling av teknologi for avansert interaktiv fjernundervisning									
Betere studiemiljø ved bachelorprogrammet i nye media kr. 198 000					kr. 198 000				SV
Etikk og studiekvalitet – integrering av akademiske verdier og normer i studieløpet					kr. 160.000	Kr. 230.000	kr 175.000		HF
Exphil 2.0 - digitale støttesystemer for examen philosophicum		kr. 220 000,-		Kr. 349 000					HF
Økt studietrivsel gjennom faglig tilbakemelding						kr. 80.000	kr 162.000		JUS
Plagiat, signering og etikk – en videopresentasjon						kr. 150.000			UB

Uglepristildelinger

2008: Internasjonalisering ved SV-fakultetet, løyving kr. 200 000,-

2009: Emnet Biologisk dataanalyse og forsøksoppsett: kr. 100 000,-

2010: Delt mellom:

* "Progress" i masterprogrammet humanbiologiske fag (Det medisinsk-odontologiske fakultet, kr. 180 000,-

* NANO 100 Perspektiver i nanovitenskap og –teknologi (Det matematisk-naturfaglige fakultet) Kr. 180 000,-

2011: SVALEX (Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet) Kr. 200 000,-

2011*: delt mellom *Ugleprisen for godt studiekvalitetsarbeid for 2012 blir tildelt følgende prosjekt:*

- *Seminarene innen antikkens filosofi*

kr. 200 000,-

- *Emnet Global helse*

kr. 200 000,-

Vinnerne fikk kr. 200 000,- hver

2012: Delt mellom

- *Fjernundervisningstilbudet PRISME*

- *Bachelorprogram i geovitenskap*

Vinnerne fikk kr. 100 000,- hver

2013

TVEPS:

kr. 100 000,-

2014

Emnet *Praktisk informasjonsarbeid* ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium (LLE) or 2014,

kr. 100 000,-

*Med virkning fra 2011 ble årsangivelsen for tildeling av Ugleprisen endret, slik at Ugleprisen ble «inneværende» år, mao. året som (nesten) var gått.

Fakultetene
Universitetsbiblioteket

Referanse

2015/5279-TOVST

Dato

19.06.2015

Utlysning - Program for evaluering og kvalitetsutvikling

Vi viser til møte UU-sak 30/15 i Utdanningsutvalgsmøte 13.05.15, vedrørende årets tildeling av PEK-midler. Vi legger til grunn at Universitetsstyret viderefører den årlige tildelingen for 2016, og på samme nivå som i 2015. Dette innebærer at programmet vil ha ca. 1,3 million kroner til fordeling.

Programmet er todelt, og består av en prosjektdel (minst 70%) og en belønningsdel. Ugleprisen for god studiekvalitet (inntil 30%). Som tidligere kan det være aktuelt å gi støtte ut over ett budsjettår. Utdanningsutvalget har tidligere understreket at flerårige prosjekt ikke automatisk blir gitt tilsagn om videre støtte, men det må søkes på nytt hvert år, og at all tildeling skjer etter en samlet vurdering. Det gis ikke støtte til prosjekter utover 3 år. Rapportering vil være del av denne samlede vurderingen.

Følgende områder vil bli prioriterte for tildelingen for 2016 (*i ikke-prioritert rekkefølge*):

- Rekruttering
- Studiegjennomføring og tiltak for å få studentene til å lykkes
- Samarbeid med videregående skoler
- Internasjonalisering
- Videreutvikling av undervisnings- og vurderingsformer
- Kvalifikasjonsrammeverket
- Etter- og videreutdanning

Se nedenfor for mer informasjon om prioriterte satsningsområder og for kriterier for tildeling av PEK-midler.

Når det gjelder kandidater til *Prisen for godt studiekvalitetsarbeid – Ugleprisen*, kan disse fremmes av fagmiljøene selv og av Utdanningsutvalget. Dersom det kommer flere søknader via ett fakultet, må fakultetet prioritere disse. Vi tar sikte på å kunne fordele midlene i november, etter behandling i Utdanningsutvalget. **Søknadsfristen er 30. september 2015.**

Både søknad og rapport skal leveres via ePhorte. Opplysninger om programmet og "Ugleprisen", med mal for søknad og rapport, er å finne på <http://tinyurl.com/cpn4p5q>. Prosjektleder skal rapportere om bruken av midlene. Fristen for innsending av rapport for prosjekt som fikk tildelt midler for 2015 er 30. januar 2016. Rapportene skal leveres gjennom kvalitetsbasen, <https://kvalitetsbasen.app.uib.no/>

Vennlig hilsen

Oddrun Samdal
viserektor for utdanning

Christen Soleim
avdelingsdirektør

Dette er et UIB-Internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Studieadministrativ avdeling
Telefon 55589314
Telefaks 55589418

Postadresse
Postboks 7800
5020 Bergen

Besøksadresse
Langesgate 1
Bergen

Saksbehandler
Tove Steinsland
+47 55 58 90 47

Vedlegg (maler:

- 1) Rapport frå prosjekt i program for evaluering og kvalitetsutvikling – 2015
- 2) Søknadsskjema PEK-midler 2016

Kriterier for tildeling av midlar frå program for evaluering og kvalitetsutvikling:
(vedtatt i UU-møte 09.05.2012)

1. Av programmets midlar vil
(I) minst 70 % bli fordelt til kvalitetsutviklingsprosjekt av meir generell art med stor overføringsverdi
(II) inntil 30 % kan bli brukt til Ugleprisen, påskjøning til gode utdannings- og undervisningsmiljø ved institusjonen.

Inntil 40 % av dei årlege programmidlane kan nyttast til fleirårige prosjekt. Det vert tildelt midlar for eitt år om gangen. Fleirårige prosjekt må søkje for kvart år og på lik linje med prosjekt av kortare varigheit. Same prosjektet kan ikkje få tildelt midlar for meir enn tre år.

2. Utdanningsutvalet bestemmer fritt kva område som vil verte prioriterte i den komande tildelinga. Dette vert kunngjort i utlysingsbrevet. Prosjekta skal generelt fremje studiekvaliteten og kvaliteten på dei studentretta tenestene ved universitetet og ha overføringsverdi til andre fagmiljø

3. Vurderingskomiteen vil bestå av viserektor for utdanning, to visedeknar for utdanning og ein studentrepresentant

Vurderingskomiteen innstiller til Utdanningsutvalget fordeling av PEK-midler og nominerer kandidatar til Ugleprisen. Utdanningsutvalget vedtek fordeling av PEK-midler og deler ut Ugleprisen

4. Mottakarane av PEK-midler rapporterer årleg om resultat frå arbeidet både på UiB sitt studiekvalitetsseminaret og i studiekvalitetsbasen.

Prioriterte områder (vedtatt i Utdanningsutvalget

- *Rekruttering*
Evaluering av utdanningsvirksomheten og rekruttering av gode studenter til studiene våre er viktige sider ved kvalitetsutvikling av utdanningene. Tiltak som kan bidra til å styrke rekruttering til utdanningene og blir derfor videreført som kriterie.
- *Studiegjennomføring og tiltak for å få studentene til å lykkes*
Det blir også i år foreslått at det i tildelingar for 2015 særlig blir lagt vekt på prosjekt og tiltak som styrker studiemiljøet gjennom en styrking av den faglig-sosiale integreringen, med spesiell fokus på lavere grad. Utprøving av ulike modeller for mentorordninger kommer inn under dette punktet.
- *Samarbeid med videregående skoler*
Utdanningsmeldingen peker på samarbeid med videregående skoler som et viktig satsingsområde fremover, og flere fakulteter har arbeid på gang for å styrke ulike former for samarbeid, herunder etablering av universitetsskoler. Tiltak som kan bidra til styrking av samarbeid med videregående skoler blir derfor satt opp som ett prioritert område.
- *Internasjonalisering*

I UiBs handlingsplan for 2015 er det en målsetning å auke andelen studenter som har utenlandsopphold. Andelen av studenter på bachelor- og masternivå som er utenlands varierer med ulike fag. Det er derfor viktig at studieløpene ved UiB er godt tilpasset for å kunne tilrettelegge for avtaler med ulike typer av universiteter. Innsats for bedre vilkår for studenter som reiser ut, hører også med.

- *Videreutvikling av undervisnings- og vurderingsformer*
Som et av satsningsområdene er tiltak som bidrar til videreutvikling av undervisnings- og vurderingsformer i samarbeid mellom fagmiljøene og de ulike fagavdelingene. Herunder kommer også kvalitetsutviklende tiltak som følge av digitalisering.
- *Kvalifikasjonsrammeverket*
Under dette punktet blir følgende prioritert: Tiltak som har til hensikt å styrke fagmiljøenes arbeid når det gjelder forholdet mellom læringsutbytte, samfunnsrelevans og undervisnings- og vurderingsformer. Tiltak som har som målsetting å prøve ut ordninger med praksis i utdanningene vil bli prioritert, samt tiltak som har som målsetting å videreutvikle studentevalueringer på emnenivå.
- *Etter- og videreutdanning*
I utdanningsmeldingen er et av de prioriterte tiltakene at EVU- virksomheten skal styrkes. Et av tiltakene er at den skal forankres sterkere til fakultetene. Tiltak for å styrke EVU-

Krterier for tildeling av midlar frå program for evaluering og kvalitetsutvikling:

(vedtatt i UU-møte 09.05.2012)

1. Av programmets midlar vil

(I) minst 70 % bli fordelt til kvalitetsutviklingsprosjekt av meir generell art med stor overføringsverdi

(II) inntil 30 % kan bli brukt til Ugleprisen, påskjøning til gode utdannings- og undervisningsmiljø ved institusjonen.

Inntil 40 % av dei årlege programmidlane kan nyttast til fleirårige prosjekt. Det vert tildelt midlar for eitt år om gangen. Fleirårige prosjekt må søkje for kvart år og på lik linje med prosjekt av kortare varigheit. Same prosjektet kan ikkje få tildelt midlar for meir enn tre år.

2. Utdanningsutvalet bestemmer fritt kva område som vil verte prioriterte i den komande tildelinga. Dette vert kunngjort i utlysingsbrevet. Prosjekta skal generelt fremje studiekvaliteten og kvaliteten på dei studentretta tenestene ved universitetet og ha overføringsverdi til andre fagmiljø

3. Vurderingskomiteen vil bestå av viserektor for utdanning, to visedeknar for utdanning og ein studentrepresentant

Vurderingskomiteen innstiller til Utdanningsutvalget fordeling av PEK-midlar og nominerer kandidatar til Ugleprisen. Utdanningsutvalget vedtek fordeling av PEK-midlar og deler ut Ugleprisen

4. Mottakarane av PEK-midlar rapporterer årleg om resultat frå arbeidet både på UiB sitt studiekvalitetsseminaret og i studiekvalitetsbasen.

Ephorte: 15/12163

Sak 64/15 Møtedatoer 2016

Vedtakssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Til: Universitetets utdanningsutvalg
Fra: Studieadministrativ avdeling
Møte: 13. november 2015

Ephorte: 15/12163

Forslag til møtedatoer i Utdanningsutvalget i 2016.

- Onsdag 3 .februar
- Fredag 11. mars
- mandag 11. april, tid: 10.00-13.00 – Utdanningsmelding
- Onsdag 18. mai
- Mandag 5. september
- Onsdag 12. oktober
- Onsdag 9. november

Møtetid fra kl. 9.00-12.00, med unntak av møtet i april som er satt til kl. 10.00-13.00.

Til orientering har Universitetsstyret vedtatt følgende møteplan for 2016:

11.02., 17.03., 28.04., 02.06., 25.08., 29.09. 19.-20.10., 1.12.

Forskningsutvalget har fått seg forelagt følgende forslag til møteplan for 2016:
28. januar, 10. mars, 19. mai, 8. september, 10. november og 15. desember.
Møtene holdes i Kollegierommet på Muséplass 1 dersom ikke annet er angitt.

Forslag til **vedtak:**

Utdanningsutvalget vedtar forslag til møtedatoer for 2016

Sak 65/15 Retningslinjer for sensorveiledninger

Vedtaks sak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 13. november 2015

Ephorte: 15/1535

Innledning

Saken her er en oppfølging av UHR-rapporten *Vurdering av sensurordningane i høgare utdanning*, fra desember 2014. Denne var på høring ved institusjonene, og ble behandlet i Utdanningsutvalget i april 2015 (sak 24/15). UiBs høringssvar ble sendt 23.04., og Utdanningsutvalget ble orientert om det i mai-møtet (sak 35/15). Sensurordninger er et stort og sammensatt felt, og saken her gjelder sensorveiledninger. Disse brukes i dag i ulik grad og på ulike måter i sensurarbeidet ved UiB. Det fakultetet som synes å ha den best etablerte praksisen for sensorveiledninger, er Det juridiske fakultet, som i en årrekke har brukt det for de obligatoriske emnene på de fire første studieårene. For spesialemnene på femte studieår er det en del emner som ikke bruker det, og da først og fremst de små. Ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet er det ingen sentralt fastsatt politikk å bruke sensorveiledninger, men det gjøres på en del fag. Det psykologiske fakultet har i sitt styremøte 28.10.15 vedtatt å innføre sensorveiledninger på en del nærmere angitte emner. I tillegg vil fakultetet innføre nivåkontroll, som også Det juridiske fakultet har. Dette illustrerer at sensorveiledninger er en del av vurderingsarbeidet og av kvalitetssikringen av utdanningen som tilbys, men at de ikke er det eneste tiltaket. Den grunnleggende bestemmelsen om sensur finnes i uhl. § 3-9 (1):

(1) Universiteter og høyskoler skal sørge for at kandidatenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Vurderingen skal også sikre det faglige nivå ved vedkommende studium. Det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene.

Mer generelle bestemmelser om kvalitet i utdanningen finnes i studiekvalitetsforskriften:

§ 2-1. Krav til kvalitetssikringssystem

(1) Universiteter og høyskoler skal ha et system for sitt kvalitetssikringsarbeid som sikrer kontinuerlige forbedringer, gir tilfredsstillende dokumentasjon av arbeidet og avdekker sviktende kvalitet.

(2) Kvalitetssikringssystemet skal sikre og bidra til å utvikle kvaliteten i hele utdanningen, inkludert praksisstudier. Systemet skal omfatte alle forhold som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avslutning av studiet inklusive studiets relevans for arbeidslivet.

(3) NOKUT fastsetter, i samråd med sektoren, de kriterier som kvalitetssikringssystemet skal evalueres i forhold til.

Videre er det i forslaget til endringer i grads- og studieforskriften tatt inn et nytt femte ledd i § 7.3.1: «Fakultetet skal som hovedregel ha ordninger for sensorveiledning, nivåkontroll eller andre tiltak som har til formål å sikre upartisk og faglig betryggende prøving.»

Vi har innhentet informasjon fra fakultetene om bruken av sensorveiledninger. På bakgrunn av dette foreslås et sett enkle retningslinjer for hele UiB. I første omgang antar vi at det er tilstrekkelig å bruke formen retningslinjer. Etter hvert som flere fakulteter får erfaring med sensorveiledninger, kan det vurderes å ta inn mer utførlige regler om dette i grads- og studieforskriften. Retningslinjene foreslås innført med virkning fra studieåret 2016/2017. De fakultetene som allerede bruker sensorveiledninger, kan selvsagt fortsette med det, og fakulteter som ønsker å ta sensorveiledninger i bruk tidligere, kan også gjøre det.

Utkastet til retningslinjer

Utkastet her er preget av at det er ment å gjelde for hele UiB, og for miljøer som dels har lang erfaring med sensorveiledninger, dels ingen erfaring. Det må derfor være nokså generelt i formen, og kan ikke være svært detaljert. Videre er utkastet skrevet med tanke på sensorveiledninger for enkeltksamener, fordi det er dette vi har best grunnlag for. Endelig er det utformet slik at det ikke skal stå i veien for nye vurderingsformer.

Informasjonen som vi har fått fra fakultetene, viser at sensorveiledninger kan utformes på flere måter. En inndeling er etter nivå; om sensorveiledningen gjelder for alle emner på for eksempel et program, eller for alle eksamener i et bestemt emne, eller for en enkelt eksamensoppgave. Utkastet her er laget med tanke på det sistnevnte, men det er ikke hensikten å pålegge alle fakultetene å ha sensorveiledninger for hver enkelt oppgave. Utkastet bygger på en modell fra Institutt for sammenliknende politikk. Etter vår vurdering er denne nokså dekkende for dagens praksis ved de fakultetene som bruker sensorveiledninger for hver oppgave, og antakelig også for fakulteter som ønsker å gå over til dette. Ellers vil vi peke på at formen «retningslinjer» er mindre bindende enn forskriftsregulering. Dermed vil fakultetene kunne fravike retningslinjene dersom erfaring, fagspesifikke forhold eller andre grunner tilsier det. Fakultetene vil også kunne lage interne retningslinjer som er mer spesifikke enn det som foreslås her.

For fakulteter som gjør det på andre måter, vil utkastet ha mindre praktisk betydning. Det kan være aktuelt å komme tilbake med retningslinjer også for andre varianter.

1.1. Alminnelige retningslinjer for sensorveiledning ved Universitetet i Bergen (utkast)

- a. Det skal utarbeides sensorveiledninger for all vurdering, jf. kapittel 6 i grads- og studieforskriften, jf. også §7.3.1 (5).
- b. Sensorveiledninger skal bidra til å sikre at institusjonens plikt til faglig forsvarlig og upartisk prøving, samt til å sikre det faglige nivået ved studiet, jf. universitets- og høyskolelovens § 3-9 (1), blir oppfylt. De skal i størst mulig grad utformes slik at de støtter opp om andre kvalitetssikringstiltak (nivåkontroll e.a.).
- c. Sensorveiledninger kan utformes for hver eksamen/vurdering, eller på andre måter. Fakultetet velger hvilken form for sensorveiledninger som skal brukes, og gir utfyllende retningslinjer.

1.2. Anbefalte retningslinjer for sensorveiledning til bruk for den enkelte eksamensoppgave

Av hensyn til god og grundig sensurering, og med tanke på sensorer som ikke selv har undervist i emnene, samt sikring av konsistent sensur ved eventuell klage, er det viktig å

utarbeide gode sensorveiledninger til eksamensoppgavene. Sensorveiledning utarbeides av emneansvarlig(e).

Følgende punkter bør være med for skole- og hjemmeeksamener med oppgitte spørsmål:

- læringsutbytte
- pensum
- undervisning
- forventninger til besvarelser

Nærmere veiledning:

• **Ta med læringsutbyttet for emnet.** Det er dette studentene skal vurderes i forhold til.

Punktene for læringsutbytte står i emnebeskrivelsen som finnes online:

[Sett inn relevante lenker]

• Oppgi **relevante pensumdel**er for hvert av eksamensspørsmålene (mest relevante artikler, bøker, osv.).

• For hvert eksamensspørsmål: Forklar gjerne hva som har vært vektlagt i **undervisningen**, hvordan tema er behandlet på forelesninger, om det er tatt opp i seminarer, obligatoriske eller andre oppgaver, o.l.

• For hvert eksamensspørsmål: minstekrav, gjennomsnittlig besvarelse, god besvarelse. Det bør beskrives hva som kan **forventes** av en gjennomsnittlig besvarelse, men også hva gode besvarelser kan tenkes å legge vekt på. Altså punkter som **differensierer** besvarelsene. Sensorveiledninger skal etter UiBs grads- og studieforskrift være tilgjengelig for studentene (og andre) etter at sensur har falt.

Andre vedlegg

Sensorveiledninger skal følges av (studieadministrasjonen sørger for dette):

- Oppgavesett
- Emnebeskrivelse
- Studiehefte (med pensumliste) og seminarhefte (der det finnes)
- Forklaring av karakterskala, nasjonalt fagråds generelle beskrivelser/krav

Forslag til vedtak

Utdanningsutvalget vedtar «Alminnelige retningslinjer for sensorveiledning ved Universitetet i Bergen», samt «Anbefalte retningslinjer for sensorveiledning til bruk for den enkelte eksamensoppgave», i samsvar med utkastet.

Ephorte:

**Sak 66/15 Endringer i «Forskrift om opptak, studier,
vurdering og grader ved Universitetet i
Bergen»**

vedtakssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 13. november 2015

Ephorte:

Bakgrunn

Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen er dokumentet som til daglig kalles grads- og studieforskriften. Studieadministrativ avdeling har i dialog med fakultetene og Studentparlamentet gått gjennom forskriften, og har foreslått en del endringer. De endringene som foreslås nå, har karakter av oppdateringer og presiseringer, og ikke realitetsendringer. Etter vår vurdering kan de endringene som foreslås, tre i kraft straks de er vedtatt av styret. Det har vært viktig i forarbeidet at de foreslåtte endringene må oppfattes nødvendig av flere enn ett fakultetsmiljø.

Forslaget har ikke vært på full, formell høring, men det har likevel vært utstrakt kontakt med fakultetene og Studentparlamentet underveis, både i møter og ved skriftlige innspill. Etter vårt syn er endringene av en slik art og omfang at den saksforberedelsen som har vært, er tilstrekkelig til at saken må anses opplyst i tråd med forvaltningslovens § 37. En full høring er dermed ikke nødvendig.

Vi gjennomgår først en del punkter som etter vårt syn har relativt stor rekkevidde, selv om det ikke nødvendigvis er strid om dem. Deretter kommer en ganske kort omtale av enkelte andre punkt. For øvrig går det fram av selve forskriftsutkastet hvilke endringer som er foreslått, og noen er også kort forklart der.

Kort om noen hovedpunkter i forslaget

Foreldrepermisjon

Etter lovens § 4.5 har studenter som får barn underveis i utdanningen, rett til foreldrepermisjon, og institusjonene skal legge til rette for at de kan gjenoppta studiene så raskt som mulig etter at permisjonen er over. Foreldrepermisjon er i dag regulert i forskriftens § 4.7 (4), der det heter at foreldrepermisjon «skal innvilges» etter reglene i lovens § 4-5. Dette er en sterk rettighet, og slike permisjoner innvilges. Det som har vært problemet, er reglene i § 4-4 (1) - (3), som fastslår som hovedregel at den som har permisjon, heller ikke skal betale semesteravgift og bekrefte utdanningsplanen i permisjonstiden. Dette er en naturlig løsning for en del permisjonstyper, for eksempel for studenter som har arbeid i permisjonstiden, tar en pause i studiene av andre grunner, eller studerer ved andre institusjoner. For foreldrepermisjon er det likevel for rigid. Vi har derfor foreslått endringer i § 4.4, der studenter i foreldrepermisjon får anledning til å velge om de vil være semesterregistrert i permisjonstiden, og også – dersom de selv ønsker det – kan følge undervisning og ta eksamen. Erfaringen tilsier at en del studenter ønsker å ta noen emner i permisjonstiden. Det går også fram av forskriften til samskipnadsloven at studenter i foreldrepermisjon kan velge å betale semesteravgift, og på den måten beholde sine velferdsrettigheter. De foreslåtte endringene vil etter vårt skjønn bidra til å oppfylle våre plikter etter lovens § 4-5 (2), om plikt til å legge til rette for at studiene kan gjenopptas raskest mulig etter endt permisjon.

For studenter som har 100% permisjon på grunn av sykdom, er adgangen til å velge å betale semesteravgift tatt bort. Det skyldes at disse ikke har samme rett til å velge å betale avgift som studenter som er i foreldrepermisjon (jf samskipnadsforskriftens § 17).

Digital vurdering

Det er vedtatt at digital vurdering som hovedregel skal brukes. Dette får størst praktisk virkning for det som normalt kalles skriftlig skoleeksamen, og som tradisjonelt har vært gjennomført med penn og papir. Det er foreslått flere endringer som gjenspeiler dette. De er teknisk sett enkle, men har vesentlig betydning. Vi viser til § 6.1. (6), der det fastslås at UiB kan kreve at studentene har tilgang til egen bærbar datamaskin. Det er avgjørende for at vi skal kunne klare overgangen til digital vurdering. Den materielle hovedregelen om digital foreslås som en tilføyelse i § 6.2.2 (1).

Sensorveiledninger

Flere fakulteter har sterk tradisjon for å bruke sensorveiledninger, andre ikke. I § 7.3.1 (5) foreslås at alle fakulteter som hovedregel skal bruke sensorveiledning, nivåkontroll eller andre tiltak som skal sikre forsvarlig prøving. Denne er bevisst formulert nokså vidt, av hensyn til at det er store forskjeller mellom fakultetene og utdanningene, og ikke minst med tanke på at forskriften ikke skal stå i veien for nye vurderingsformer. Forslag om retningslinjer for sensorveiledninger fremmes i egen sak.

Maksimalperiode for utdanningsplan

I utgangspunktet gjelder en utdanningsplan for den normerte studietiden. Det blir likevel ofte gitt utvidelser, på grunn av sykdom, fødsel, permisjon, deltidsstudier eller annet. I forslag til ny § 4.6 (8) foreslås at en utdanningsplan maksimalt kan være gyldig i det doble av den normerte studietiden, i tillegg til rettighetsbaserte permisjoner. Dette antas å gi tilstrekkelig fleksibilitet i de aller fleste tilfeller.

Fakultetet selv må vedta «Saker om emner»

I § 3.2 er det regler om oppretting, nedlegging og endring av både program, studieretninger og emner. For program på mer enn 60 sp er det universitetsstyret som gjør vedtak, jf. § 3.2(1) a. For program på mindre enn 60 sp eller for studieretninger, er det «fakultetet selv» som gjør vedtak, jf. b) og c). Ordet «selv» innebærer at myndigheten ikke kan delegeres til et organer på et annet nivå, så som instituttene. Da forskriften ble vedtatt i 2012, var hensikten å ha samme regler for «Saker om emner», jf. d). Ved en inkurie ble ordet «selv» utelatt, og myndigheten ble lagt til «fakultetet». Siden saker om emner og program må ses i sammenheng, er også dette en sak for «fakultetet selv», og vi foreslår en endring i tråd med dette. Endringen betyr ikke at det er fakultetsstyret selv som må gjøre vedtak om oppretting og endring av emner; det er tilstrekkelig at et annet organ på fakultetsnivå gjør det.

Adgangen til å levere bestått masteroppgave på nytt

Dette gjelder § 6.8.4, der det i dag tillates at en masteroppgave leveres på nytt én gang, men det kreves at den skal være vesentlig bearbeidet. Det var i utgangspunktet ikke foreslått endringer i den materielle regelen, bare en språklig endring i vilkåret om vesentlig bearbeiding. Slik regelen står i dag, er det ikke noe skille mellom beståtte og ikke beståtte masteroppgaver. Underveis i dialogen med fakultetene har Det matematisk-naturvitenskapelige og Det juridiske fakultet vist til at de i sine utfyllende regler har forbud

mot ny levering av beståtte masteroppgaver, og begge disse fakultetene ønsker å kunne beholde dette forbudet. De øvrige fakultetenes utfyllende regler er i samsvar med forskriften. Vi har undersøkt hvordan dette er regulert på UiO, NTNU og UiT. De to førstnevnte har i sine sentrale forskrifter et alminnelig forbud mot å levere masteroppgaver på ny, mens UiT ikke har noen særskilt regel om det. Med henvisning til de to fakultetenes innspill, og at i hvert fall to andre store universiteter har forbud mot ny levering av beståtte masteroppgaver, ønsker vi å imøtekomme merknadene, og foreslår et tillegg om at fakultetene kan vedta et slikt forbud.

Andre endringer

- Det foreslås en ny bestemmelse i § 4.1 (5), om at de som blir tatt opp til utdanninger der det gjelder dokumentasjonskrav (utover det som kreves for å levere søknad), kan miste studieretten om de ikke leverer i tide. I tilknytning til dette foreslås en regel i § 8.1.11, om at man må levere slik dokumentasjon før man kan få vitnemål.
- Formålet med tilrettelegging av undervisning og eksamen er presisert i §§ 5.6 (1) og 6.13.1.
- Det foreslås forbud mot å levere på ny besvarelser som er levert tidligere, med mindre noe annet er avtalt (§ 6.1 (1) d)). Dette er i samsvar med dagens praksis.
- Reglene om hva som er undervisningssted er utvidet til å omfatte også forskningsstasjoner, -fartøy eller – institusjoner som UiB har avtale med (§5.2. (1)). Dette er en ren oppdatering.
- Det innføres en særskilt hjemmel for toårig master i rettsvitenskap. Dette er ment å fange opp søkere med bachelor i rettsvitenskap fra andre institusjoner. Det er en oppfølging av KDs endring i gradsforskriften i 2014, samt universitetsstyrets vedtak 19.06.2014 om å opprette toårig master i rettsvitenskap (§ 2.5 (2) b)).
- Det innføres adgang til å gi permisjon ved studierelaterte praksisopplegg (§ 4.7 (6), siste setning). Dette omfatter blant annet studenter som har praktikantopphold ved norske ambassader.

Forslag til **vedtak**:

Utdanningsutvalget råder til at universitetsstyret vedtar forslagene i endring i «Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen», slik de går fram av vedlegget til saken her.

Sak 67/15 Ny strategi for Universitetet i Bergen
2016 – 2022

Notat frå studieadministrativ avdeling

Drøftingssak

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 13. november 2015

Ephorte: 15/12162

UiBs strategi for perioden 2016 – 2022, *Hav – Liv – Samfunn*, ble 29. oktober vedtatt av Universitetsstyret. Formålet med denne saken er å begynne en prosess med drøfting av hvordan vi innenfor utdanningsfeltet kan følge opp strategiplanen og legge til rette for at de strategiske målene for utdanningsfeltet kan nås.

Planen omfatter fire hovedsatsningsområder eller hovedoppdrag: "Vi utforsker", "Vi utdanner", "Vi utvikler" og "Vi utfordrer".

Vi utdanner inneholder følgende punkter:

Gjennom et bredt spekter av studieprogrammer utdanner vi kandidater som er rustet for å bidra til et samfunn basert på kunnskap, kompetanse og demokratiske verdier.

Vi tilbyr våre studenter fremragende forskningsbasert utdanning, fra grunnutdanning til doktorgrad og i etter- og videreutdanningen. Kunnskap, vitenskapelig dannelse, kritisk refleksjon, utøvende ferdigheter og personlig utvikling skal utgjøre grunnstammen i våre utdanningsprogram.

Vi anerkjenner verdien av høy undervisningskompetanse og vil rekruttere og utvikle gode lærere. Vi skal legge til rette for studentaktive læringssituasjoner som fremmer forskningsinnsikt, samhandling og læringsutbytte.

Vi skal være ledende på nye og innovative digitale lærings- og formidlingsformer.

Nye utfordringer krever sammensatte løsninger og perspektiver fra ulike fag. Vi skal tilby studiemuligheter og forskerutdanninger som går på tvers av fag og fakulteter. Vi skal utdanne fremtidens problemløsere og kritiske røster.

Vi skal fortsette å utvikle vår internasjonale virksomhet. Våre alumner skal bidra med forskningsbasert kunnskap og kompetanse i hele verden.

Denne strategien blir konkretisert gjennom følgende strategiske mål:

UiB skal utdanne Norges mest attraktive kandidater. Innen 2022 skal 85 prosent av kandidatene ha relevant jobb to år etter fullført utdanning.

Dette skal oppnås innen 2022 ved at:

- andelen som gjennomfører mastergrad skal ha økt til 80%
- andelen som gjennomfører bachelorprogrammer skal ha økt
- minst 50% av våre undervisere skal ha deltatt i etterutdanning i universitetspedagogikk
- minst 40% av kandidatene våre skal ha et utvekslingsopphold som en del av graden sin
- antall innreisende studenter skal ha økt med 20 prosentpoeng

Også de øvrige delene av planen omtaler flere mål med relevans for utdanningsfeltet.

Drøftingsspørsmål:

- Hvilken rolle vil UU ta for at UiB skal nå målene i planen?
- Hvilke tiltak bør prioriteres og hvordan bør de forankres?
- Ved UiB pågår det en rekke prosesser for å fremme utdanningskvaliteten. Det satses på utdanningsledelse, universitetspedagogikk og digitalisering av undervisning og vurdering. Det arbeides med videreutvikling av studieplaner og helhetlig sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelser, arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer. Det skal etableres mentorordninger og legges til rette for mer praksis og utveksling. Hvordan kan denne aktiviteten ses i sammenheng med den nye strategiplanen?
- Hvordan kan økonomiske og anerkjennende virkemidler som PEK-midler, kvalitetspris og læringsmiljøpris, Olsen og Olsens legat, samt innføring av nye insentivordninger bidra til at UiB oppnår strategimålene?

Lenke til UiBs strategi for perioden 2016 – 2022: <http://www.uib.no/strategi>

**Sak 68/15 Skoleprosjektet- orientering om
rekrutteringsarbeidet rettet mot 8. -12 trinn i
skolen**

Notat frå studieadministrativ avdeling

Drøftingssak

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 13. november 2015

Ephorte: 2015/12198

Bakgrunn

Frem til nå har UiBs rekrutteringsarbeid særlig vært rettet mot avgangselever i videregående skole og andre som snart skal søke høyere utdanning, gjennom skolebesøk og utdanningsmesser.

De siste årene har det vært et stort fokus på utdanning og yrkesliv både i samfunnet og i skolen, særlig ved innføringen av det obligatoriske faget «Utdanningsvalg» i alle trinn på ungdomsskolen. Skoleelever er i dag også stadig yngre når de blir introdusert for forskning og vitenskapelig metode. En antakelse er derfor at elever tidligere enn før gjør seg tanker om utdanning.

På det meste har UiB deltatt på åtte utdanningsmesser for videregående skoler i året, mens det for 2016 er fastsatt deltakelse på fem messer. For å sørge for at skoleelever tidlig kan ta opplyste valg om utdannings- og yrkesvalg, vil det være naturlig å rette mer av rekrutteringsarbeidet mot elever i ungdomsskolen og de første trinnene i videregående skole.

Utdanningsutvalget gjorde følgende vedtak i sak 29/14 10. september 2014:

«Rekrutteringsarbeidet ved UiB er i hovedsak innrettet mot 3. klassingene i videregående skoler. Rekrutteringsarbeidet bør også rettes inn tidligere enn siste år på videregående. Det er viktig å avklare forventninger om hva universitetsutdanningene er tidligere i skoleløpet.

Et mulig samarbeidsområde med ungdomsskolene, er innen faget «utdanningsvalg», som er et eget fag i ungdomsskolene.»

I sitt møte 15. april 2015 kom utdanningsutvalgets medlemmer med følgende innspill til sak 23/15:

- *Informasjon om mulighetene for skolebesøk bør samles på ett sted på nettsidene våre, slik at lærerne ute i skolene slipper å bruke tid på å lete seg frem til rett institutt først.*
- *Ikke alle rådgiverne ved skolene er oppdaterte når det gjelder studietilbud. Derfor bør også lærere og rådgivere være en viktig målgruppe.*
- *Flere fakulteter har hatt besøk av skoleklasser som har fått informasjon om studietilbudet. Det har kommet gode tilbakemeldinger på disse tiltakene. Det har også vært et tilsvarende tiltak på museet, som har vært veldig populært.*

På bakgrunn av dette har Studieadministrativ avdeling startet «Skoleprosjektet». Prosjektet har som hovedmålsetting å styrke UiBs kontaktflate mot skoleverket. UiB har en rekke ulike tilbud til og kontaktpunkter med skoleklasser, lærere, og rådgivere skoleverket. Prosjektet ønsker å tilrettelegge for samarbeid og koordinering av disse der det kan være hensiktsmessig.

For å styrke kontaktflaten mot skoleverket skal prosjektet starte opp nye aktiviteter rettet mot 8. – 12. trinn i skolen.

Prosjektorganisering

Prosjektgruppen har deltakere fra Seksjon for studieinformasjon og systemforvaltning, Kontor for etter- og videreutdanning, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Amalie Skram videregående skole.

Utdanningsutvalget fungerer som styringsgruppe for prosjektet. Studielederforum v/studielederne for de respektive fakultetene er referansegruppe for prosjektet. Underveis i prosjektet ønsker vi å få tilbakemeldinger fra målgruppen, og vil derfor ved behov også opprette fokusgrupper bestående av lærere og rådgivere i ungdoms- og videregående skoler.

Prosjektplan

Prosjektet er organisert i tre delprosjekt med følgende arbeidstitler; 1) Informasjon og samordning, 2) Yngre målgruppe og 3) Samarbeidsskoler. Prosjektplanen i sin helhet ligger vedlagt.

Status for Skoleprosjektet

Neste møte i prosjektgruppen for Skoleprosjektet er 23. november 2015.

Nettsiden uib.no/skole ble publisert 21.10.2015 På uib.no/skole er alle UiBs tilbud til skoleverket samlet. Målgruppen for nettsiden er lærere og rådgivere i skolen. Nettsiden har vært på høring til redaksjonsrådet og skal brukertestes blant lærere og rådgivere i skolen.

UiB fikk gjennom Bergen kommunes prosjekt «Ka vil DU bli?» anledning til å holde informasjonsmøter for elever på niende og tiende trinn på Rothaugen ungdomsskole og Gimle ungdomsskole. Informasjonsmøtene var en del av faget «Utdanningsvalg» i ungdomsskolen og ble holdt for i overkant av 200 elever 18. september. Foredraget fokuserte på hva høyere utdanning er og hvordan det kan gagne både en selv og samfunnet å studere og forske. Foredraget var også ispedd personlige historier fra studentene om hvordan de var usikre på hva de ville bli.

Gjennom samarbeid med Hølen skole gjennomførte vi to «prøveforelesninger» for mindre klasser før foredragene 18. september. Elevene svarte på en kort spørreundersøkelse i etterkant av foredraget. Tilbakemeldingene i undersøkelsen var stort sett gode, og elevene trakk særlig frem at det var positivt at foredraget viste at det er naturlig å være usikker på utdanningsvalg og at det er lov å ombestemme seg. Vår vurdering er at foredraget i neste runde med fordel kan knyttes bedre opp mot den øvrige undervisningen i faget Utdanningsvalg, og at koblingen mellom videregående opplæring og høyere utdanning bør komme klarere frem. «Utdanningsvalg» er et relativt nytt skolefag, og vi opplevde i vår kontakt med skolene at innholdet i faget fortsatt er ganske uklart for mange. Læreplanen er veldig fleksibel, og det virker å være gode muligheter for å få innpass med ulike opplegg i faget.

Prosjektleder har hatt møter med aktuelle interne og eksterne samarbeidspartnere som Forskningsdagene UNG, Amalie Skram videregående skole, Holbergprisen i skolen, Kontor for samfunnskontakt, Skolelaboratoriet i realfag, Universitetsmuseet, Kontor for videre- og

etterutdanning og Rådgiverforum Hordaland, i tillegg til kontakt med flere institutter og Utdanning i Bergen. Erfaringene fra disse møtene er at det både er behov for og ønske om økt kontakt mellom de ulike aktørene som jobber med skolekontakt. For å imøtekomme dette koordineringsbehovet vil Studieadministrativ avdeling sende ut et brev til alle fakultetene ila. november hvor fakultetene oppfordres til å utpeke en fast «skolekontakt».

Viser til vedlagt tabell for nærmere informasjon om de øvrige tiltakene i prosjektet og tidsplan for disse.

Saken legges frem til **drøfting**

Drøftingspunkter:

- På hvilken måte kan fakultetene og Studieadministrativ avdeling samarbeide videre om en styrket satsning på skolesamarbeid?
- På hvilken måte kan Skoleprosjekt dra nytte av det eksisterende partnerskolesamarbeidet?
- På hvilken måte kan Utdanning i Bergen eller andre arenaer bidra til en mer systematisk dialog med Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune for å styrke dialogen med skolene om elevenes utdanningsvalg?

Vedlegg:

- 1: Framdriftsplan for skoleprosjektet
2. Prosjektplan for skoleprosjektet

Delmål i prosjektplanen	Status	Planlagte aktiviteter
Lage en nettside for skoleverket	<p>Nettsiden uib.no/skole ble publisert 21.oktober. Siden ble sendt til fakultetene for kommentarer på innhold og oppsett 27. oktober.</p> <p>Trykket opp «bokmerker» med uib.no/skole til bruk i promotering.</p>	<p>Nettsiden ble brukertestet blant lærere og rådgivere fra Amalie Skram vgs., Holen ungdomsskole og Rådgiverforum Hordaland i begynnelsen av november.</p> <p>Dele ut bokmerker med uib.no/skole til lærere på Faglig-pedagogisk dag 5. februar.</p> <p>Lage en promoteringsplan for uib.no/skole blant skoler i Bergen.</p>
Få oversikt over UiBs eksisterende rekrutteringstiltak mot ungdom	Kontaktmøter med Holbergprisen i skolen, Forskningsdagene UNG, Skolelaboratoriet i realfag, Utdanning i Bergen, Kontor for samfunnskontakt og Universitetsmuseet. Møter med ansatte som jobber med skolebesøk på instituttene i tillegg til faste møtepunkter med redaksjonsrådet ved UiB.	Arbeidet vil pågå gjennom hele prosjektperioden.
Lage rutiner som skaper et mer samlet og koordinert tilbud til skoleverket	Se forrige punkt for samarbeidspartnere på UiB. Etablert kontaktpunkt med Amalie Skram vgs., Holen ungdomsskole og Rådgiverforum Hordaland. Prosjektleder informerte om Skoleprosjektet på Utdanning i Bergens Rådgiversamling 9-10.11.	Arbeidet vil pågå gjennom hele prosjektperioden.
Ha informasjon om UiBs tilbud til skoleverket på ansattssidene	Lagt ut en kort tekst om Skoleprosjektet på ansattssidene.	Skal oppdateres og utvides ila. desember.
Utvide samarbeidet med Amalie Skram videregående skole og UiBs andre samarbeidsskoler	Tett kontakt med deltaker fra Amalie Skram i prosjektgruppen om mulige nye samarbeidsområder.	
Øke antall «Fagdager i bedrift»-besøk hos UiB	Møte 21. 10. med prosjektleder for «Ka vil DU bli?» i Bergen kommune som organiserer fagdagerne. Høsten 2015 holder Institutt for fysikk og teknologi,	Nytt og bedre infomateriell til Bergen kommune om UiBs fagdager i 2016.

	Kjemisk institutt, Institutt for informatikk og Institutt for fremmedspråk og LLE fagdager for ungdomsskoleelever.	Arbeid planlagt høsten 2015 for å starte flere fagdager i 2016 og evt. utvide kapasiteten.
Holde informasjonsmøter for ungdomsskoleelever	Informasjonsmøter ble holdt for i overkant av 200 elever på Gimle og Rothaugen i faget «Utdanningsvalg» 18. september.	Nye informasjonsmøter for elever på Rothaugen og Ny Krohnborg planlagt i november – desember 2015.
Gjennomføre et forsøksprosjekt med Holen ungdomsskole om hvordan UiB kan bidra til innholdet i faget «Utdanningsvalg»	Informasjonsmøter og spørreundersøkelser gjennomført blant elever på 9. og 10. trinn 8. og 10. september 2015. Tett kontakt med Holen skole om forsøksprosjektet våren 2016.	Studenter fra UiB skal holde engasjerte faglige foredrag for elever på 10. trinn innen språk, realfag og samfunnsfag i januar 2016.
Øke antall deltakere fra VG1 og VG2 til Åpen dag 2016	Dialog med Amalie Skram vgs. Fagmiljøene på UiB har blitt oppfordret til å vurdere muligheten for å lage egne opplegg for yngre målgruppe.	VG1 og VG2 elever vil bli invitert til Åpen dag. Særlig talentfulle elever innen for eksempel matematikk og språkfag vil bli oppfordret til å melde seg på VG3-opplegg. Skal tydeliggjøres på nettsidene til Åpen dag hvilke arrangement som er tilrettelagt yngre målgruppe.
Invitere ungdomsskoleelever til Åpen dag 2016	Dialog med Holen ungdomsskole.	Ungdomsskoleelever vil bli invitert til Åpen dag 2016. Skal tydeliggjøres på nettsidene til Åpen dag hvilke arrangement som er tilrettelagt yngre målgruppe.
Annet	UiB deltok på Yrkeslabyrinten for ungdomsskoleelever 20. -21. oktober hvor vi gikk fra å være en av de minst besøkte standene til å bli en av de mest besøkte.	

Prosjektplan for Skoleprosjektet

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
Bakgrunn.....	3
Prosjektets målsettinger.....	3
Delprosjekt 1: Informasjon og samordning.....	4
Delprosjekt 2: Yngre målgruppe.....	5
Delprosjekt 3: Samarbeidsskoler.....	6
Rammebetingelser.....	7
Finansiering.....	7
Omfang og avgrensinger	7
Prosjektorganisering.....	7
Milepælsplan.....	8
Møter og kommunikasjon	8

Innledning

Denne prosjektplanen presenterer «Skoleprosjektets» arbeid med å styrke kontaktflaten mot skoleverket gjennom koordinering av UiBs eksisterende skoletilbud og nye tiltak mot elever i 8.-12. klasse.

Prosjektplanen gjelder for skoleåret 2015-2016.

Bakgrunn

Utdanningsutvalget ved UiB gjorde følgende vedtak i sak 29/14 10. september 2014:

«Rekrutteringsarbeidet ved UiB er i hovedsak innrettet mot 3. klassingene i videregående skoler. Rekrutteringsarbeidet bør også rettes inn tidligere enn siste år på videregående. Det er viktig å avklare forventninger om hva universitetsutdanningene er tidligere i skoleløpet.

Et mulig samarbeidsområde med ungdomsskolene, er innen faget «utdanningsvalg», som er et eget fag i ungdomsskolene.»

I sitt møte 15. april 2015 kom utdanningsutvalgets medlemmer med følgende innspill til sak 23/15:

- *Informasjon om mulighetene for skolebesøk bør samles på ett sted på nettsidene våre, slik at lærerne ute i skolene slipper å bruke tid på å lete seg frem til rett institutt først.*
- *Ikke alle rådgiverne ved skolene er oppdaterte når det gjelder studietilbud. Derfor bør også lærere og rådgivere være en viktig målgruppe.*
- *Flere fakulteter har hatt besøk av skoleklasser som har fått informasjon om studietilbudet. Det har kommet gode tilbakemeldinger på disse tiltakene. Det har også vært et tilsvarende tiltak på museet, som har vært veldig populært.*

I utkast til UiBs strategi for 2016-2022 står følgende:

«Økt satsing på studentrekruttering der særlig elever i videregående skole orienteres om fagtilbud på et tidlig tidspunkt og satsing på informasjon til studenter gjennom partnerskapskoler.»

Prosjektets målsettinger

Hovedmålsetting

Prosjektet har som hovedmålsetting å styrke UiBs kontaktflate mot skoleverket. UiB har en rekke ulike tilbud til og kontaktpunkter med skoleklasser, lærere, og rådgivere skoleverket. Prosjektet ønsker å tilrettelegge for samarbeid og koordinering av disse der det kan være nyttig.

For å styrke kontaktflaten mot skoleverket skal prosjektet starte opp nye aktiviteter rettet mot 8. – 12. trinn i skolen.

Prosjektet er organisert i tre delprosjekt med egne målsettinger.

Formål

- *Styrket omdømme:* Å gjøre terskelen lavere for kontakt med UiB kan styrke UiBs omdømme blant ansatte i skoleverket. Prosjektet kan gi skoleelever et positivt inntrykk av UiB som kan gjøre UiB til et naturlig førstevalg senere.
- *Mer treffsikre valg:* Gjennom å komme i kontakt med UiB tidlig kan elevene bli kjent med akademia og spesifikke studieprogram, og vil ha bedre forutsetninger for å vurdere om dette er noe de ønsker og passer til å studere. Dette kan gi mer motiverte studenter og hindre frafall.
- *Økt faglig motivasjon:* Gjennom et tidlig møte med fagmiljøer kan man stimulere til interesse for fag, og med det bidra både til at studentene som starter ved UiB har et godt faglig grunnivå og også til at fagområdets omdømme øker. Det kan gi bedre kvalifiserte studenter.

Delprosjekt 1: Informasjon og samordning

Samarbeid om skolekontakt

Universitetet i Bergen har allerede en rekke tiltak som retter seg mot ungdom som målgruppe. Et viktig arbeid vil være å få oversikt over disse. Dette vil være avgjørende for informasjonen på skolesiden på nett, og vil også gi viktig bakgrunnskunnskap i valg av eventuelt nye rekrutteringstiltak.

Prosjektet bør ta sikte på å samle informasjon om alle ved UiB som er i kontakt med skoleverket, slik at denne kontakten på best mulig måte kan samkjøres og koordineres.

Målsettinger:

Få oversikt over UiBs eksisterende rekrutteringstiltak mot ungdom

Lage rutiner som skaper et mer samlet og koordinert tilbud til skoleverket

Startdato: vår 2015

Tidsfrist: sommer 2016

Nettside for skoleverket

UiB har mange tiltak som retter seg mot skoleverket. En viktig oppgave for UiB vil være å informere skoler, lærere og skoleelever om disse tilbudene på nett.

For å inspirere UiBs fagmiljø til å videreutvikle eksisterende eller opprette ny kontaktflater med skoleverket, vil det være nyttig å samle relevant informasjon om samarbeid med skoleverket på UiBs ansattssider.

Prosjektgruppen må utarbeide rutiner som sikrer at sidene til enhver tid har oppdatert og fullstendig innhold, og for at denne skal bli godt kjent blant skolene.

Målsettinger:

Lage en nettside for skoleverket

Ha informasjon om UiBs tilbud til skoleverket på ansattssidene

Startdato: vår 2015

Tidsfrist: sommer 2016

Delprosjekt 2: Yngre målgruppe

Fagdag i bedrift

Flere institutter ved Universitetet i Bergen har vært med på fagdag i bedrift gjennom «Ka vil DU bli?». Dette er et tilbud til ungdomsskoler som blir organisert av Bergen kommune. Fagdag i bedrift er en del av faget «Utdanningsvalg» i ungdomsskolen. En slik fagdag kan bidra til et positivt inntrykk av universitetet og nysgjerrighet for forskning gjennom et opplegg som ikke er altfor ressurskrevende for instituttene som arrangerer dette. Muligheten for å se og prøve er her godt tilpasset målgruppen, og alle instituttene melder om gjennomgående gode tilbakemeldinger fra elevene som deltar.

Målsetting:

Øke antall «Fagdag i bedrift»-besøk hos UiB

Startdato: høst 2015

Tidsfrist: sommer 2016

Utdanningsinformasjon i ungdomsskolen

UiB har gjennom kommunens prosjekt «Ka vil du bli?» fått anledning til å delta på skolebesøksturne til alle elever på niende og tiende trinn på Rothaugen ungdomsskole, Gimle ungdomsskole og Ny Krohnborg ungdomsskole. Informasjonsmøtene er en del av faget «Utdanningsvalg» i ungdomsskolen.

Tentative datoer 10.-11 og 17.-18. september 2015.

Målsetting:

Holde informasjonsmøter for ungdomsskoleelever

Startdato: høst 2015

Tidsfrist: desember 2015

UV-fag-samarbeid med Holen skole

Holen ungdomsskole har satsset mye på det nye utdanningsvalg-faget (UV-fag), og har ønsket å samarbeide med UiB om nye former å innhente informasjon om høyere utdanning på. Et forsøksprosjekt er foreslått våren 2016, sammen med en klasse fra Holen skole. UiB bør benytte samarbeidet med Holen skole til å lære hvordan elever i ungdomsskolen forstår høyere utdanning og

hvordan de snakker om utdanningsvalg med hverandre, og hente inspirasjon fra dette i utformingen av studieinformasjon tilpasset ungdomsskoleelever.

Målsetting:

Gjennomføre et forsøksprosjekt med Holen ungdomsskole om hvordan UiB kan bidra til innholdet i faget «Utdanningsvalg»

Startdato: høst 2015

Tidsfrist: sommer 2016

Åpen dag for yngre målgruppe

Åpen dag på hele UiB ble første gang arrangert i 2015 med ca. 1000 deltakere.

Vurderingen etter 2015 er at Åpen dag kommer svært tett på søknadsfristen til Samordna opptak, slik at mange VG3-elever allerede vil ha bestemt seg for studieprogram. Det vil derfor være hensiktsmessig å invitere VG1 og VG2-elever til Åpen dag 2016. Prosjektet bør også arbeide for å inkludere ungdomsskoleelever i Åpen dag.

Åpen dag 2016 er 9. mars.

Målsettinger:

Øke antall deltakere fra VG1 og VG2 til Åpen dag 2016

Invitere ungdomsskoleelever til Åpen dag 2016

Startdato: høst 2015

Tidsfrist: sommer 2016

Delprosjekt 3: Samarbeidsskoler

Amalie Skram vgs. er fylkets første «universitetsskole». I tillegg har UiB avtaler med andre videregående skoler i Hordaland fylke i tillegg til samarbeid med flere ungdomsskoler. Prosjektet bør arbeide for tettere kontakt med UiBs samarbeidsskoler.

Målsetting:

Utvide samarbeidet med Amalie Skram videregående skole og UiBs andre samarbeidsskoler

Startdato: høst 2015

Tidsfrist: sommer 2016

Rammebetingelser

Flere av delmålene forutsetter nært samarbeid med medarbeidere i ulike deler av Studieadministrativ avdeling, lærere, rådgivere, fakulteter, Bergen kommune, Universitetsmuseet og Kommunikasjonsavdelingen. Mulighetene for å nå delmålene vil derfor avhenge av at de ulike

samarbeidspartnerne har ressurser til å engasjere seg i arbeidet og bidrar aktivt til at målene blir nådd.

Finansiering

Prosjektleder har stilling i 100 prosent i ett år. Det vil sikre tilfredsstillende progresjon og kvalitetssikring av de ulike delene av prosjektet. Videre finansieres prosjektet gjennom den enkelte prosjektdeltakers innsats.

Øvrige utgifter knyttet til prosjektet dekkes av studieadministrativ avdelings ordinære budsjett.

Omfang og avgrensninger

Prosjektet har ansvar for å tilrettelegge for at UiB får et samlet og koordinert samarbeid med skoleverket. Prosjektet har ikke instruksjonsmyndighet ovenfor fakultet, institutt eller andre deler av UiB.

Prosjektorganisering

Prosjektet er organisert med en prosjektgruppe, en referansegruppe og en styringsgruppe.

- **Prosjektgruppe**

Prosjektgruppen har deltakere fra Studieadministrativ avdeling (SA), med kjennskap til rekruttering og profilering av studiefeltet, de tekniske og administrative sidene av saksbehandlingsfeltet. I tillegg deltar medarbeidere fra andre ulike enheter og avdelinger som vil kunne bidra til god gjennomføring av de ulike delprosjektene.

Medlem	Rolle	Avdeling
Hanna Leinebø Slaatta	Prosjektleder	Seksjon for informasjon- og systemforvaltning, SA
Kjartan Melheim	Prosjektdeltaker	Seksjon for informasjon- og systemforvaltning, SA
Olaug Vetti Kvam	Prosjektdeltaker	Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
Hilde Kaland Kongsrud	Prosjektdeltaker	Amalie Skram videregående skole
Marianne Lundanes	Prosjektdeltaker	Kontor for etter- og videreutdanning

Flere personer vil bli involvert i delprosjektene ved behov og der deres kompetanse er relevant.

- **Styringsgruppe**

Utdanningsutvalget ved UiB vil fungere som styringsgruppe for prosjektet.

- **Referansegruppe**

Studielederforum v/studielederne for de respektive fakultetene vil fungere som referansegruppe for prosjektet.

Underveis i prosjektet ønsker vi å få tilbakemeldinger fra målgruppen, og vil derfor ved behov også opprette fokusgrupper bestående av lærere og rådgivere i ungdoms- og videregående skoler. Andre relevante aktører kan også bli inkludert i prosjektet ved behov.

Milepælsplan hovedprosjekt

Milepæl	Dato
Gjennomført oppstartsmøte i prosjektgruppen	september 2015
Utarbeidet handlingsplaner for de tre delprosjektene	oktober 2015
Midtveisrapport levert til styringsgruppen	november 2015
Sluttrapport levert til styringsgruppen	vår/sommer 2016

Delprosjektene har egne detaljerte fremdrifts- og milepælsplaner.

Møter og kommunikasjon

Prosjektgruppen vil ha møter etter behov. Det vil sannsynligvis være behov for hyppigere møtefrekvens i planleggings- og avslutningsfasen av enkelte av delprosjektene.

Prosjektleder rapporterer til seksjonsleder om status for arbeidet.

Prosjektleder/seksjonsleder informerer referansegruppen gjennom jevnlig møter slik at referansegruppen har mulighet til å komme med innspill.

Styringsgruppen informeres gjennom en midtveisrapport ved årsskiftet 2015/2016 og en sluttrapport våren/sommeren 2016.

Sak 67/15 **Ny SFU-utlysning våren 2016**
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Drøftingssak

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 13.11.2015

ephorte 15/3009

Bakgrunn

I UU-sak 16/15 ble det varslet at det vil bli en ny søknadsrunde for Sentre for fremragende utdanning (SFU) i 2016. SFU er en ordning initiert av Kunnskapsdepartementet. Den har blitt forvaltet av NOKUT siden oppstarten i 2010. Per i dag er det fire fagmiljøer som har SFU-status, herunder BioCEED ved UiB. Departementet gav tidligere i år NIFU i oppdrag å evaluere SFU-ordningen. Vedlagt følger rapport fra NIFU som viser hvordan ordningen har bidratt til utvikling av utdanningskvaliteten i sektoren.

NOKUT har nå opplyst at ny runde for utlysning av SFU vil bli gjort i februar/mars 2016 med frist i mai 2016. NOKUT vil invitere til søkerseminar for aktuelle søkere i perioden mellom mars og mai. De konkrete datoene for utlysning mv. er ikke satt ennå.

NOKUT har følgende hovedmål for SFU:

SFU-ordningen innebærer en konsentrert, fokusert og langsiktig innsats for å stimulere til utvikling av undervisning og læringsmåter i høyere utdanning på bachelor- og mastergradsnivå.

Det overordnede målet med ordningen er å bidra til utvikling av fremragende kvalitet i høyere utdanning og synliggjøring av at undervisning og forskning er likestilte oppgaver for universiteter og høyskoler. En viktig målsetting med SFU-ordningen er å stimulere til fremragende FoU-basert utdanning.

SFU-ordningen skal særlig fremme og premiere arbeidet som finner sted i interaksjonen mellom studenter, undervisere, støttejenester og utdanningens kunnskapsbase.

Kriterier

Vedlagt følger kriteriesettet for forrige SFU-utlysning. Kriteriesettet er under revisjon, men det ventes ikke store endringer. Dette kan derfor benyttes inntil videre. I forrige runde var det begrenset til inntil fem søknader per institusjon.

Forberedelser i fagmiljøene

Initiativ til senteretableringer skal komme fra fagmiljøene. For å stimulere til tiltak på lokalt nivå er det viktig at fagmiljøene er godt orientert om mulighetene som ligger i ordningen, og at ideer og innspill blir fanget opp og bearbeidet. Åpne fakultetsvise seminarer, informasjonsmøter og/eller idedugnader kan være aktuelle tiltak.

Det må vurderes om det skal arrangeres informasjonsmøter i utdanningsutvalgets/rektoratets regi i samarbeid med fakultetene, eller om hvert fakultet organiserer egne opplegg.

Fra fagmiljøenes side må det vurderes:

- Hvilke muligheter ordningen åpner for i det enkelte fag

- Om ordningen kan bidra til en positiv utvikling innen fagene, gitt NOKUTs kriterier for sentertildelinger
- Om det er interesse blant fagpersonalet for å prioritere arbeid med slike tiltak
- Hvilke tiltak som må iverksettes på kort og lang sikt for å kvalifisere til senterdannelser

Dersom fagmiljøene finner ordningen interessant, bør forberedelser til søknadsrunden starte umiddelbart.

Sentrale tiltak

Studieadministrativ avdeling vil bistå fagmiljøene i prosessen.

I NOKUTs kriterier står også dokumentasjon og evalueringer sentralt. Fagmiljøene oppfordres til å sikre at rutiner for evaluering av fagtilbudene følges opp, og at emne- og programrapporter, PEK-rapporter og annet registreres i universitetets studiekvalitetsbase, kvalitetsbasen.uib.no.

SFU-kriteriene forutsetter at sentrene skal bidra til innovasjon i læring, undervisning og vurdering. DigUiB-programmet arbeider med å tilrettelegge digitale verktøy for pensum, undervisning og eksamen, og kan bidra med kunnskap og modeller for bruk av teknologi i utdanningene.

NOKUTs kriterier forutsetter også at sentrene skal ha høy pedagogisk kompetanse og bidra til utviklingen av pedagogikkfeltet. Ved Universitetet i Bergen kan Program for universitetspedagogikk være en naturlig samarbeidspartner i utvikling og drift av SFU-prosjekter. Unipeds bidrag i forbindelse med SFU-søknader kan eksempelvis være:

- Som en samtalepartner/rådgiver
- Som en samarbeidspartner
- Som en aktiv partner i arbeidet med søknaden

Bistand fra Studieadministrativ avdeling

Studieadministrativ avdeling vil eventuelt kunne knytte til seg ekstern ekspertise for faglig evaluering av søknader i forkant av NOKUTs tidsfrister.

SA vil bidra med administrative støttefunksjoner i søknadsprosessen.

NOKUT vil kvalitetsvurdere søkere i forhold til tilsvarende fagmiljø ved andre institusjoner. Studieadministrativ avdeling vil bidra med tilrettelegging av datagrunnlag for fagmiljøene under søknadsprosessen.

Alle henvendelser angående SFU-søknader rettes til: studiekvalitet@sa.uib.no

Tidslinje for SFU-søknader er avhengig av endelig fastsetting av søknadsfrister for ordinær utlysning.

Foreløpig tidslinje fram til utlysingsfrist i mai:

- Informasjonsmateriell inklusive reviderte kriterier sendes fakultetene når disse kommer

Våren 2016

- Kommunikasjon mellom SA og Fakultetene om aktuelle søkere
- UU blir presentert for planer om SFU ved av fakultetene som planlegger søknad
- Februar/mars: NOKUT inviterer aktuelle søkere til søkerseminar
- Fakultetsvise og/eller institusjonsvis seminarer/ idédugnader/ informasjonsmøter?
- DigUiB: Pilotprosjekter og tilrettelegging av beslutningsgrunnlag for videre oppfølging

Momenter til drøfting

- Er det behov for at det arrangeres informasjonsmøter i utdanningsutvalgets/rektoratets regi i samarbeid med fakultetene, eller om hvert fakultet organiserer egne opplegg?
- I hvilken grad er det behov for ekstern bistand i søknadsprosessen for å bidra til kvalitetssikring av søknader og sett i lys av at antall søknader per institusjon trolig vil bli begrenset?
- Hvilke sentrale støttefunksjoner fra Studieadministrativ avdeling har fakultetene behov for i søknadsprosessen?

Saken legges med dette fram for utvalget til drøfting.

Standards and Guidelines for Centres and Criteria for the Assessment of Applications

1. Introduction

The Ministry of Education and Research established "Centres of Excellence in Higher Education" in 2010 as a prestige arrangement for educational activities in higher education. The SFU arrangement, which is managed by NOKUT, is a parallel to Centres of Excellence in Research (SFF) and other top centre arrangements in the area of research.

This document states the standards and guidelines that will regulate the SFU arrangement. The document also describes the criteria that will govern the assessments related to the award of status as SFU.

When assessing applications for funding and status as SFU, and when entering into contracts concerning the establishing of centres, NOKUT will pay careful attention the applicants' observance of the standards and guidelines laid out in this document.

In the following sections this document describes: the vision and aims of the SFU arrangement (chapter 2), the organisation and duration of centres (chapter 3), the application and assessment process (chapter 4) and the assessment criteria (chapter 5).

2. Aims of the SFU arrangement

The SFU arrangement implies a concentrated, focused and long-term commitment to stimulate the development of teaching and learning methods at the bachelor and masters levels of higher education.

The overarching aim of the SFU arrangement is to contribute to the development of excellent quality in higher education and to highlight the fact that education and research are equally important activities for higher education institutions. It is an important aim to act as a stimulant to excellent R&D-informed education¹.

Academic communities that are awarded the status of SFU must be able to present documentation of excellent quality in established educational provision, have good and feasible plans for further development and innovation in their educational activities and contribute to the dissemination of knowledge about good educational practice. In particular, the SFU arrangement is meant to stimulate and reward work that takes

¹ With R&D-informed education is meant '.....education based the forefront of knowledge gained from research, academic and artistic development work and work experience.' (Universities and Colleges Act, § 1-3)

place in the interaction of students, teachers, support services and the knowledge base of the education. This means that great stress will be put on the R&D base for all types of educational provision. For educational programmes aiming at specific professions, both the R&D base and relations with the professional field will be of central importance in the assessments.

The SFU arrangement shall:

- stimulate universities and colleges to establish and develop academic communities that provide excellent education
- contribute towards knowledge-based analysis and development of teaching and learning work as a tool for quality improvement and innovation in higher education institutions
- contribute towards good relations between the educational and other relevant societal and professional fields
- contribute towards the development and dissemination of knowledge.

An SFU must therefore:

- provide excellent R&D-based education
- develop innovative ways of working with R&D-based education
- contribute to the development and dissemination of knowledge about educational methods that are conducive to learning.

3. Organisation and duration of the centres

An SFU is attached to an educational institution that is responsible for the activity, hereafter referred to as the 'host institution'. Host institutions can be universities, specialised universities or university colleges.

The status as SFU is awarded for five years, with the possibility of a prolongation for another five years. A midway evaluation of the centres is conducted after they have been operating for three and a half years. After this evaluation it is decided whether the centre status will be prolonged beyond five years.

Calls for applications are in principle open to all educational fields, but the Ministry of Education and Research may issue regulating guidelines for individual application rounds. The intention is to advertise new application rounds every three years. The size of the allocations is determined in the national budget. Funds are allocated for the entire duration of the contract period, but the grant for any particular year is dependent on the recognition of the previous year's report and accounts.

The host institution must be the formal and responsible applicant for funding and status as SFU. This implies taking responsibility for the execution of the contract that is set up concerning the centre, as well as for practical, academic and economic concerns associated with the establishing, running and liquidation of the centre. Host institutions may collaborate with other educational institutions or other types of organisations, like for instance pedagogical development centres or units, foundations or organisations with responsibilities in the field of professional practice training, about the establishing, running and funding of the centre. An

association consisting of a host institution and several collaborating partners is referred to as a SFU consortium and the participating partners as consortium participants. Consortium participants must contribute with financial resources in accordance with the centre's finance plan, as described in the application. The host institution must see to it that a consortium agreement is concluded between the participants, where an SFU consortium is established. The consortium agreement must regulate the organising and conduct of collaborative work in the consortium, as well as the participants' rights and obligations.

The funding of the centres must be based on the principle that it is NOKUT, the host institution and possible collaborating partners that contribute collectively with the resources that are required for the running of the centre's activities. The host institution's contribution may consist of allocated funds, work resources allocated to the centre and required infrastructure. The funding that accompanies the award of centre status must therefore be regarded as a top financing that covers the recruitment of a centre leader, further recruitment (for instance PhD fellows), travel costs, funds for necessary internships, etc.

The SFU arrangement builds on a model that implies that the centre is included in the organisational structure of the host institution. Centres must have a clearly defined academic leadership and be organised in such a way that the aims of the project plan can be efficiently reached. They must have an internal organisational and management structure that harmonises with the organisational structure of the host institution, with work routines that ensure effective interaction with possible collaborative partners in the SFU consortium. The key persons attached to the centre must be employed at the centre in full-time positions. Others may have part-time engagements, if these are adapted to the intentions and activities of the centre. The centre must be included in the governance system of the host institution and student participation must be ensured.

4. Application and assessment process

Universities, specialised universities and university colleges may apply for the award of one or more SFU's. The number of applications is limited to five per host institution. The application must be issued by the host institution. If a host institution submits more than one application, the applications should not be prioritised.

The application

The application must give an account of the centre's educational activities, its plans for the further development and innovation of its educational activities and its plans for the dissemination of knowledge, in accordance with the aims of the SFU arrangement. The application must be written in English and must not exceed 10 pages.

Assessment of applications

Assessment of applications takes place in two rounds:

- 1) An assessment of received applications and selection of the best applicants who proceed to the final round.
- 2) Site visits at the locations of the final candidates. The site visits, that include interviews with the centre's students and employees and other observations, shall provide further insight into the academic community

and the activities that are presented in the application.

Assessment of the written applications is conducted by an international expert group of five persons. The expert group must have student representation. When conducting site visits, the expert group is supplemented with specific subject competence. NOKUT selects and appoints the members of the expert group.

The expert group's recommendation concerning the award of centre status is presented to NOKUT's board of governors.

5. Selection criteria

An SFU is supposed to be outstanding, both in terms of the documented quality of its established educational provision and in terms of its centre plan, i.e. its visions, strategies and plans for further development and innovation of its educational activities and for disseminating its acquired knowledge to other academic communities. The SFU arrangement is particularly aimed at stimulating and rewarding the work that takes place in the interaction of students, teachers, support services and the knowledge base of the educational activities. This means that great stress will be put on the R&D base for all types of educational provision. For educational programmes aiming at specific professions, the R&D base as well as relations with the professional field will be of central importance. In addition, international orientation, leadership, organisational structure and other infrastructural framework elements will count in the assessments.

A rounded assessment will be made of the applications, based on the criteria that are described below. In the total assessment documented quality in established educational provision will count most. The assessment of the applications will be returned in the form of a written feedback and with graded assessments on a scale from 1 - 6, where 1 denotes poor and 6 denotes excellent quality.

For the assessment of the applications, good documentation is required concerning the quality of established provision. Documentation requirements are specified in the electronic application form.

Documented quality in educational activities – 'educational quality'

The core element in the process of assessing the applications is the providing academic community's documented strength, compared with other communities within the same educational area, nationally and internationally. It is expected of applicants that they are able to present evidence of excellent quality in their existing provision and thus to demonstrate the centre's potential for further enhancement of their educational activity. Feedback concerning educational quality from central stakeholders (students, alumni, employers, etc.) will be considered in the assessment process.

In the assessment of educational quality, aspects that are considered to have an impact on the teaching and the students' learning process will be considered on the basis of the documentation that is presented in the application: outcome factors, as well as process and input factors in existing provision will be assessed:

Outcome factors

- Assessment of students' achievement, seen in relation to learning aims and learning outcome descriptions.
- Assessment of how the provision's content and delivery are relevant to employment needs and/or further education or research education.

Process factors

- Assessment of the teaching and working methods that are employed and how the students' learning outcomes are assessed.
- Assessment of how R&D informs the teaching and permeates the students' learning. The same applies to collaboration with the professional field, including its further development, where provision aimed at specific professions is concerned.
- Assessment of methods of collecting and following up feedback from students.

Input factors

- Assessment of the existing providing community's academic, pedagogical and managerial competence (relevant areas of knowledge and experience within the centre's operational field).
- Assessment of the way in which the institutional and centre leadership and the academic community are engaged in and support the educational brief and how resources are utilised and developed in an appropriate way.

Plans for the centre's activities- 'the Centre Plan'

Assessment of the centre's visions and strategies, as well as its plans for further enhancement, educational innovation and the dissemination of knowledge about high quality education inside and outside the host institution. High quality in the applicant's established educational provision is a necessary, but not a sufficient, requirement for the award of SFU status.

Innovation

- Assessment of the centre's strategies and plans for innovation and innovative measures, as well as an assessment of completed and evaluated innovation measures for different aspects of the educational provision.
- Assessment of how the awarding of centre status will trigger effects that would not be achieved without support (additionality).

Dissemination

- Assessment of the academic community's own development of systematised knowledge about factors that contribute towards high quality education at the centre.
- Assessment of existing plans for the dissemination of knowledge to other educational communities and the wider society in general, including specific target groups and means of communication.
- Assessment of the academic leadership's engagement in the dissemination of knowledge generated at the centre.
- Assessment of plans to support and stimulate educational enhancement in the host institutions and in other relevant communities.

